Viața studențească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
Nr. 33 ● Miercuri 2 X 1968 ● 16 pagini ● 0,50 lei

Noul an universitar și-a deschis porțile

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la mitingul din Piața Universității

Stimați tovarăși membri ai corpului didactic universitar,

Iubiți studenți,

Dați-mi voie să încep prin a exprima cele mai sincere mulțumiri profesorilor și studenților din București, pentru primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o. În aceasta noi vedem o manifestare a încrederii și adeziunii depline la politica marxist-leninistă a partidului nostru **(aplauze, urale).**

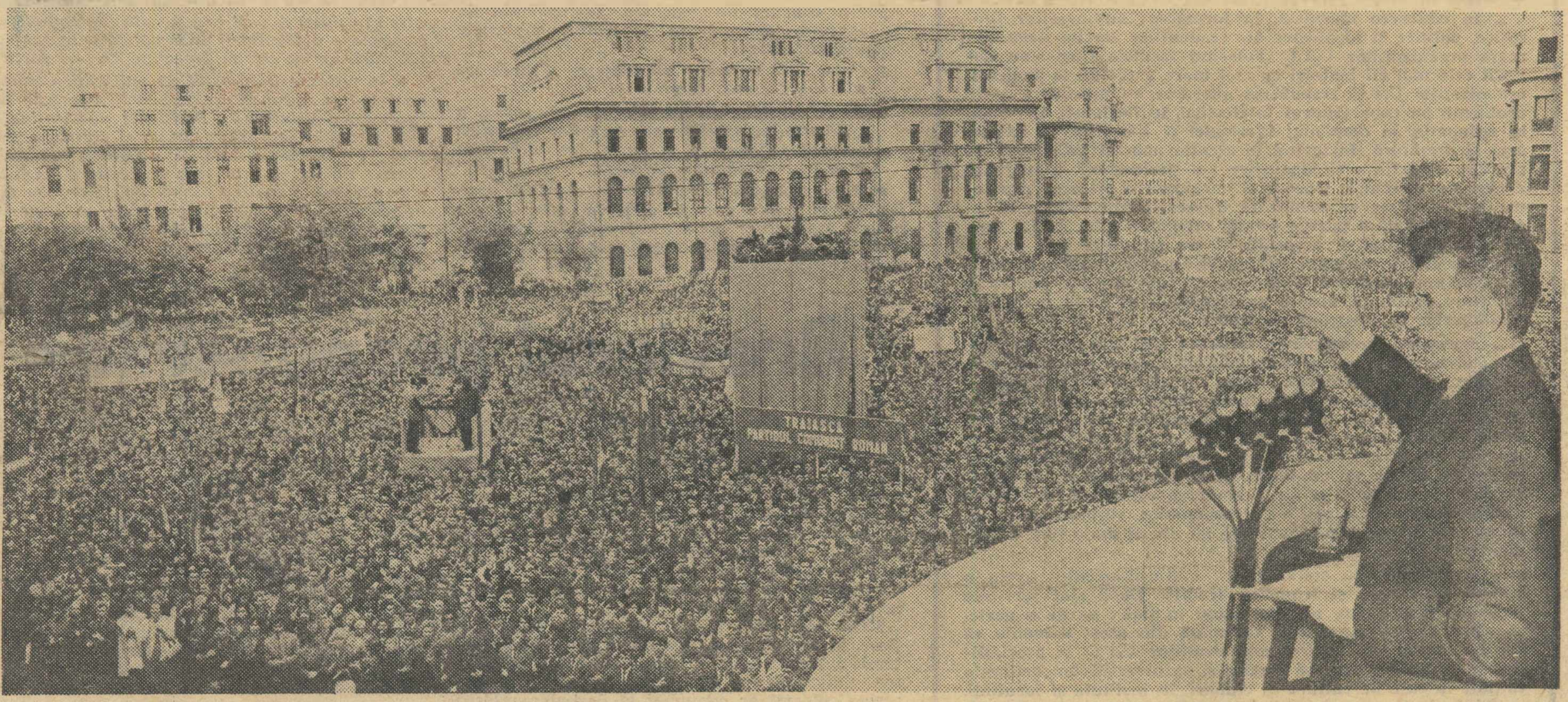
Deschiderea cursurilor universitare are loc în acest an în condițiile unui puternic avînt creator al întregului nostru popor pentru înfăptuirea programului elaborat de Congresul al IX-lea și a hotărîrilor Conferinței Naționale în vederea desăvîrșirii construcției socialiste, ridicării bunăstării întregului popor român. Începerea noului an universitar coincide, totodată, cu trecerea la aplicarea în viață a măsurilor adoptate de partid pentru modernizarea și perfecționarea întregului sistem de învățămînt, corespunzător sarcinilor complexe ale dezvoltării actuale a patriei noastre, formării viitoarei generații de constructori ai comunismului în România **(aplauze).**

Este pentru mine o deosebită plăcere să vă adresez cu acest prilej, dv., cadrelor didactice din învățămîntul superior, vouă studenților din capitala României socialiste și întregii studențimi, un cald salut din partea Comitetului Central al partidului comunist, a Consiliului de Stat și a guvernului Republicii Socialiste România **(aplauze puternice).**

Învățămîntul nostru superior, ca de altfel învățămîntul de toate gradele, îndeplinește un rol deosebit de important în lărgirea orizontului de cunoștințe și îmbogățirea vieții spirituale a poporului, în pregătirea și educarea multilaterală a tinerei generații, afirmîndu-se ca unul din factorii de bază ai progresului societății noastre. Așezat trainic pe concepția înaintată materialist-dialectică despre natură și societate, pe luminoasele tradiții progresiste din trecut ale școlii românești, pe cuceririle experienței pedagogice moderne, învățămîntul nostru cunoaște astăzi o dezvoltare și înflorire fără precedent. În prezent, în școala generală sînt cuprinși toți copiii de vîrstă școlară. Față de anul 1938 numărul elevilor din licee este de aproape 10 ori mai mare, iar al studenților de cinci ori și jumătate. Numărul cadrelor didactice se ridică la circa 200 000, reprezentînd unul din cele mai importante detașamente ale intelectualității noastre care, prin activitatea sa, contribuie la făurirea conștiinței socialiste și cetățenești a tineretului **(aplauze puternice).**

În anii socialismului institutele de învățămînt superior au pregătit și au dat țării zeci și zeci de mii de specialiști în tehnică, în economie, cultură, știință, administrație, în toate domeniile de activitate. Partidul și guvernul dau o înaltă apreciere muncii pline de răspundere, de patriotism și dragoste față de tineret și popor a cadrelor didactice universitare, aportului lor deosebit de valoros la instruirea și educarea studenților, la formarea omului nou al societății noastre, constructor înflăcărat al socialismului și comunismului **(aplauze).** În numele conducerii partidului și statului adresez, cu ocazia deschiderii noului an de învățămînt,

(Continuare în pagina a 3-a)

Salut colegial

Mircea ANGELESCU
Secretar al C.C. al U.T.C.,
președintele Consiliului U.A.S.R.

Începem un nou an universitar.

Intrăm în amfiteatre într-o unitate deplină de sentimente și de idei cu întregul popor ; trăim pînă la identificare în spiritul hotărîrilor de partid care mobilizează și dinamizează țara spre culmile civilizației moderne.

Beneficiem de o profundă și aleasă atenție, de perspectiva unor măsuri complexe de perfecționare a învățămîntului superior și ne bucurăm că sîntem studenții anului 1968—1969, an temerar, an vizionar, de însemnătate istorică pentru progresul științei și culturii românești.

Sărbătorim această casă a noastră — Alma Mater — reașezată pe principiile celor mai noi exigențe ale vieții sociale, încredințați că sub cupolele amfiteatrelor, în laboratoarele muncii intelectuale, vom desfășura o activitate multilaterală și perseverentă de însușire a ultimelor cuceriri ale științei, tehnicii și culturii.

Pentru ca hotărîrile de îmbunătățire și de modernizare a învățămîntului să devină concrete și imediate, ne simțim cu maturitate răspunzători. Răspunzători față de investițiile materiale și spirituale depuse în noi de popor, răspunzători pentru rezonanța pe care o vor reprezenta munca și viața noastră pentru generațiile care vin după noi în amfiteatre. De noi depinde realizarea plenară și eficientă a acestor complexe hotărîri privind progresul universității românești.

Interesul pentru structurarea gîndirii noastre științifice pe coordonate marxist-leniniste, pentru însușirea acelor idei și concepții înaintate care deschid porțile intime ale cunoașterii și interpretării fenomenelor lumii materiale și spirituale și care luminează rațiunile superioare, socialiste ale destinelor omenești, ne vor apropia și mai mult de înțelegerea profundă a resorturilor ce frămîntă societatea contemporană, a sensului inexorabil al evoluției sale actuale.

Ne așteaptă zilele de neuitat ale studenției.

Reînnodăm firul tradițiilor universitare, al sărbătorilor tinerești, reluăm contactele cotidiene cu fenomenele culturale și artistice ale orașelor, mergem la teatre, la cinematografe, la concerte, pe stadioane, ne distrăm, ne plimbăm, sporind astfel amintirile frumoase ale vîrstei pe care o trăim.

În acest început de an ne vom întîlni pentru alegerea conducerilor organizațiilor noastre, a reprezentanților noștri în senate și consilii profesorale — încredințîndu-le mandatul de a activa și colabora în forurile înalte universitare cu dascălii noștri la opera de edificare modernă a școlii superioare, la dezbaterea democratică și principială a problemelor care privesc munca și viața studențimii. Să-i investim cu aceste răspunderi pe cei mai buni dintre noi, pe cei mai înțelepți, mai maturi, să ne reprezinte interesele, să le cerem să-și desfășoare activitatea cu pasiune și curaj, cu promptitudine și cu înaltă conștiință a responsabilității.

Începem un nou an de activitate în cadrul organizațiilor noastre U.T.C. și A.S., care — potrivit spiritului indicațiilor de partid — vor trebui să lucreze mai realist, mai substanțial, mai mobilizator, mai tinerește, pentru bunul mers al școlii, pentru satisfacerea necesităților spirituale, a dorinței de cunoaștere și de afirmare multilaterală a personalității fiecărui tînăr universitar.

Ne așteaptă un an de lucru intens, și aici, în fața noastră, a studenților, a organizațiilor de tineret, aș vrea să vă asigur că și de-acum înainte Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților din România va munci neobosit pentru a îndeplini cu cinste și devotament mandatul acordat, pentru a exprima spiritul și exigențele întregii studențimi, contribuind la progresul neîncetat al învățămîntului românesc.

Intrînd în noul an universitar avem prilejul să exprimăm încă o dată angajamentul nostru unanim de a munci și de a învăța cu perseverență, cu entuziasm, pentru însușirea științei, tehnicii și culturii, în așa fel încît să constituim un detașament de încredere și de înaltă competență în viitorul construcției socialiste și comuniste, răspunzînd dragostei de care ne bucurăm din partea Partidului Comunist Român, prin dăruirea întregii noastre existențe idealurilor scumpe ale progresului și înfloririi României.

Adresez tuturor studenților țării, la început de an, un cald salut colegial.

PLENARA CONSILIULUI U.A.S.R.

SUBLINIERI NECESARE

Întrunindu-se în preajma deschiderii noului an universitar, Consiliul U.A.S.R. a luat în discuţie, cum era şi firesc şi necesar, cele mai importante probleme privind viitoarea activitate a asociaţiilor în domeniile Profesional, Politico-ideologic, Cultural-artistic, Sportiv, Social-gospodăresc şi Organizatoric. Atît referatul, cît şi discuţiile interesante ce i-au urmat, au abordat pe rînd aceste aspecte ale muncii de asociaţie în noul an universitar, relevînd experienţa valoroasă — care trebuie larg răspîndită şi generalizată —, criticînd lipsurile şi exprimînd numeroase idei, sugestii, propuneri. Gîndul la viitor — de fapt, firul roşu în jurul căruia s-au ţesut dezbaterile — a condus la formularea unor sublinieri de principiu în lumina cărora este bine să se alcătuiască planurile activităţilor viitoare. Încercăm şi noi să le sintetizăm, cît mai pe scurt, în rîndurile ce urmează.

...Una din principalele sarcini ce revin organizaţiilor U.T.C. şi asociaţiilor este desfăşurarea unei intense munci politice pentru ca toate perfecţionările aduse procesului de învăţămînt, conţinutului, formelor şi metodelor didactice să pătrundă adînc în masa studenţilor. Aceştia să fie ajutaţi să cunoască esenţa măsurilor adoptate, să desprindă responsabilităţile deosebite ce le revin în prezent.

...În condiţiile în care la cursuri vor fi tratate cu precădere capitole de bază, care prezintă un interes formativ şi creator, iar la seminarii se renunţă la simpla recapitulare a materiei predate, în favoarea sistemului de referate şi dezbateri, este normal ca ponderea principală a studiului individual s-o constituie parcurgerea atentă a unei bibliografii cît mai cuprinzătoare, în vederea lărgirii informaţiilor căpătate la cursuri. Ceea ce înseamnă că, pentru a-l sprijini pe student în însuşirea unor eficiente metode de documentare şi cercetare, în întocmirea referatelor şi pregătirea seminariilor, organizaţiile U.T.C. şi asociaţiile au datoria de a iniţia, cu ajutorul celor mai bune cadre didactice, discuţii metodologice şi schimburi de experienţă.

... Activitatea reprezentanţilor noştri în senatele universitare şi consiliile profesorale trebuie să aibă ca premise de bază consultarea permanentă şi receptivitatea faţă de problemele colegilor ce i-au ales, cunoaşterea temeinică a aspectelor legate de procesul de învăţămînt, a activităţii educative şi social-gospodăreşti, reflectarea unor asemenea probleme cu competenţă, seriozitate şi hotărîre, în poziţia adoptată în aceste foruri.

... În educarea marxistă, în formarea convingerilor filozofice, politice şi ideologice ale studenţilor sarcini deosebite revin organizaţiilor U.T.C. Folosind formele care s-au dovedit cele mai eficiente şi cu mai mare audienţă la studenţi, organizaţiile U.T.C. trebuie să abordeze cu precădere acele probleme pe care viitorul intelectual le întîlneşte în viaţă, în economie, în domeniul ideologiei şi filozofiei, în istorie, artă şi literatură. Incluzînd în atenţia noastră aria largă de preocupări politice şi ideologice ale studenţimii, promovînd dezbaterea deschisă, sinceră şi curajoasă a oricăror probleme faţă de care se manifestă interes, avem datoria să adoptăm totodată o poziţie fermă, categorică faţă de tot ceea ce este retrograd şi învechit, să nu admitem nici un fel de confuzii sau concepţii străine idealurilor noastre, să folosim sprijinul cadrelor didactice, al specialiştilor pentru o explicare profundă, bazată pe argumente şi fapte, a tuturor problemelor ce preocupă pe studenţi.

... Apreciind preocupările multiple ale ateneelor studenţeşti, atragem în acelaşi timp atenţia asupra orientării unilaterale, cu deosebire către teme de artă şi cultură, observate în programele unor asemenea forumuri — care trebuie să devină, de fapt, adevărate universităţi populare pentru studenţi. Fără a exclude necesitatea dezbaterii problemelor de artă şi cultură, a unui program variat, multilateral al ateneelor, dorim să subliniem că precumpănitoare în preocupările lor trebuie să fie dezbaterea celor mai stringente probleme filozofice, politice şi economice, răspunzînd astfel interesului şi preocupărilor reale ale marii majorităţi a studenţilor.

... În organizarea activităţilor cultural-artistice avem o bogată experienţă şi frumoase tradiţii. Două sînt sarcinile mai importante care ne stau acum în faţă: pe de o parte, să asigurăm ca experienţa valoroasă din acest domeniu să devină un bun al tuturor organizaţiilor U.T.C. şi asociaţiilor; pe de altă parte, să lărgim şi să diversificăm acţiunile iniţiate la case de cultură şi cluburi, în institute şi facultăţi, astfel încît imensa majoritate a tineretului universitar să aibă cu regularitate posibilităţi multiple de petrecere plăcută şi folositoare a timpului liber.

... Avînd în vedere penuria de baze sportive studenţeşti, Ministerul Învăţămîntului şi Comitetul Executiv al U.A.S.R. trebuie să studieze această problemă şi, cu sprijinul organelor locale, să găsească soluţii pentru rezolvarea ei în perspectivă.

...Să nu ne rezumăm la simpla înregistrare a deficienţelor legate de condiţiile de locuit, asistenţa medico-sanitară, calitatea mesei. Este necesar ca asociaţiile, pe baza unei reale cunoaşteri, să militeze pentru rezolvarea lor operativă de către conducerile institutelor, iar în situaţii deosebite să solicite sprijinul Comitetului Executiv al U.A.S.R.

...Experienţa de pînă acum a demonstrat că succesul adunărilor şi conferinţelor de alegeri depinde de măsura în care se asigură o dezbatere deschisă a problemelor ce frămîntă studentul, o analiză realistă a sarcinilor ce stau în faţa organelor şi organizaţiilor U.T.C., a măsurilor şi acţiunilor concrete preconizate în concordanţă cu realitatea din colectivele respective. Adunările şi conferinţele de alegeri trebuie să fie caracterizate de un larg democratism, să ofere un cadru prielnic pentru ca toţi studenţii să poată să-şi spună nestingherit părerea în legătură cu modul în care şi-a desfăşurat activitatea organizaţia, să-şi exprime liber opiniile, gîndurile despre muncă, despre viaţă, despre orice problemă a organizaţiei U.T.C. din care fac parte.

În ziua de 28 septembrie a avut loc plenara Consiliului Uniunii Asociaţiilor Studenţilor din România.

Pe baza referatului prezentat de tovarăşul Mircea Angelescu, secretar al C.C. al U.T.C., preşedintele Consiliului Uniunii Asociaţiilor Studenţilor din România — plenara a dezbătut şi aprobat sarcinile ce revin organizaţiilor U.T.C. şi A. S. în noul an universitar, unele măsuri pentru îmbunătăţirea activităţii Consiliului U.A.S.R. şi a adoptat planul de activităţi pentru primul semestru. Consiliul a luat în discuţie proiectul de regulament privind activitatea profesională a studenţilor, a stabilit măsuri referitoare la alegerea şi activitatea reprezentanţilor asociaţiilor studenţilor în consiliile profesorale şi senatele universitare.

Într-o atmosferă entuziastă, participanţii la plenară au adoptat textul unei telegrame adresate Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului Nicolae Ceauşescu.

La lucrările plenarei au luat parte tovarăşii Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., şi Ion Iliescu, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului.

Măsuri pentru viitorul I

● Se vor studia şi adopta măsuri legate de aplicarea în continuare a prevederilor Legii învăţămîntului. După terminarea adunărilor şi conferinţelor de dare de seamă şi alegeri în organizaţiile U.T.C. (luna octombrie), se vor sintetiza toate observaţiile şi propunerile referitoare la conţinutul şi organizarea procesului de învăţămînt.

● Se vor organiza următoarele acţiuni profesionale şi ştiinţifice pe plan naţional:

1. *Al cincilea Seminar naţional al cercurilor ştiinţifice studenţeşti (23—25 noiembrie).*
2. *Un concurs de machete, instrumente de măsură, aparate de laborator, materiale didactice etc.*
3. *Colocviul naţional studenţesc „Ştiinţa şi ideologia" (luna decembrie).*
4. *Se va constitui un colectiv de redactare a „Buletinului ştiinţific al cercurilor ştiinţifice studenţeşti" (primul volum al acestui buletin a apărut săptămîna aceasta).*

● Reprezentanţii asociaţiilor în consiliile profesorale şi senate vor fi aleşi în adunări ale tuturor studenţilor sau ale reprezentanţilor acestora. Ei vor informa sistematic masa de studenţi asupra activităţii lor.

● La Universitate şi A.S.E., din Bucureşti, la Universitatea din Cluj vor lua fiinţă cluburi studenţeşti pentru discuţii politice.

● Începînd cu 1 ianuarie 1969 casele de cultură ale studenţilor vor intra în administrarea U.A.S.R. Va fi întocmit un nou proiect de funcţionare a caselor de cultură şi cluburilor studenţeşti.

● În vacanţa de iarnă se vor desfăşura finalele campionatelor universitare la şah şi schi.

● Adunările de dări de seamă şi alegeri în asociaţii vor fi organizate la toate nivelele la începutul semestrului II. În facultăţile şi institutele în care Consiliile A.S. şi U.A.S. sînt descompletate, ca urmare a absolvirii unor membri, se vor face cooptări, iar în cazuri deosebite alegeri parţiale.

● În vederea îmbunătăţirii activităţii Consiliului U.A.S.R. se constituie şase comisii permanente: Profesional-ştiinţifică; Probleme politico-ideologice şi culturale; Sport-turism şi pregătire militară; Probleme sociale şi asistenţă medicală; Presă; Relaţii internaţionale. Aceste comisii vor avea sarcina să analizeze principalele probleme, să întocmească studii şi să elaboreze propuneri în domeniile respective, să dezbată acte normative în legătură cu activitatea studenţilor şi să prezinte în acest sens observaţii şi sugestii forurilor în drept.

Breviarul propunerilor

TRAIAN AURITE (Bucureşti): Considerăm că este oportun să solicităm Consiliului U.A.S.R un sprijin cu caracter continuu pentru activitatea asociaţiilor din Capitală. Totodată, propunem ca instrucţiunile sau regulamentele — elaborate de U.A.S.R., de Ministerul Învăţămîntului ori în comun — să beneficieze mai mult de sugestiile provenite din rîndul studenţilor. În acest sens, ar fi binevenită discutarea lor în facultăţi — evident cînd mai sînt încă în faza de elaborare.

ION DELEANU (Cluj): Aş sugera sa se iniţieze, la nivelul ţării, discuţii în jurul mesei rotunde între studenţii fruntaşi din diferitele centre universitare. Organizate pe specialităţi, aceste colocvii ar contribui la dezbaterea largă a problemelor comune şi la fructuoase schimburi de experienţă, stimulînd colaborarea între viitorii colegi de profesie.

CONSTANTIN IONESCU (Iasi): Toţi studenţii, dar mai cu seamă „bobocii", ar fi bucuroşi să găsească la 1 octombrie un *„Ghid al studentului"*, din care să poată afla informaţii privind facultatea respectivă, drepturile şi îndatoririle lor, normele şi obiceiurile de viaţă universitară etc. Pentru a nu fi costisitor, un asemenea ghid ar putea fi editat la un răstimp de 3—4 ani. Important este să fie difuzat la fiecare început de an universitar.

RADU COZĂRESCU (Bucureşti): Ar fi bine ca studenţii, în special cei de la Conservator, să fie atraşi în concursuri pentru compunerea unor cîntece studenţeşti de mare popularitate. Fac această propunere deoarece mulţi dintre noi cîntăm în excursii şi cu prilejul agapelor numai unul sau două cîntece şi acestea moştenite de la generaţii mult îndepărtate.

ION AMĂRIUŢĂ (vicepreşedinte al Consiliului U.A.S.R.): În cursul unor documentări prealabile rezolvării unei probleme ce interesează pe mulţi studenţi — prestarea de servicii remunerate — am ajuns la concluzia că, pe lîngă reglementarea judiciară de rigoare, mai sînt necesare şi alte măsuri. De pildă, ca în fiecare oraş universitar să fiinţeze cîte un centru de informare pentru prestări servicii — care să primească comenzile din partea întreprinderilor şi să le difuzeze în masa studenţilor. Poate ar fi bine, apoi, să avem şi ateliere proprii la Arhitectură, în institutele tehnice şi la Arte plastice. Problema va putea fi rezolvată cel mai bine de către centrul universitar respectiv, în funcţie de condiţiile sale specifice.

TRAIAN ŞTEFĂNESCU (Bucureşti): 1. Experienţa ne-a arătat că informarea politică este mai eficientă dacă se desfăşoară la nivelul facultăţii — creînd atît posibilitatea de a asigura colaborarea unei personalităţi, cît şi un cadru propice pentru înfiriparea unor discuţii utile. 2. Un larg interes poate stimula, într-un institut sau altul, un „club de informare şi discuţii" — care să pună la dispoziţia tinerilor publicaţiile din ţară şi de peste hotare şi care să poată oferi, cînd e cazul, prilejul unor comentarii pe marginea articolelor mai importante. 3. Consider că ateneul studenţesc nu trebuie conceput ca un club, care să găzduiască acţiuni, ci ca un forum care să conceapă şi să coordoneze mai cu seamă activitatea politico-ideologică din institutul respectiv.

OVIDIU PĂUN („Viaţa studenţească"): 1. Să se alcătuiască un plan tematic pe ţară, care să fie adus la cunoştinţa tuturor cercurilor ştiinţifice, urmînd ca periodic să se organizeze dezbateri colective asupra problemelor privind cercetarea în direcţiile respective. 2. Pentru construirea şi amenajarea unor baze sportive studenţeşti este necesar, bineînţeles, în primul rînd, sprijinul material al Ministerului Învăţămîntului. Dar şi noi putem face mai mult în această direcţie. Bunăoară, să efectuăm muncă patriotică la unele întreprinderi — chiar prestînd anumite servicii calificate — urmînd să primim, drept remunerare, materiale şi fonduri cu care să construim noi înşine, tot prin muncă patriotică — terenuri şi chiar săli de sport. 3. Cred c-a sosit şi vremea ca studenţii să preia în autogospodărire căminele în care locuiesc. La început experimental, iar pe urmă putem generaliza metoda.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

tuturor cadrelor didactice universitare din București și din întreaga țară, cele mai calde felicitări pentru rezultatele obținute în activitatea de pînă acum și urări de noi și tot mai mari succese în munca viitoare. **(aplauze îndelungi).**

Avem un tineret minunat, profund devotat politicii partidului, cauzei socialismului, dornic să-și consacre elanul tineresc, întreaga energie înfloririi României socialiste, pregătirii sale ca demn continuator al luptei poporului pentru progres și civilizație. Studențimea noastră, care reunește în rîndurile sale fii de muncitori, țărani, intelectuali, a făcut și face dovada unei înalte răspunderi față de cauza socialismului, față de poporul căruia îi aparține, muncind cu ardoare pentru a-și însuși știința și tehnica modernă, pentru a se putea achita cu succes de sarcinile ce-i vor reveni mîine în toate domeniile economiei, tehnicii, științei, culturii — acolo unde se făuresc valorile materiale și spirituale ale patriei noastre, unde se asigură înflorirea societății socialiste **(aplauze puternice).** Vă felicit din toată inima, dragi studenți, pentru sîrguința și pasiunea cu care învățați, pentru rezultatele bune pe care le dobîndiți în studiu și vă doresc tuturor și celor care pășiți acum în primul an al universității, ca și celor din ceilalți ani, noi și noi succese în învățătură. Să urcați noi trepte în formarea și desăvîrșirea voastră ca intelectuali de nădejde ai patriei noastre socialiste **(vii și îndelungi aplauze).**

Dragi tovarăși,

Întregul popor român își consacră eforturile dezvoltării și perfecționării tuturor laturilor orînduirii noastre socialiste, înfăptuirii neabătute a programului elaborat de Congresul al IX-lea al partidului, a hotărîrilor Conferinței Naționale, care au trasat liniile generale de dezvoltare multilaterală a României, de valorificare deplină a avantajelor noii orînduiri sociale, de promovare consecventă în toate domeniile de activitate a principiilor socialismului științific și a răspunderii pentru făurirea viitorului luminos al României **(aplauze).** Avem rezultate bune în îndeplinirea programului Congresului al IX-lea de industrializare socialistă a României. Aceste rezultate sînt o dovadă a politicii realiste, marxist-leniniste, a partidului nostru, care pornește de la cunoașterea cerințelor societății noastre socialiste, de la răspunderea față de destinele poporului român **(aplauze, urale).** Doresc ca la acest miting al corpului profesoral și al tineretului studios să aduc un omagiu fierbinte clasei noastre muncitoare — clasă conducătoare a societății socialiste — care își îndeplinește cu cinste și devotament rolul de călăuză a poporului pe calea socialismului, a industrializării, a înfloririi patriei **(aplauze puternice, prelungite).**

Nu pot să nu mă refer, de asemenea, la activitatea minunatei noastre țărănimi, forță de seamă a producției materiale, aliat de nădejde al clasei noastre muncitoare. Munca unită și alianța acestor două clase este izvorul tuturor marilor victorii realizate în anii construcției socialiste, baza de granit a dezvoltării și înfloririi României **(aplauze puternice).** Agricultura noastră socialistă își dovedește an de an superioritatea. Și în acest an , cu toate condițiile de secetă prelungită din primăvară, datorită măsurilor luate de partid și guvern, a eforturilor țărănimii cooperatiste, a întregii țărănimi, ale tuturor lucrătorilor din agricultură, s-au obținut recolte satisfăcătoare, care asigură din plin aprovizionarea populației cu produse agro-alimentare și a industriei cu materii prime. Aceasta dovedește că drumul cooperativizării, al agriculturii socialiste este singurul care poate asigura, într-un timp scurt, satisfacerea nevoilor oamenilor muncii **(aplauze prelungite, urale).**

Doresc să menționez la acest miting rolul însemnat pe care îl reprezintă în societatea noastră socialistă știința, arta, cultura, părți inseparabile ale creației materiale și spirituale a poporului nostru, fără de care nu se poate concepe progresul, nu se poate concepe făurirea comunismului **(vii aplauze).** Avem succese remarcabile în dezvoltarea și în activitatea intelectualității noastre socialiste. Noi considerăm că, pentru a asigura mersul și mai hotărît înainte al societății, trebuie să dezvoltăm și mai mult activitatea științifică și culturală din România, să întărim și mai mult colaborarea între muncitori, țărani și intelectuali, care. împreună, formează societatea noastră socialistă. Pe măsură ce înaintăm spre desăvîrșirea socialismului, pe măsură ce vom trece spre comunism, muncitorii, țăranii și intelectualii se apropie tot mai mult, vor deveni tot mai uniți, formînd o forță unică — societatea fără de clase, indisolubil unită, a României comuniste **(vii aplauze și urale).**

Au fost înfăptuite o serie de măsuri privind ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului. Este de înțeles, tovarăși, că tot ceea ce construim în România, în industrie, în agricultură, în știință și cultură, în toate domeniile activității materiale și spirituale, este închinat omului, poporului. Facem totul pentru a asigura celor ce muncesc din România o viață demnă, tot mai liberă, tot mai îmbelșugată. Numai așa vom face ca socialismul și comunismul să-și arate pe deplin superioritatea față de vechea orînduire socială **(aplauze puternice).**

Tot ceea ce am înfăptuit este rodul eforturilor unite ale întregului popor, ale tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani, sîrbi, alte naționalități. Împreună, strîns uniți, am cucerit multe victorii în lupta pentru libertatea socială și națională, împreună am cucerit multe victorii pe calea construcției socialiste în România. Noi vedem în unitatea tuturor celor care locuiesc pe meleagurile României, fără deosebire de naționalitate, forța de neînvins care asigură triumful socialismului și comunismului în patria noastră **(aplauze și urale prelungite).**

În această muncă, gigantică aș spune, s-a afirmat continuu și tot mai mult, pe măsură ce am parcurs noi pași și am urcat noi trepte pe calea socialismului, rolul de conducător al Partidului Comunist Român. Dovedindu-se la înălțimea misiunii sale istorice partidul nostru a știut să aplice în mod creator adevărurile generale ale marxism-leninismului la condițiile concrete din România, a știut să unească, să organizeze și să conducă uriașa forță a întregului popor pe calea marilor victorii socialiste **(aplauze puternice).** Încrederea și autoritatea de care se bucură partidul nostru, entuziasmul cu care este urmat, neabătut, de întregul popor, sînt rezultatul faptului că el nu a precupețit nimic — și nu va precupeți nici în viitor — pentru a servi interesele celor ce muncesc,interesele națiunii noastre **(vii aplauze, urale).**

Societatea noastră s-a schimbat mult. Nu mai sînt clase exploatatoare. Forțele de producție se dezvoltă impetuos, formînd o temelie de granit orînduirii noastre. Mijloacele de producție sînt în mîna poporului care le folosește pentru a-și făuri o viață liberă, fericită, independentă **(aplauze prelungite).** Dispariția claselor exploatatoare, dezvoltarea clasei muncitoare, a țărănimii, a intelectualității, unitatea tot mai strînsă între clasele și forțele sociale din România, succesele obținute în construcția noii orînduiri, pun în evidență ideea marxist-leninistă că odată stăpîn pe destinele

sale, nimic și nimeni nu mai poate întoarce poporul din drumul său **(aplauze, urale).** Oare ar mai putea cineva să gîndească că în România ar fi posibil să se găsească forțe sociale în stare să pună în pericol orînduirea noastră socialistă ? Eu cred că nu. **(Numeroase voci strigă : Nu, Nu. Răsună puternice urale și aplauze).** Fără îndoială, tovarăși, că nici un muncitor, nici un țăran cooperatist, nici un lucrător din stațiunile de mașini și tractoare sau din întreprinderile agricole de stat, nici un intelectual din institutele noastre de cercetări, din școli sau din institutele de învățămînt nu ar admite cuiva să pună în discuție trăinicia și forța socialismului în România **(aplauze furtunoase, urale).** Sigur, nebuni se mai pot găsi și se vor găsi întotdeauna. Dar pentru nebuni societatea noastră socialistă dispune de mijloacele necesare, inclusiv de cămașă de forță **(animație, aplauze prelungite).** Însă, după cum știți, noi dezvoltăm pe scară largă medicina. Sperăm că în viitorul apropiat vom dezbate problema perfecționării activității de ocrotire a sănătății la o plenară a Comitetului Central al partidului. Chiar și pe acești nebuni îi putem trata cu mijloace mai moderne, pentru a nu mai recurge la cămașa de forță **(animație, aplauze).** Desigur, tovarăși, noi nu facem abstracție de faptul că trăim într-o lume în care mai există imperialismul, pentru că noi știm că atîta timp cît se menține imperialismul, dăinuie și pericolul de război și de agresiune ; evident că în asemenea condițiuni societatea noastră socialistă trebuie să-și ia toate măsurile pentru a fi gata să respingă orice încercare de atentat la cuceririle revoluționare ale poporului, pentru a apăra patria, socialismul în România **(aplauze și urale puternice).**

M-am referit la toate acestea pentru că unii pun întrebarea : nu este oare prea devreme, sau nu e greșit să se afirme cu atîta tărie necesitatea unității întregului popor în jurul partidului ? Noi răspundem : nu. Nu e nici prea devreme, nu e nici greșit. Socialismul unește poporul, socialismul creează condiții ca fiecare om eliberat de exploatare să participe activ, alături de semenii săi, la făurirea orînduirii noi ; aceasta întărește unitatea și această unitate de granit asigură mersul înainte al socialismului, victoria comunismului **(aplauze și urale prelungite).**

Pentru combaterea anumitor confuzii ideologice, anumitor practici înapoiate, anumitor manifestări ale influenței vechii societăți sau ale influenței din afară, noi posedăm arme moderne, eficace și în primul rînd arma atotbiruitoare a marxism-leninismului, arma victoriei socialismului și comunismului **(vii aplauze).**

Congresul al IX-lea, Conferința Națională a partidului au elaborat un vast program de perfecționare a activității de planificare și conducere a întregii noastre societăți. Cunoașteți măsurile luate de Comitetul Central, de guvern pentru înfăptuirea acestor măsuri. Cunoașteți grija și preocuparea permanentă a partidului nostru pentru perfecționarea continuă a vieții sociale, pentru asigurarea condițiilor care să permită participarea activă a tuturor membrilor societății la luarea hotărîrilor ce privesc dezvoltarea internă și relațiile internaționale ale României socialiste, la înfăptuirea lor în practică. Tocmai în aceasta constă superioritatea democrației socialiste. Aceasta este una din trăsăturile ei esențiale care se manifestă tot mai din plin și mai activ în viața patriei noastre **(aplauze, urale).**

Știm bine că principiile socialismului nu se realizează de la sine. Pentru ca ele să se manifeste din plin în toate sectoarele vieții sociale trebuie depusă o activitate intensă, creatoare. În acest scop au fost luate și măsurile privind o mai bună așezare, o mai bună repartiție a venitului național. Aceste măsuri deschid drum spre o mai fermă înfăptuire a principiilor egalității și eticii socialiste, astfel ca fiecare membru al societății socialiste să dobîndească venituri numai ca rezultat al muncii depuse în folosul societății, ca fiecare să cîștige în raport cu aportul său la progresul societății **(aplauze puternice).** Nu sîntem partizanii egalitarismului mic-burghez. Dar nu sîntem și nu putem fi nici partizanii unor disproporții nejustificate între veniturile membrilor societății noastre. Trebuie să creăm o asemenea repartiție care, pornind de la aportul și răspunderea în societate, să contribuie la ridicarea generală a nivelului de viață a întregului popor **(vii aplauze).**

Cunoașteți, de asemenea, hotărîrile și măsurile luate de plenara din aprilie pentru dezvăluirea și lichidarea cauzelor unor abuzuri și greșeli săvîrșite în trecut în societatea noastră, pentru întărirea legalității socialiste și crearea condițiilor ca omul societății noi să se poată manifesta liber, în adevăratul sens al cuvîntului, participînd activ la întreaga viață a societății socialiste românești. Întărirea legalității trebuie să facă imposibilă comiterea oricărui fel de abuz, să asigure ca nimeni să nu mai poată aplica vreo măsură împotriva cetățenilor nevinovați **(aplauze puternice).** Desigur, tovarăși, aceasta presupune o activitate intensă, consecventă și fermă. Partidul nostru este ferm hotărît să înfăptuiască neabătut directivele Congresului, ale Conferinței Naționale, hotărîrile Comitetului Central privind perfecționarea societății noastre, dezvoltarea democrației socialiste, înfăptuirea umanismului socialist în România. În acest fel noi aplicăm în viață învățătura marxist-leninistă, asigurăm triumful socialismului **(aplauze puternice, urale).**

Vorbind despre toate acestea, să nu uităm nici un moment că fiecare membru al societății socialiste românești poartă răspunderea față de tot ceea ce se înfăptuiește în țara noastră. Participînd liber la viața politică, exprimîndu-și părerile asupra activității noastre sociale, fiecare cetățean trebuie să pornească de la răspunderea față de semenii săi, de la răspunderea față de prezentul și viitorul națiunii noastre socialiste, neîntreprinzînd nimic care ar putea prejudicia mersului nostru înainte. Datoria fiecăruia este de a con-

(Continuare în pag. a 4-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

(Urmare din pagina a 3-a)

tribui la perfecţionarea societăţii noastre, la ridicarea bunăstării întregului nostru popor **(aplauze, urale).**

Aceasta ne cere să armonizăm cît mai deplin cerinţele dezvoltării democraţiei socialiste, ale umanismului socialist, cu cerinţele răspunderii sociale, pornind de la adevărul că libertatea este înţelegerea necesităţii. Înţelegerea necesităţii în condiţiile noastre înseamnă înţelegerea datoriei de a face totul pentru triumful socialismului, pentru ridicarea bunăstării poporului, pentru întărirea independenţei şi suveranităţii patriei noastre **(aplauze şi urale puternice).**

Ştim că în înfăptuirea ţelurilor noastre, pe lîngă succese avem încă şi lipsuri ; avem încă mult de făcut pentru a ajunge la nivelul de dezvoltare materială şi spirituală care să satisfacă din belşug toate cerinţele membrilor societăţii. Dar ceea ce am realizat pînă în prezent, ca şi programul măreţ pe care ni l-am propus sînt dovada capacităţii creatoare a poporului nostru şi garanţia că vom parcurge într-un timp scurt decalajul ce ne desparte de ţările avansate. Vom ajunge la dezvoltarea materială şi spirituală care să aşeze naţiunea socialistă a României pe treptele înalte ale civilizaţiei şi progresului **(vii aplauze şi urale).**

Dragi tovarăşi,

În preocupările partidului şi statului nostru, aşa cum am mai arătat, perfecţionarea continuă a societăţii socialiste este strîns legată de dezvoltarea şi modernizarea învăţămîntului chemat să asigure cadre temeinic pregătite din punct de vedere profesional, cu un larg orizont de cunoştinţe, cu o profundă receptivitate faţă de ceea ce este nou şi înaintat. Fără o pregătire solidă, fără stăpînirea perfectă a tehnicii moderne, a ştiinţei, fără abordarea realistă, raţională a problemelor, în nici un domeniu nu mai este astăzi posibil să se obţină eficienţa scontată, să se asigure progresul. Iată de ce considerăm că trebuie să ne preocupăm stăruitor de ridicarea nivelului general de cultură al poporului, punînd în acest sens pe unul din primele planuri ale politicii noastre dezvoltarea şi modernizarea învăţămîntului de toate gradele. Statul nostru alocă, după cum ştiţi, însemnate fonduri pentru extinderea şi modernizarea bazei materiale a învăţămîntului, pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă şi de muncă ale corpului profesoral şi ale studenţilor. Am vizitat astăzi Academia de studii economice ; acest lăcaş de învăţămînt şi-a lărgit spaţiul cu încă 13 000 metri pătraţi. Deci s-a construit de trei ori cît spaţiul vechiului institut. Asta nu înseamnă numai că s-a dezvoltat Academia de studii economice, ci s-a realizat de fapt o construcţie modernă, un institut nou. Am făcut aceasta apreciind că economiştii au un rol însemnat atît în activitatea societăţii de astăzi, cît şi în cea de mîine. **(vii aplauze).** Am vizitat, de asemenea, noul Institut politehnic care şi el depăşeşte de cîteva ori proporţiile vechiului institut, construit cu zeci de ani în urmă. Avem acum un institut modern, unde vor învăţa circa 12 000 de studenţi, viitori ingineri de diferite specialităţi necesari economiei noastre. Deşi am făcut aici o investiţie mare credem că este o investiţie bună, folositoare ; merită să facem acest efort şi sîntem încredinţaţi că studenţii vor şti să-l răsplătească **(aplauze şi urale entuziaste).** De bună seamă, dobînda pe care o vom primi pentru investiţiile făcute, se va materializa în utilaje, în maşini electronice şi în alte maşini care să contribuie la dezvoltarea industriei, a economiei noastre. În felul acesta vom recupera înzecit ceea ce am investit. Studenţii de astăzi şi de mîine vor face totul pentru a dovedi că merită grija şi atenţia partidului şi statului, a poporului nostru **(aplauze şi urale prelungite).** Am vizitat şi Institutul de arhitectură care se dezvoltă şi el încă de două ori pe cît era. Se construieşte mult, se va construi şi mai mult pentru că avem nevoie de arhitecţi numeroşi şi pricepuţi. În această ordine de idei cred însă că întîietatea trebuie să o acordăm priceperii. Arhitecţii noştri dovedesc măiestrie şi pricepere în construcţiile pe care le concep. Cîteodată şi fantezie, dar o fantezie care ne costă prea mulţi bani. Actualii studenţi trebuie să se străduiască să devină arhitecţi şi mai competenţi, cu şi mai multă fantezie, dar cu o fantezie care să coste cît mai puţin **(animaţie, vii aplauze).** Cuvintele mele critice nu se referă de fapt numai la tovarăşii din arhitectură. Critici s-ar putea adresa şi altor institute. Dar deschiderea anului universiar este o zi de sărbătoare şi apoi considerăm că dv. cunoaşteţi bine lipsurile. Cele spuse despre arhitecţi îi vizează şi pe viitorii ingineri, pentru că şi ei trebuie să proiecteze maşini mai bune, mai ieftine, mai economicoase. În general, în toate institutele de învăţămînt mai avem mult de făcut pentru perfecţionarea activităţii corespunzător exigenţelor societăţii noastre actuale **(vii aplauze).**

Am vizitat Universitatea. Este o clădire veche, dar în programul acestui cincinal se prevede construirea a cîtorva noi facultăţi. Ca suprafaţă, tovarăşii se gîndesc ca acestea să depăşească proporţiile clădirii actuale a Universităţii. Înţelegem cerinţele dezvoltării învăţămîntului nostru universitar şi vom face eforturi pentru construcţia unor noi facultăţi, a unor noi institute. Aşa cum am spus la început, societatea socialistă, societatea comunistă trebuie să fie rodul a tot ceea ce a creat mai bun mintea omenească ; avem nevoie de oameni înarmaţi cu tot ceea ce este mai nou în ştiinţă şi cultură pentru a făuri societatea comunistă în România **(aplauze vii, urale).**

Aşa după cum ştiţi, ne îngrijim de condiţiile de viaţă ale studenţilor. Căminele construite sînt o dovadă, faptul că circa 60 la sută din studenţi primesc burse, mărite în primăvară cu circa 15—20 la sută reprezintă iar o dovadă a grijii pe care partidul şi guvernul o acordă condiţiilor de învăţătură pentru tineretul patriei noastre. Sîntem convinşi că şi tineretul va răspunde mîine prin munca sa grijii şi eforturilor pe care le face poporul nostru pentru a-l ajuta să înveţe **(vii aplauze).**

Cunoaşteţi preocupările partidului şi guvernului pentru perfecţionarea multilaterală a procesului de învăţămînt, pentru ridicarea nivelului, îmbogăţirea conţinutului şi îmbunătăţirea orientării acestuia. Directivele Comitetului Central al partidului prevederile noii legi a învăţămîntului, adîncesc caracterul democratic al învăţămîntului din România, asigură exercitarea dreptului la învăţătură tuturor cetăţenilor, fără deosebire de sex, naţionalitate sau categorie socială, reflectă deplina egalitate de care se bucură oamenii muncii din patria noastră **(aplauze).** Noua lege prevede măsuri de o importanţă deosebită pentru dezvoltarea şcolii noastre la nivelul exigenţelor actuale, pentru legarea mai strînsă a pregătirii universitare de nevoile activităţii practice, de realizările avansate ale ştiinţei şi tehnicii. Încă din acest an universitar, prind viaţă o serie de prevederi importante ale directivelor Comitetului Central şi ale legii învăţămîntului. Elaborarea noilor planuri de învăţămînt şi programe de cursuri, încadrarea mai bună cu personal didactic a catedrelor, înfiinţarea institutelor de subingineri, îmbunătăţirea condiţiilor generale de studiu vor spori fără îndoială eficienţa învăţămîntului superior, aportul său la formarea cadrelor necesare economiei, ştiinţei şi culturii. Pornind de la faptul că este necesar să se acorde o mai mare răspundere corpului profesoral — corespunzător preocupării generale a partidului şi guvernului nostru de a atrage toate categoriile de cetăţeni la conducerea activităţii economice şi sociale — prin lege s-a hotărît constituirea senatelor şi consiliilor profesorale, investite cu largi atribuţii în organizarea şi conducerea activităţii universitare. Alegerea rectorilor şi constituirea consiliilor reprezintă un moment de seamă în viaţa şcolii noastre superioare. Noi aşteptăm de la aceste instituţii de conducere colectivă a învăţămîntului superior rezultate bune, în sensul ca ele să dezbată şi să stabilească măsuri concrete privind perfecţionarea continuă a procesului instructiv şi educativ. Cadrele didactice vor îndeplini atribuţii multilaterale în conducerea învăţămîntului nostru. Trebuie să asigurăm în practică acordarea unei independenţe şi autonomii largi acestor foruri, fără să ne fie teamă că profesorii nu vor şti să folosească aceste drepturi. Avînd deplina convingere că în învăţămîntul superior lucrurile vor merge din ce în ce mai bine, urăm noilor organe de conducere colectivă succese tot mai mari în activitatea lor **(aplauze vii, prelungite).**

În instituirea acestor organe colective am pornit de la faptul că şi studenţii trebuie să participe alături de profesori, la elaborarea şi discutarea măsurilor privind activitatea generală, socială şi culturală din învăţămîntul superior, la asigurarea condiţiilor corespunzătoare de învăţătură şi de viaţă ale studenţilor. În senatele şi consiliile universitare vor participa şi reprezentanţii studenţilor, aceasta fiind o formă democratică de atragere a tineretului nostru studenţesc la perfecţionarea continuă a învăţămîntului. Aceasta va fi totodată şi o şcoală pentru studenţi, care-i va ajuta să înveţe cum să conducă şi să acţioneze mîine, cînd ei înşişi vor fi puşi în situaţia de a adopta hotărîri de sine stătătoare **(aplauze entuziaste).**

Toate aceste măsuri pun în faţa cadrelor didactice, a studenţimii, sarcini de mare răspundere. În condiţiile profundei revoluţii tehnico-ştiinţifice mondiale, ale ritmului extraordinar de multiplicare a cunoştinţelor ştiinţifice, este necesar, mai mult ca oricînd, să ne preocupăm ca întregul proces de învăţămînt să încorporeze rapid cuceririle avansate ale ştiinţei şi tehnicii moderne. Să dezvoltăm prin toate mijloacele interesul studenţilor pentru o largă şi competentă informare ştiinţifică, pentru o gîndire creatoare, pentru o muncă asiduă în vederea însuşirii tezaurului inestimabil al ştiinţei şi culturii contemporane. Trebuie să legăm şi mai strîns învăţămîntul de viaţă, de problemele actuale şi de perspectivă ale dezvoltării societăţii, de cerinţele multiple, tot mai variate, pe care le ridică construcţia socialistă. Nu trebuie să uităm nici o clipă că studentul de astăzi este inginerul, omul de ştiinţă, profesorul, omul de cultură de mîine, căruia i se vor încredinţa atribuţii de răspundere în producţie, în cercetare, în administraţia de stat, în cultură, în ocrotirea sănătăţii şi în alte domenii de activitate. Aceste atribuţii vor putea fi îndeplinite cu atît mai bine, cu cît pregătirea de azi se va face în strînsă legătură cu descoperirile cele mai noi, cu cerinţele şi problemele practicii actuale. Cu cît învăţămîntul nostru va fi mai strîns legat de viaţă, cu atît mai eficient şi mai rapid se vor integra în producţie noile promoţii de specialişti, cu atît vor putea să aducă ele o contribuţie mai mare, mai folositoare la dezvoltarea României, la bunăstarea întregului popor român **(aplauze şi urale).**

În condiţiile de astăzi nu este posibil să vorbeşti de crearea unui intelectual cu înalte calităţi ştiinţifice şi morale, fără a pune cu stringenţă problema însuşirii cunoştinţelor politice, fără dezvoltarea şi îmbunătăţirea învăţămîntului social-politic. Înţelegerea justă a dezvoltării sociale, a evenimentelor care au loc în lume, a tendinţelor societăţii nu este posibilă fără a stăpîni ştiinţa cea mai înaintată despre lume şi viaţă, concepţia proletariatului, materialismul dialectic şi istoric, fără cunoaşterea metodei de cercetare şi de gîndire a marxism-leninismului — călăuza şi farul progresului întregii omeniri **(aplauze puternice, prelungite).**

Avem deplina convingere că întregul corp profesoral universitar, întregul nostru tineret studenţesc nu vor precupeţi nici un efort pentru a asigura înfăptuirea programului de dezvoltare a învăţămîntului în patria noastră. Sîntem convinşi că anul universitar care începe astăzi va marca noi succese în dezvoltarea multilaterală a învăţămîntului din România.

În activitatea de perfecţionare a învăţămîntului, doresc să remarc rolul important pe care îl au comuniştii, organizaţiile de partid din facultăţi şi institute. Rezultatele pe care le avem în Capitală, ca şi în întreaga ţară, sînt o dovadă că organizaţiile de partid de la Universitate, din institute, joacă un rol important în ridicarea calităţii învăţămîntului, aceasta fiind menirea lor principală. Sîntem convinşi că ele îşi vor îndeplini în bune condiţiuni şi în viitor această sarcină, că vor fi urmate în această activitate de tot corpul nostru profesoral, de întreaga noastră studenţime **(aplauze puternice, prelungite).**

În viaţa facultăţilor noastre, un rol important au organizaţiile de tineret, atît Uniunea Tineretului Comunist, cît şi asociaţiile studenţeşti, care mi se pare că unesc aproape întreaga studenţime. Doresc să exprim convingerea că, sub conducerea partidului, atît U.T.C.-ul cît şi asociaţiile studenţeşti vor acorda tot sprijinul cadrelor didactice, îşi vor aduce contribuţia activă la dezvoltarea învăţămîntului, la formarea unor cadre cît mai bine pregătite, a unor buni specialişti şi a unor buni cetăţeni ai patriei, gata în orice împrejurări, atît la bine cît şi la rău, să servească cu devotament şi abnegaţie cauza poporului, cauza socialismului **(aplauze, urale).**

Dragi tovarăşi,

Aş dori să subliniez aici, în faţa profesorilor şi studenţilor din Bucureşti, că întreaga politică a partidului şi statului nostru este pătrunsă de o profundă responsabilitate pentru mersul construcţiei socialiste în România şi pentru cauza generală a socialismului şi păcii. Noi considerăm că asigurînd înaintarea tot mai fermă a României pe calea socialismului, dezvoltînd industria, agricultura, ştiinţa, învăţămîntul, ridicînd nivelul de viaţă al poporului, ne îndeplinim o înaltă îndatorire faţă de poporul nostru, o sacră îndatorire naţională. În acelaşi timp, procedînd astfel, ne îndeplinim şi o importantă îndatorire internaţională, pentru că noi ştim că numai în măsura în care fiecare ţară socialistă este mai puternică, obţine succese tot mai mari în făurirea vieţii noi, se întăreşte forţa lagărului socialist, se cimentează unitatea, se asigură triumful socialismului şi păcii în lume **(aplauze, urale).**

Sîntem preocupaţi în mod deosebit de găsirea căilor pentru înlăturarea încordării şi neînţelegerilor existente astăzi între statele socialiste. Considerăm că trebuie făcut totul pentru a ajunge la restabilirea încrederii între ţările frăţeşti, la dezvoltarea legăturilor de prietenie şi a colaborării dintre ele. Pornim de la faptul că fiecare partid, fiecare guvern, fiecare popor, poartă ele însele răspunderea pentru asigurarea construcţiei socialiste în ţara respectivă şi că trebuie manifestată cea mai deplină încredere în capacitatea lor de a asigura triumful socialismului. Totodată, considerăm că întărirea colaborării internaţionaliste dintre partidele şi ţările socialiste are o importanţă deosebită pentru accelerarea construcţiei socialismului în fiecare ţară în parte, pentru victoria cauzei socialismului şi păcii în întreaga lume **(aplauze puternice).**

Concepţia marxist-leninistă, orînduirea noastră socială, ţelurile comune, ne obligă să facem totul pentru a găsi căile care să ducă la întărirea unităţii. Noi considerăm că manifestarea internaţionalismului socialist, în condiţiile existenţei mai multor ţări socialiste, presupune să se pornească în primul rînd de la respectul independenţei şi suveranităţii fiecărui partid şi stat, de la egalitatea în drepturi, de la întrajutorarea tovărăşească. Manifestarea internaţionalismului socialist presupune ca ţările socialiste să-şi acorde ajutor reciproc, în aceste condiţii, în dezvoltarea economică şi socială, făcînd schimb de experienţă, şi asigurînd ca fiecare popor, fiecare partid să-şi poată manifesta din plin forţa şi capacitatea sa creatoare. În aceasta îşi găseşte cu adevărat expresia internaţionalismul socialist **(aplauze puternice, prelungite).**

Sîntem preocupaţi pentru a găsi căile de întărire a unităţii dintre partidele comuniste şi muncitoreşti. În condiţiile de astăzi este o necesitate pentru toţi comuniştii care gîndesc cu răspundere pentru soarta popoarelor lor, pentru cauza progresului şi păcii să facă totul pentru a găsi căile întăririi colaborării şi unităţii în mişcarea comunistă şi muncitorească. Numai în acest fel mişcarea comunistă se va putea afirma din plin ca principala forţă socială politică a contemporaneităţii. Numai în acest fel ea va putea exercita o influenţă tot mai puternică asupra dezvoltării sociale, va putea asigura unirea tuturor forţelor antiimperialiste pentru a împiedica planurile agresive ale imperialismului, pentru a asigura pacea în lume **(aplauze, urale).** Pentru realizarea unităţii comuniştilor de pretutindeni trebuie să pornim de la principiile marxist-leniniste, de la egalitatea în drepturi între partide, de la respectul independenţei lor, al dreptului fiecărui partid de a-şi elabora de sine stătător linia politică, călăuzindu-se după adevărurile generale marxist-leniniste şi ţinînd seama de condiţiile concrete, istorice, sociale, economice din ţara respectivă, de răspunderea pe care o are faţă de propria clasă muncitoare, faţă de propriul popor. Tocmai pornind de la răspunderea faţă de clasa muncitoare proprie, faţă de propriul popor, poţi dovedi şi răspunderea faţă de clasa muncitoare internaţională, faţă de popoarele din întreaga lume. Numai ţinînd seama de aceste laturi indisolubile se poate vorbi de manifestarea plenară a internaţionalismului proletar în lupta

CUVÎNTAREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

(Urmare din pagina a 4-a)

pentru socialism, pentru pace, pentru progres în lume **(vii aplauze).**

În acest spirit, după cum ştiţi, a acţionat şi acţionează partidul nostru. Principiile elaborate de Congresul al IX-lea, de Conferinţa Naţională, reafirmate de Marea Adunare Naţională în sesiunea de acum un an şi în sesiunea din august anul curent, constituie direcţiile de neclintit ale politicii noastre internaţionale. Ca şi pînă acum, vom face totul pentru a ne aduce contribuţia la întărirea unităţii ţărilor socialiste, a mişcării comuniste, a tuturor forţelor antiimperialiste. Ne vom îndeplini îndatorirea noastră de detaşament activ al mişcării comuniste şi muncitoreşti, al mişcării antiimperialiste mondiale **(aplauze, urale prelungite).**

În acelaşi timp, noi pornim în politica externă de la faptul că în lume există un număr mare de state cu altă orînduire socială. Considerăm că este necesar să acţionăm continuu pentru dezvoltarea colaborării şi prieteniei cu aceste state, pentru a ne încadra activ atît în diviziunea internaţională a muncii, cît şi în întreaga activitate politică mondială. Numai asigurînd relaţii largi de colaborare cu toate statele lumii putem crea condiţii pentru triumful păcii şi progresului pe planeta noastră **(aplauze puternice).** Desigur, punem la baza acestor relaţii principiile care se afirmă tot mai puternic pe arena mondială — ale egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale. Noi considerăm că fiecare popor, mare sau mic, poartă răspunderea pentru soarta păcii şi trebuie să acţioneze intens pentru a contribui ca atît în Europa, cît şi pe întregul glob pămîntesc să se organizeze o lume în care să fie exclusă folosirea forţei, în care fiecare naţiune să-şi poată valorifica din plin potenţialul material şi spiritual, în care nimănui să nu-i fie frică că va deveni victima unei agresiuni imperialiste **(aplauze, urale).**

Militînd în acest spirit, noi am cîştigat, după cum ştiţi, mulţi prieteni în Europa şi pe toate continentele. Considerăm că în acest fel ne-am adus o contribuţie preţioasă la cauza destinderii în lume. Mai mult decît pînă acum, astăzi este necesar să intensificăm aceste eforturi, să dezvoltăm legăturile cu statele europene, să găsim căile pentru continuarea cursului destinderii, pentru înfăptuirea securităţii în Europa. Noi considerăm că continentul nostru, care a dat atîtea valori remarcabile civilizaţiei omeneşti, dar care a generat şi războaie nimicitoare, trebuie să-şi unească eforturile pentru a asigura condiţii de dezvoltare liberă, independentă, de bunăstare şi fericire pentru fiecare popor. În acest fel Europa va contribui la pacea întregii lumi **(vii aplauze).**

Ştim că sînt probleme greu de rezolvat, dar trebuie să se pornească de la realităţi, de la schimbările petrecute în Europa după război, de la existenţa celor două state germane. Se impune, deci, necesitatea recunoaşterii Republicii Democrate Germane, necesitatea stabilirii relaţiilor diplomatice cu ambele state germane, crearea condiţiilor pentru participarea lor la rezolvarea pozitivă a problemelor europene. Este necesar, de asemenea, să se pornească în crearea securităţii europene de la recunoaşterea graniţelor existente, de la angajamentul tuturor statelor de a nu încerca schimbarea acestor graniţe. Iată imperative ce se impun în momentul de faţă pentru a deschide calea securităţii şi păcii în Europa **(aplauze).**

Noi sîntem conştienţi că în lume sînt forţe care vor să împingă omenirea spre perioada trecută a războiului rece, că cercurile imperialiste, revanşarde, ar dori, să învenineze atmosfera internaţională, să-şi pună în aplicare planurile agresive. În lume există însă forţe uriaşe care dacă vor acţiona unit pot împiedica planurile imperialismului, pot asigura pacea popoarelor. România, poporul român, parte integrantă a forţelor păcii, vor acţiona cu toată forţa pentru apărarea şi consolidarea păcii şi securităţii internaţionale **(aplauze).**

Am considerat necesar ca la deschiderea anului universitar în Capitală şi în întreaga ţară să reamintesc cîteva din problemele politicii interne şi externe a partidului şi guvernului ţării noastre pentru a face o legătură şi mai strînsă între activitatea învăţămîntului şi preocupările generale ale ţării noastre. Nu există nici în construcţia internă, nici în viaţa internaţională probleme ce pot fi judecate izolat ; ele constituie un tot unitar. Înţelegerea constanţei politicii partidului şi guvernului nostru vă va ajuta şi în învăţătură şi vă va ajuta să înţelegeţi mai bine de ce trebuie să folosiţi intens posibilităţile pe care le aveţi pentru a vă pregăti ca mîine să serviţi cu toate forţele voastre făurirea destinului luminos al poporului nostru, înflorirea naţiunii noastre socialiste **(aplauze, urale).**

Daţi-mi voie ca, în încheiere, să adresez încă o dată întregului corp didactic din Bucureşti, din întreaga ţară, întregii noastre studenţimi, urări de noi şi noi succese, să vă doresc tuturor, dragi tovarăşi profesori, multă sănătate şi, vouă, dragii mei prieteni tineri, multă fericire **(urale furtunoase, aplauze vibrante, prelungite).**

La Institutul de arhitectură

Puternic entuziasm în Capitală
Profesorii şi studenţii au inaugurat, în prezenţa conducătorilor de partid şi de stat, noul an universitar

Marţi, 1 octombrie. Aproximativ 145 000 de studenţi din cele 16 centre universitare ale ţării, împreună cu profesorii lor, au retrăit în această zi, ca în fiecare an, evenimentul deschiderii anului universitar.

Însemnătatea acestui act de tradiţie în viaţa studenţească şi cultural-ştiinţifică a ţării a fost marcată prin prezenţa la festivităţi a conducătorilor de partid şi de stat, în frunte cu secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a reprezentanţilor Ministerului Învăţămîntului şi organelor locale de partid şi de stat, a numeroşi oameni de ştiinţă şi cultură. Întîlnirea cu conducătorii partidului şi statului a prilejuit pentru tineretul studios o nouă şi puternică afirmare a dragostei şi recunoştinţei fierbinţi faţă de Partidul Comunist Român, care le călăuzeşte paşii pe un drum luminos, o întărire a hotărîrii de a se instrui fără preget pentru a putea servi cît mai bine societăţii noastre noi, României socialiste.

BUCUREŞTI. —Deschiderea noului an universitar a prilejuit tineretului studios din Capitală momente emoţionante. Studenţii bucureşteni au salutat cu multă dragoste şi entuziasm prezenţa în mijlocul lor a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, care, însoţit de tovarăşii Janos Fazekaş, Leonte Răutu, Iosif Banc, Emil Drăgănescu, Mihai Gere, Manea Mănescu, Dumitru Popa, a vizitat în cursul dimineţii cîteva instituţii de învăţămînt superior.

Primul popas a fost făcut la **ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE**, în cadrul căreia funcţionează şase facultăţi cu structură omogenă, menite să pregătească economişti la nivelul exigenţelor economiei noastre socialiste. Localul Academiei este în plină dezvoltare.

Conducătorii de partid şi de stat se opresc în faţa noului pavilion cu şase etaje de pe str. Mihail Eminescu, pregătit pentru a fi dat în folosinţă în noul an de învăţămînt. Din rîndurile celor aproape 2 500 de studenţi adunaţi aici izbucnesc urale şi ovaţii puternice. Studente oferă flori înalţilor oaspeţi. Răsună emoţionant acordurile străvechiului şi veşnic tînărului imn studenţesc „Gaudeamus igitur".

Rectorul Academiei, prof. dr. docent Marin Lupu, invită pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, pe ceilalţi conducători de partid şi de stat să viziteze noua clădire dotată cu laboratoare moderne de calcul economic şi cibernetică economică, merceologie, economia industriei, agriculturii şi a comerţului. Oprindu-se în laboratoarele catedrei şi centrului de calcul economic şi cibernetică economică, conducătorii de partid şi de stat primesc explicaţii în legătură cu activitatea acestora.

O bună impresie fac sălile de cursuri şi seminarii din noua clădire, care se disting prin lărgimea spaţiului, luminozitate şi mobilierul cu deosebite calităţi funcţionale şi estetice.

Oaspeţii sînt informaţi că în prezent se află în construcţie alte două pavilioane similare, care, pînă în anul 1972, vor întregi ansamblul Academiei de studii economice. Întreaga construcţie, realizată de Institutul „Proiect-Bucureşti", va avea o suprafaţă utilă de 13 000 m.p. care, adăugată la suprafaţa existentă, va asigura spaţiul necesar desfăşurării în condiţii îmbunătăţite a procesului de învăţămînt. Se va asigura, de asemenea, un înalt grad de utilare tehnică a laboratoarelor.

Conducătorii de partid şi de stat continuă apoi vizita la **INSTITUTUL BOTANIC AL FACULTĂŢII DE BIOLOGIE A UNIVERSITĂŢII BUCUREŞTENE.** Noua şi moderna clădire a institutului este situată în pitorescul decor natural al Grădinii botanice.

Pe aleea principală şi aleea cu castani ce încadrează grădina italiană din faţa institutului, sute de studenţi aclamă îndelung pe conducătorii de partid şi de stat. Răsună lozinci pentru patria noastră socialistă, pentru partid şi conducătorii săi. Uralele, ce nu contenesc, ale studenţilor însoţesc cuvintele de călduros salut adresate oaspeţilor de prof. univ. dr. docent Jean Livescu, rectorul Universităţii din Bucureşti, de prof. dr. docent Ion Tarnavschi, decanul Facultăţii de biologie, directorul Grădinii botanice, şi de alţi membri ai corpului profesoral.

În holul mare al institutului, decanul facultăţii prezintă consiliul profesoral al institutului. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi ceilalţi conducători de partid şi de stat vizitează apoi laboratorul de patologie vegetală, unde prof. dr. docent Olga Săvulescu prezintă cîteva aspecte ale activităţii de pregătire a studenţilor şi de cercetare ştiinţifică desfăşurată de cadrele didactice. În laboratoare şi

(Continuare în pagina a 6-a)

Puternic entuziasm în Capitală

Profesorii şi studenţii au inaugurat, în prezenţa conducătorilor de partid şi de stat, noul an universitar

(Urmare din pagina a 5-a)

alte săli ale institutului sînt prezentate o parte din bogatele materiale de studiu ale studenţilor. Se vizitează apoi Muzeul didactic demonstrativ, care înglobează grupe de plante aparţinînd celor mai diverse familii, Ierbarul ştiinţific, laboratorul de geobotanică, biblioteca cu peste 24 000 de volume. Vizita se încheie în laboratorul de genetică, unde conf. univ. dr. Petre Raicu informează pe oaspeţi despre activitatea ştiinţifică a cadrelor didactice ale institutului în acest domeniu.

Sînt prezentate, de asemenea, unele rezultate, multe dintre ele concretizate în lucrări valoroase, apreciate de specialişti din peste 60 de ţări ale lumii cu care Grădina botanică şi institutul întreţin relaţii de schimb.

Conducătorii de partid şi de stat au vizitat apoi noua clădire a *INSTITUTULUI POLITEHNIC DIN BUCUREŞTI*, amplasată în cartierul Grozăveşti, aflată în fază avansată de construcţie. Cadre didactice, mii de studenţi ai Politehnicii bucureştene şi ai unor institute de învăţămînt superior din această parte a Capitalei, aflaţi la intrarea din Splaiul Independenţei, salută cu neţărmurit entuziasm pe înalţii oaspeţi. Şi aici sîntem martorii unor impresionante manifestări de dragoste şi profund ataşament faţă de conducătorii României socialiste. Cuvintele „P.C.R. — Ceauşescu" scandate de miile de tineri dau putere de simbol unităţii de granit a întregului nostru popor în jurul partidului şi al Comitetului său Central, în frunte cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Prezenţa conducătorilor de partid şi de stat în noul sediu al celei mai vechi şcoli tehnice superioare româneşti, în această lună cînd se împlinesc 150 de ani de la înfiinţarea învăţămîntului tehnic superior în limba română — vine să sublinieze încă o dată atenţia şi grija permanentă acordată de partid şi guvern dezvoltării învăţămîntului politehnic, ridicării pe o treaptă superioară a bogatelor tradiţii ale şcolii noastre inginereşti.

Conducîndu-i pe oaspeţi prin încăperile institutului, ministrul industriei construcţiilor, Dumitru Mosora, prof. arh. Octav Doicescu, şeful colectivului de proiectare a institutului, le prezintă date ale vastului edificiu care, în etapa finală, va oferi condiţii optime de pregătire pentru 12 000 de studenţi, repartizaţi în 10—12 facultăţi specializate. În holul corpului central, în faţa unei machete a noului local, are loc o discuţie asupra profilului, destinaţiei diferitelor spaţii de învăţămînt, amplasării unor construcţii care urmează a fi executate în etapele următoare. Conducătorii de partid şi de stat sînt informaţi că, încă în cursul acestui an universitar, vor fi date în folosinţă primele laboratoare şi săli de studii. Rectorul institutului îi invită să viziteze cîteva din încăperile care vor adăposti laboratoare de fizică, sala de desen tehnic şi unele amfiteatre. Gazdele vorbesc cu mîndrie despre faptul că noua politehnică, situîndu-se la nivelul concepţiilor arhitecturale contemporane, va fi nu numai o instituţie de învăţămînt superior modernă, depăşind tot ceea ce s-a realizat pînă acum la noi în acest domeniu, ci şi un for de învăţămînt la nivelul ţărilor avansate. Spaţiul interior al politehnicii este distribuit în 580 de laboratoare, unele dintre ele echipate cu utilaje similare celor din industrie, 28 de amfiteatre, 130 de săli de proiecte şi desen şi 120 de săli de curs. În alte încăperi spaţioase se vor amenaja biblioteci.

La plecarea oaspeţilor, rectorul Institutului politehnic înmînează tovarăşului Nicolae Ceauşescu un mesaj din partea studenţilor şi corpului profesoral în care se exprimă recunoştinţa pentru grija pe care partidul şi statul o acordă ridicării nivelului calitativ al învăţămîntului superior, îmbunătăţirii bazei sale materiale, concretizată în mod deosebit în edificarea noului local al politehnicii. Mesajul exprimă, de asemenea, ataşamentul, încrederea şi adeziunea deplină a cadrelor didactice, studenţilor şi personalului tehnico-administrativ din institut faţă de politica internă şi externă a partidului şi guvernului, hotărîrea de a munci pentru continua îmbunătăţire a activităţii didactice, ştiinţifice şi educative.

Următorul popas — *INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ „ION MINCU"*. An de an, aici se pregătesc noi promoţii de tineri arhitecţi, chemate să ridice edificii demne de epoca noastră, în care frumuseţea să se alieze cu trăinicia ; studenţii de astăzi duc mai departe ştafeta strălucitei şcoli româneşti de arhitectură. De altfel, înseşi clădirile institutului ilustrează această deplină îmbinare a valorilor trecutului cu cele ale prezentului. Alături de vechea clădire realizată la începutul acestui secol, opera arhitectului Grigore Cerchez, fost profesor al şcolii, considerată una dintre cele mai interesante clădiri ale vremii, se ridică astăzi noile construcţii, care, împreună, vor alcătui un impunător ansamblu. Noile corpuri de clădiri, începute a fi construite în 1962, sînt destinate să adăpostească ateliere de proiectare pentru studenţi, cabinete de cercetare şi studiu pentru cadrele didactice, săli de expoziţii, săli de curs, săli de judecată a proiectului etc. Extinderea institutului, cerută de sporirea gradului de complexitate a învăţămîntului de arhitectură în ţara noastră, va permite creşterea numărului studenţilor şi îmbunătăţirea condiţiilor lor de pregătire.

În acest început de an universitar, profesorii şi studenţii institutului îşi primesc cu aplauze entuziaste oaspeţii dragi. În timp ce corpul profesoral, în frunte cu rectorul institutului, prof. arh. Ascanio Damian, iese în întîmpinarea oaspeţilor, din rîndul studenţilor irump înflăcărate urale şi ovaţii. Răsună vibrant acordurile „Tricolorului", imnul atît de îndrăgit de întregul nostru popor. 39 de perechi de tineri, îmbrăcaţi în costume naţionale ce poartă specificul local al celor 39 de judeţe ale ţării, alcătuiesc un coridor viu. Oaspeţii păşesc în holul dominat de busturile reprezentanţilor se seamă ai şcolii româneşti de arhitectură : Ion Mincu, Petre Antonescu, Emil Pangrati, Alexandru Orăscu, ca şi de machetele a două remarcabile monumente arhitectonice : Biserica Sf. Nicolae Domnesc de la Curtea de Argeş şi Mînăstirea Voroneţ — machete realizate în atelierele institutului în vederea studiului. Cuvintele înscrise pe frontispiciul intrării în amfiteatru sintetizează laconic gîndurile gazdelor : „Iubiţi conducători de partid şi de stat, corpul profesoral şi arhitecţii de mîine ai ţării vă urează bun sosit !

Însoţiţi de conducerea institutului, oaspeţii vizitează expoziţia proiectelor de diplomă — o mică parte din cele 180 de proiecte ale absolvenţilor din acest an — şi expoziţia lucrărilor de atelier ale studenţilor din anii I-V.

În continuare se vizitează aripa nouă a institutului dată acum în folosinţă şi şantierul unde se lucrează la finisarea spaţiului ce va fi pus la dispoziţia studenţilor pînă la sfîrşitul acestui an. Se vizitează, de asemenea, unul din atelierele de proiectare dat recent în folosinţă.

Conducătorii de partid şi de stat vizitează apoi *FACULTATEA DE CHIMIE.*

Sosirea conducătorilor de partid şi de stat şi a celorlalţi oaspeţi este primită de studenţi cu aplauze şi ovaţii îndelungi. Urării de „Bine aţi venit iubiţi conducători de partid şi de stat", înscrisă pe frontispiciul vechii clădiri a Universităţii, i se adaugă salutul fierbinte al miilor de tineri şi tinere, adevărat ecou al sentimentelor de dragoste şi recunoştinţă pe care studenţimea din întreaga ţară le poartă partidului şi guvernului pentru condiţiile de viaţă şi învăţătură ce-i sînt asigurate. Răzbat, pînă departe, pe marile artere ce pornesc din centrul oraşului, acordurile imnului „Sub steagul partidului". Un grup de studente şi studenţi oferă conducătorilor de partid şi de stat buchete de flori.

În cabinetul de lucru, acad. Ilie Murgulescu, şeful catedrei de chimie fizică, înfăţişează conducătorilor de partid şi de stat unele aspecte privind realizările şi perspectivele de dezvoltare ale acestei discipline a învăţămîntului nostru superior, tematica cursurilor la cele trei catedre de chimie fizică din Bucureşti, activitatea ştiinţifică şi pedagogică a cadrelor didactice de aici. Reţine atenţia evoluţia rapidă pe care această disciplină a cunoscut-o în anii din urmă : de la un post de predare şi două laboratoare, — existente pînă la reforma învăţămîntului din 1948, — la 10 posturi de predare şi 15 laboratoare în prezent. Mulţi din cei aproximativ 350 de absolvenţi în chimie fizică şi radiochimie, pe care universitatea bucureşteană i-a dat în această perioadă, lucrează cu competenţă în funcţii de răspundere în cercetarea ştiinţifică, în învăţămînt şi în economie.

Se vizitează apoi laboratoarele catedrei de chimie fizică — ramură a chimiei, care, prin complexitatea ei, prin rezultatele spectaculoase şi implicaţiile pe care le aduce în ştiinţă şi în practică, şi-a impus tot mai mult prezenţa în activitatea de cercetare şi didactică.

La încheierea vizitei, tovarăşului Nicolae Ceauşescu îi sînt înmînate Medalia jubiliară a Universităţii din Bucureşti, un volum conţinînd extrase din lucrările elaborate de cadrele didactice de chimie fizică şi un mesaj prin care Senatul Universităţii Bucureşti, cadrele didactice şi studenţii îşi exprimă recunoştinţa pentru condiţiile asigurate propăşirii învăţămîntului, formării multilaterale a tineretului şi dezvoltării continue a ştiinţei şi culturii.

★

În Piaţa Universităţii, unde s-au adunat zeci de mii de tineri pentru a participa la mitingul consacrat deschiderii noului an de învăţămînt universitar este o adevărată revărsare de entuziasm. Aici, în piaţa străjuită de statuile lui Mihai Viteazul, primul făuritor al unităţii noastre naţionale, şi a trei dintre marii dascăli ai şcolii româneşti : Ion Heliade Rădulescu, Gheorghe Lazăr şi Spiru Haret, studenţimea bucureşteană îşi exprimă astăzi din nou hotărîrea nestrămutată de a învăţa cu sîrguinţă şi pasiune, pentru a adăuga, prin munca lor, noi străluciri glorioaselor pagini ale istoriei, ştiinţei şi culturii româneşti, pentru a deveni constructori de nădejde ai socialismului şi comunismului în patria noastră.

Cuvintele scrise pe numeroasele panouri, lozincile scandate de mii şi mii de glasuri exprimă dragostea

La Academia de studii economice

Puternic entuziasm în Capitală

și recunoștința fierbinte a tineretului nostru studios față de partid și conducătorii săi, pentru grija părintească ce le-o poartă, pentru înțelepciunea cu care le călăuzește pașii, educîndu-i în spiritul iubirii de țară, al răspunderii pentru destinele ei de miine.

La ieșirea din clădirea Universității, studenții fac tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți conducători de partid și de stat o puternică și vibrantă manifestație de dragoste și atașament. Fluturînd buchete de flori, steaguri și eșarfe, studenții formează un adevărat culoar prin care trec conducătorii partidului și statului. Spre ei se întind sute de brațe, zeci de studente le presară drumul cu petale de flori.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat răspund cu căldură entuziastei manifestații pe care o fac studenții.

Noi urale și aclamații nesfîrșite izbucnesc la apariția conducătorilor partidului și statului în balconul clădirii Ministerului Comerțului Exterior. Minute în șir, tinerii scandează numele scumpe ale patriei și partidului.

Deschizînd mitingul, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, adresează în numele tuturor studenților și cadrelor didactice un călduros salut tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți conducători de partid și de stat care au venit să participe la evenimentul sărbătoresc al începerii noului an universitar.

La miting au luat apoi cuvîntul prof. ing. dr. George Bărănescu, rectorul Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej", prof. dr. docent Marin Lupu, rectorul Academiei de studii economice, prof. dr. Dumitru Berciu, decanul Facultății de istorie, Dana Georgescu, studentă la Institutul de medicină și farmacie, Ștefan Dorgoșan, student la Institutul agronomic „Nicolae Bălcescu" și Traian Aurite, președintele Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților din Centrul universitar București.

Primit cu puternice și îndelungi aplauze, cu entuziaste urale și ovații a luat cuvîntul tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU.**

Cuvîntarea secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român **(pe care o publicăm în paginile 1, 3, 4 și 5 ale revistei)** a fost subliniată în repetate rînduri de aplauze și urale nesfîrșite, expresie a atașamentului fierbinte al tinerilor studenți față de politica marxist-leninistă a partidului nostru, a hotărîrii lor de a învăța și sluji cu toate forțele înfăptuirea acestei politici izvorîte din interesele vitale ale poporului, ale construcției socialiste în patria noastră.

Întregul miting din Piața Universității a constituit o viguroasă manifestare a atașamentului puternic al tineretului nostru studios față de Partidul Comunist Român, a hotărîrii sale, de neclintit, de a înfăptui politica partidului, consacrată înfloririi României socialiste, cauzei socialismului și păcii.

Festivitățile reluării cursurilor în celelalte centre universitare din țară

Deschiderea noului an de învățămînt universitar a prilejuit în toate centrele universitare din țară festivități entuziaste, la care au luat parte cadre didactice și studenți, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, oameni de știință, cultură și artă.

La acest important eveniment în viața tineretului studios au luat parte tovarășii **Ion Gheorghe Maurer** — la Cluj, **Gheorghe Apostol** — la Brașov, **Alexandru Bîrlădeanu** — la Craiova, **Emil Bodnaraș** — la Tg. Mureș, **Chivu Stoica** — la Iași, **Ilie Verdeț** — la Timișoara, **Maxim Berghianu** — la Galați. Conducătorii de partid și de stat au făcut vizite la institutele de învățămînt, s-au întîlnit cu cadre didactice și studenți.

La adunările consacrate deschiderii noului an de învățămînt au luat cuvîntul rectori și alte cadre didactice, studenți. În încheierea adunărilor, primiți cu puternice aplauze și urale, au luat cuvîntul conducătorii de partid și de stat prezenți la adunări.

La Institutul de mine din Petroșeni, la deschiderea cursurilor a luat parte tovarășul **Bujor Almășan**, ministrul minelor, iar la Institutul de petrol din Ploiești, tovarășul **Alexandru Boabă**, ministrul petrolului.

Festivități prilejuite de începerea anului de învățămînt au avut loc, de asemenea, la Bacău, Baia Mare, Pitești, Constanța, Oradea, Suceava, în cadrul cărora au luat cuvîntul prim-secretari ai comitetelor județene de partid, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, cadre didactice, studenți.

Telegrama adresată de Plenara Consiliului U. A. S. R. Comitetului Central al P. C. R., tovarășului Nicolae Ceaușescu

„Studențimea română pășește în noul an universitar sub semnul unui unanim entuziasm patriotic, al dăruirii pline de abnegație cu care întregul popor muncește pentru realizarea vastului și multilateralului program elaborat de cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. și de Conferința Națională a partidului, consacrat înfloririi României socialiste.

Începem o nouă etapă de muncă, dedicată cu pasiune și entuziasm însușirii comorilor științei și culturii, în condițiile înnoirilor profunde, generate de Directivele Comitetului Central al partidului și Legea învățămîntului, documente programatice de mare însemnătate, care stabilesc direcțiile de dezvoltare ale școlii românești de toate gradele pentru o perspectivă îndelungată, căile de perfecționare și modernizare a întregului nostru învățămînt.

În numele generației, care, scrutînd largile orizonturi ale științei și culturii, învață astăzi pe băncile amfiteatrelor, Plenara lărgită a Consiliului U.A.S.R. exprimă conducerii partidului și statului, dumneavoastră personal, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, profunda satisfacție și recunoștință pentru grija și atenția permanentă, plină de solicitudine pe care partidul, întregul nostru popor, le acordă creșterii schimbului de mîine al intelectualității, pentru condițiile din ce în ce mai bune de studiu și viață care sînt asigurate tineretului patriei.

Dînd glas mulțumirii întregii studențimi pentru cinstea și încrederea acordată de a avea reprezentanți cu drepturi depline în Consiliile și senatele profesorale, pentru posibilitatea de a participa alături de membrii corpului didactic la rezolvarea problemelor vieții universitare, plenara afirmă hotărîrea tuturor organizațiilor U.T.C. și Asociațiilor studenților de a folosi acest drept în mod activ pentru a contribui la aplicarea și înfăptuirea programului de dezvoltare a învățămîntului superior.

Vă asigurăm că studenții patriei noastre, români, maghiari, germani și de alte naționalități, înfrățiți în strădania comună de a deveni cetățeni de nădejde ai României socialiste, fac parte cu toată ființa lor din frontul de neclintit al întregii națiuni în jurul Partidului Comunist Român, al conducerii sale, sprijină din toată inima politica internă și externă a partidului și statului nostru, cu convingerea fermă că această politică izvorăște din interesele fundamentale ale poporului român și slujește cauzei socialismului și păcii în lume.

Studențimea română își exprimă profunda satisfacție, adeziunea deplină față de consecvența cu care conducerea partidului și statului militează în spiritul principiilor marxist-leniniste, ale internaționalismului socialist pentru promovarea relațiilor frățești de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, pentru întărirea pozițiilor socialismului, unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru dezvoltarea colaborării și înțelegerii între popoare, pentru apărarea păcii în lume.

În pragul unui nou an universitar, în numele studențimii patriei, ne angajăm în fața partidului și poporului să nu precupețim nici un efort pentru a ne însuși realizările științei, tehnicii și culturii, tot ceea ce gîndirea umană a făurit mai de preț, pentru a deveni cadre bine pregătite, capabile să îndeplinească cu cinste sarcinile de înaltă răspundere patriotică, ce le vor reveni, pentru a face ca România să devină tot mai bogată, mai puternică și înfloritoare, să se înalțe cu demnitate, liberă și independentă, între națiunile lumii, să înainteze victorios pe calea socialismului și comunismului".

Să ne bucurăm, deci...

În București și Cluj, în Iași, în Tîrgu-Mureș, Timișoara sau Brașov, în toate cele 16 centre universitare ale României anului '68 au sosit, prin gările primitoare ale vacanței — STUDENȚII. 145 000 de tineri români, maghiari, germani și de alte naționalități, care vor termina în curînd cursurile școlilor superioare sau care au pășit acum pentru prima oară dincolo de arcada lor festivă, suie în amfiteatre mai maturi cu o vară, pentru a cuprinde cu voință și hotărîre, cu mintea și sufletul, cît mai mult din cîmpul vast al cunoașterii, adăugînd astfel vîrstei lor încă un an și drumului lor încă o etapă.

Orașele care trăiesc fluxul și refluxul vieții universitare recunosc din nou pașii fiilor trimiși la „Alma mater" să se hrănească din ambrozia sfîntă a științei, a dragostei de popor și de patrie, răsună din nou acordurile transmise din generație în generație ale mereu tînărului „Gaudeamus..."

Să ne bucurăm deci, prieteni, își spun viitorii ingineri și cercetători, medici, profesori, agronomi sau artiști. Să ne bucurăm pentru acest sfîrșit de vacanță care deschide un nou început, pentru această reîntîlnire cu profesorii noștri în sălile de curs și seminarii, în laboratoare și biblioteci, pentru reîntîlnirea cu noi înșine în cămine și în parcuri, în sălile de spectacol și pe arenele sportive.

Să ne bucurăm noi, toți studenții României socialiste, pentru că în această primă zi de octombrie am avut deosebita cinste și onoare de a avea în mijlocul nostru ca oaspeți dragi pe înalții conducători de partid și de stat. Florile oferite în dar tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți înalți oaspeți, cîntecele înflăcărate și uralele revărsate din zeci de mii de inimi tinere, aclamațiile nesfîrșite și entuziastele lozinci care s-au făcut auzite pe întreaga arie universitară a patriei — au exprimat dragostea și recunoștința noastră fierbinte față de partid și conducătorii săi, pentru grija părintească ce ne-o poartă și înțelepciunea cu care ne călăuzește pașii, hotărîrea noastră nestrămutată de a învăța cu sîrguință și pasiune, astfel încît să putem adăuga noi străluciri glorioaselor pagini ale istoriei, științei și culturii românești.

Să ne bucurăm prieteni fiindcă toamna universitară care o inaugurăm acum, a 134-a toamnă universitară a acestor plaiuri, a fost precedată de o laborioasă și atentă pregătire a tot ceea ce oferă studiului și vieții noastre un climat propice. Căci acest an de studiu își deschide porțile sub auspiciile înfăptuirii măsurilor izvorîte din Directivele Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea școlii de toate gradele și din noua Lege a învățămîntului.

Concentrarea pregătirii studenților pe discipline larg profilate, raționalizarea numărului orelor de obligații săptămînale, îmbunătățirea raportului dintre activitățile de predare și cele aplicative, fixarea numărului de examene la maximum 7 anual — sînt deja realități ale noilor planuri de învățămînt, de care beneficiază, începînd de la 1 octombrie, toți studenții țării. Dînd expresie unui profund democratism, noua lege consfințește totodată dreptul organizațiilor studențești de a participa direct la conducerea și perfecționarea procesului de învățămînt. În consiliile de conducere ale facultăților, precum și în senatele universitare vor fi deci incluși, cu drept de vot deliberativ, și reprezentanții studenților.

Să ne bucurăm, prieteni, căci acest început de etapă este cu atît mai îmbucurător că peste tot ne așteaptă noi mărturii ale grijii și dragostei cu care sîntem înconjurați. Agenda pregătirilor și-a înscris la loc de frunte cifre și realizări care ne umplu inimile de bucurie: aproape 213 milioane lei au fost investiți în ridicarea unor noi edificii universitare, cum vor fi noile localuri ale Politehnicii și Academiei de studii economice, din București, sau noile laboratoare de la Timișoara, Cluj, și Iași; peste 66 milioane lei au fost alocați pentru achiziționări de utilaje, aparatură și diverse dotări; alți 3 000 studenți au sporit în acest an numărul celor care locuiesc în cămine și alți 6 000 al celor care iau masa la cantine; librăriile și standurile de cărți din facultăți și-au îmbogățit zestrea cu încă 200 titluri de manuale și cursuri în peste 300 000 exemplare; în fiecare dintre cele 46 institute de învățămînt superior va fi editată, începînd din această toamnă, cîte o publicație studențească internă. Și exemplele ar mai putea continua...

Să ne bucurăm prieteni, își spun viitorii ingineri și cercetători, medici, profesori, agronomi sau artiști. Iar bucuria lor este însemnul fausticei lor sete de cunoaștere, al entuziastei lor hotărîri de a străbate și anul universitar care-și deschide porțile acum, demni de toată încrederea ce se investește în ei, de a transforma responsabilitatea socială pe care și-au asumat-o într-o tenace lucrare zilnică, disciplinată și sistematică, astfel încît să se formeze ca noi intelectuali de mare anvergură, pe măsura tradițiilor științei și culturii românești, pe măsura civilizației socialiste a patriei.

Dacă, așa cum se spune, anii studenției sînt cei mai frumoși ani ai vieții, pentru 145 000 de tineri ai țării noastre unul dintre cei mai frumoși ani ai vieții a început ieri. Să ne bucurăm deci...

„VIAȚA STUDENȚEASCĂ"

confidențe

„OCHII CARE NU SE VĂD SE UITĂ“... LA ALȚII?

Sînt student în anul II la Facultatea de științe economice și citesc de multă vreme revista „Viața studențească“. Am găsit deseori în ea lucruri interesante și am devenit, cu deosebire, unul dintre simpatizanții rubricii „Confidențe“. Am venit direct din producție, pînă anul trecut fiind încadrat contabil la o întreprindere de exploatare minieră. M-am căsătorit cu cîteva luni înainte de a intra la facultate și-mi iubesc soția. De altfel, ne-am luat din dragoste. Soția mea a rămas să lucreze, în continuare, tot în calitate de contabilă, la întreprinderea de unde am plecat eu. Abia aici intervine acel „ceva“ care mă determină să fac unele confesiuni revistei noastre, cerîndu-i părerea și așteptînd, într-un fel sau altul, răspunsul. (Nu mă căutați la facultate ; scrisoarea, vorba lui Caragiale, „o semnez și... o dau anonimă“...)

De cîtva timp am început să mă gîndesc dacă am făcut bine dînd admitere la cursurile de zi, după aproape cinci ani de producție, perioadă în care mi-am întemeiat și o familie. Se înțelege, în facultatea noastră sînt studenți și mai vîrstnici, avînd chiar unul sau doi copii. Observ că, în ciuda depărtării de familie, aceștia nu sînt cîtuși de puțin obsedați, apăsați de această situație. Ori, poate, nu vor s-o arate, ceea ce e cu totul altceva... În anul universitar trecut, de pildă, toți familiștii din anul nostru, ale căror soții locuiesc în alte centre, au „suportat“ admirabil această situație precară. În schimb eu, sincer să fiu, n-am prea fost în apele mele, iar acum, la început de nou an universitar, în fața unei noi perioade în care va trebui să stau la cîteva sute de kilometri de soție, parcă regret că n-am dat anul trecut admitere la fără frecvență...

Nu știu cine anume spunea : adevărata, statornica prietenie se verifică și de la distanță. Sînt sigur că o dragoste adevărată, o dragoste sinceră, rezistă tuturor vicisitudinilor, tuturor încercărilor, iar trăinicia ei poate foarte bine să fie verificată prin despărțiri mai de lungă durată. Poate, tocmai, mai mult decît orice, prin asemenea despărțiri. Ei bine, pot eu să fiu acuzat, sau mai bine zis să mă acuz că nu nutresc pentru soția mea o dragoste puternică, dat fiind că în anul trecut am putut rezista departe de ea ? Poate e un „neajuns“ al primilor ani de căsnicie — cum încearcă să mă „liniștească“ un prieten — ceea ce, din nou, mă determină să privesc cu oarecare scepticism la viitorul căsniciei mele : oare va fi posibil, și în cazul meu, să primeze obișnuința, iar dragostea să vină abia la... urmă ? Nu prea îmi vine să cred, deși prietenul respectiv susține că a trecut la început prin aceleași „stări de exaltare“ ca și mine. Ori, „mașinăria“ umană fiind, în genere, alcătuită după aceleași principii, cu mici variații de la caz la caz, înseamnă că-l voi urma...

Reluînd o idee de mai sus, recunosc că suport extrem de greu absența soției. Mai mult chiar, această distanță interpusă materialicește între noi îmi creează unele stări pe care le-aș considera bolnăvicioase. Este vorba de fel de fel de idei care-mi trec prin cap. Mi-e penibil, dar am început să-mi tem soția (se spune că e drăguță și foarte sociabilă) firește, fără a avea vreo dovadă că i s-ar face curte și că ea ar acorda avansuri. Aceasta, observ, îmi zdruncină încrederea în ea. Mai am încă patru ani de facultate, patru ani în care se va repeta, în mare, situația familiară de anul trecut. Dacă neîncrederea mea va spori, unde voi ajunge ? Și reîntorcîndu-mă la cele spuse despre verificarea de la distanță a trăiniciei dragostei, oare nu eu sînt cel care mă dovedesc insuficient de... îndrăgostit ? Aparențele or fi astea, cel puțin așa s-ar crede, însă privindu-mi adînc inima, contest : sentimentul meu e într-un fel același ca în primele zile ale căsătoriei. Dar faptul că nu simt bătăile inimii aflate la 300 km de mine, mă face uneori să nu mă mai recunosc și, omenește, nu pot să nu-mi dau dreptate.

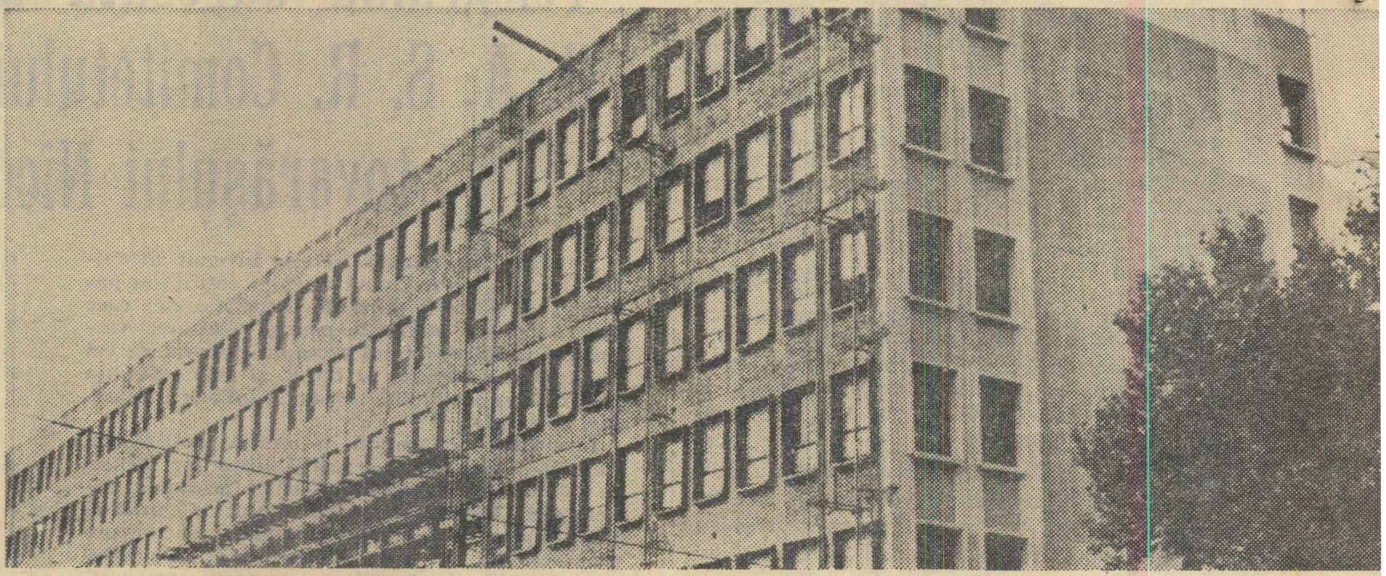
Am observat în cîteva rînduri și în scrisorile soției o ușoară temere. Sper să nu se gîndească la o eventuală infidelitate, cum, poate, aș fi tentat să mă gîndesc eu. Aceasta ar putea genera, prin suspiciuni reciproce, cine știe ce lucruri neplăcute. Tocmai pentru a le evita, oare n-ar trebui să renunț la cursurile de zi și să le continui la fără frecvență ? Răspundeți-mi tot ce credeți și vă voi fi recunoscător. Numai să nu mă uitați. Știți, ajung să aplic pînă și cu dv. proverbul care spune că „ochii care nu se văd se uită“.

Cu multă stimă

Marian C.

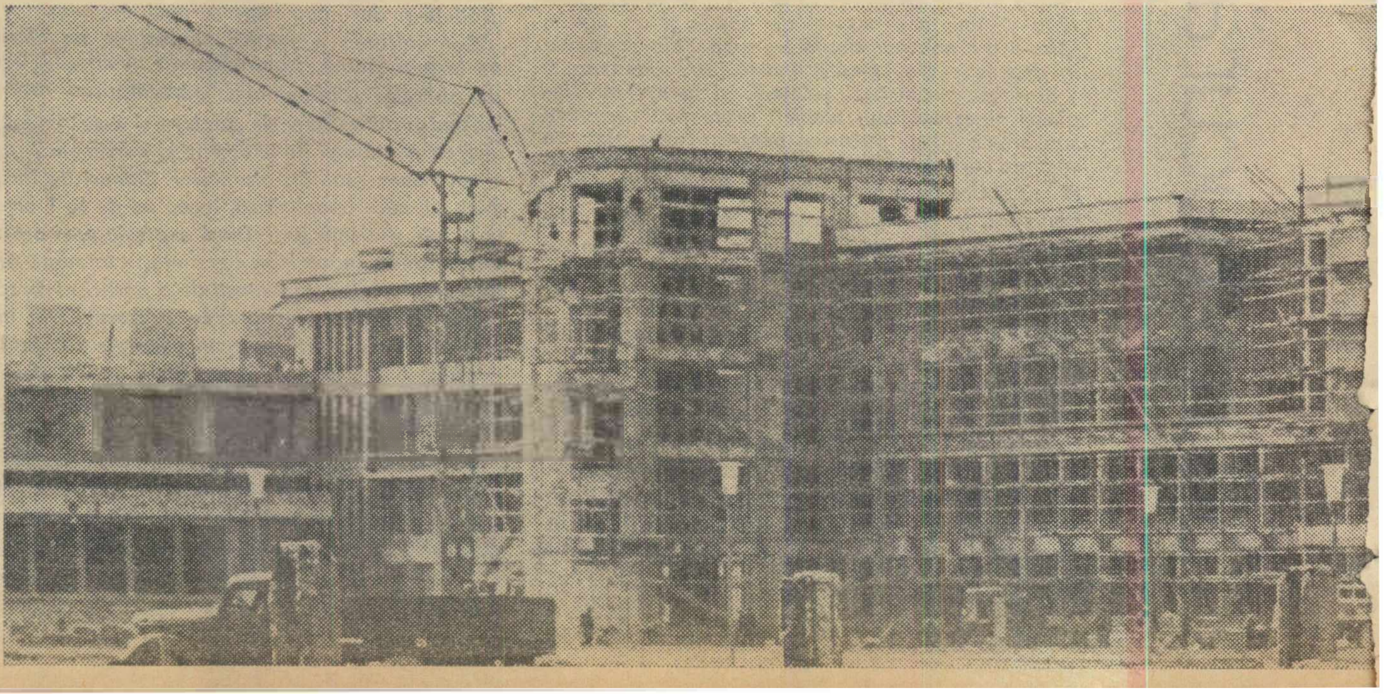
Nota redacției : Pentru a nu-l determina pe corespondentul nostru să creadă... orbește în proverbul cu pricina, vrem să-i dovedim că nu l-am uitat. Îi publicăm, deci, scrisoarea, supunînd-o dezbaterii... mai mult decît sentimentale a colegilor.

ARHITECTU
ORAȘELOR U

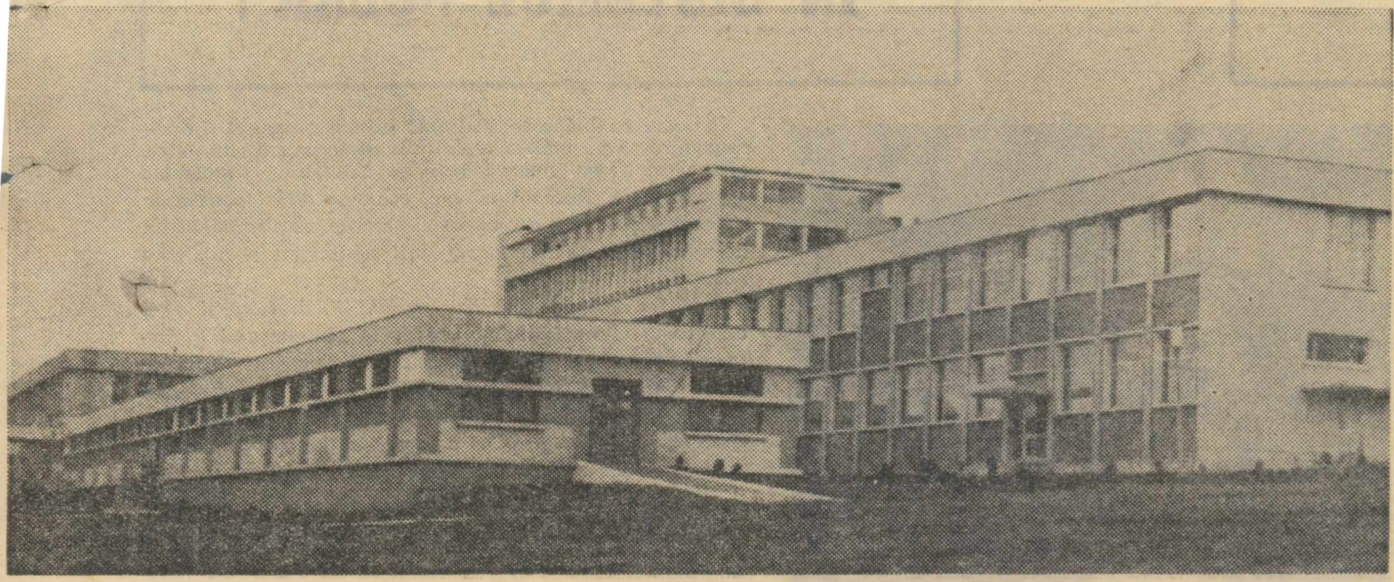

O statistică, fără de care mintea nu reușește să-și imagineze ceea ce va însemna, peste ani, veriga 1968-1969 — anul universitar care începe acum sub cupolele toamnei, parcă mai plină de rod și de seve decît oricînd ; o statistică — (pentru că ne-a intrat în obișnuință să ne măsurăm realizările în statistici) a ceea ce înseamnă nou și împlinire, și certitudine dă la iveală cifre care cuprind în sine adevăruri mai elocvente și mai grăitoare decît le-ar putea descrie, oricît de bogate, cuvintele : 212,7 milioane de lei din planul de investiții au fost destinați în exclusivitate unor noi construcții universitare. La București, Timișoara, Cluj, Iași, Craiova, Bacău sau Suceava anul universitar care a început ieri se va desfășura sub semnul și în condițiile unor noi și moderne totodată mijloace, utilaje științifice și spații de studiu (săli de curs, biblioteci, laboratoare, cămine etc). O privire de perspectivă, o panoramă a tuturor acestor noutăți, cu care au fost înzestrate institutele de învățămînt superior din țara noastră în acest an își propune să reliefeze, în cele ce urmează, raidul nostru.

Peste 40 la sută din volumul total al investițiilor pentru construcțiile universitare (100 milioane lei) a fost alocat construcției noului institut politehnic din București, ale cărui lucrări se află într-un stadiu foarte avansat. Studenții Institutului politehnic București și-au început ieri noul an universitar beneficiind, între altele, și de cei 14 500 m.p. de construcții noi, cei de la Academia de studii economice de 31 700 m.p., iar cei de la Institutul de arhitectură „Ion Mincu“ de 12 500 m.p. — reprezentînd săli de curs, cămine, cantine etc. Noutăților din centrul universitar București, în acest debut de an universitar, li se adaugă cele din aproape toate celelalte centre universitare din țară. Institutul agronomic „Ion Ionescu de la Brad“ din Iași și-a completat spațiul arhitectural cu încă 19 358 m.p. de clădiri destinate studiului agronomic, veterinar și zootehnic. Din suprafața totală a acestor noi clădiri 4 596 m.p. sînt ocupați de pavilionul nr. 1, prevăzut cu șase nivele și cu moderne spații destinate învățămîntului anatomic. E vorba de pavilionul clinicilor veterinare în care, alături de studenții care se pregătesc pentru specialitatea de medic veterinar, își vor efectua aplicațiile practice și studenții Facultății de zootehnie, înființată, potrivit noii legi a învățămîntului, în acest an. „Construcția acestui pavilion, ca de altfel și a altora (pavilionul 9, cuprinzînd un amfiteatru cu o capacitate de 150 de locuri, pavilionul 11, cu două nivele, destinat unei săli de sport ocupînd în total suprafața de 959 m.p., pavilionul 12 de chimie fizică, cu patru nivele, și pavilionul de 2 081 m.p., pentru catedra de mecanizare) care au fost deja date în folosință în
aceste zile sau care
săptămînile care urm
Nicuță I., șeful servi
— constituie una dir
ale grijii deosebite d
noștri din partea part
sele obiective (spații
adecvate unui studiu
și normelor învățămî
și zootehnic modern)
an institutul nostru
gătire superioară con
de mîine ; ele sînt îr
de bază ca -i obligă
pășire în pregătirea l
Aflat într-o exceler
plexul social-studenț
din Iași începe să ca
tot mai mult profil
Populația acestui con
an universitar cu înc
denți. Sînt studenți a
dustrială și de mecan
nic care vor locui
(T 2 și T 5) date în
acestor rînduri. Tot în
plexul social-studenț
se va îmbogăți și cu
servi masa peste 3 000

RA
IVERSITARE

fi date în folosință în
ă — ne spune tovarășul
ui social al institutului
le mai grăitoare dovezi
are se bucură studenții
ui și statului. Numeroa-
învățămînt și utilaje
respunzător exigențelor
ui agronomic, veterinar
are a fost dotat în acest
nit studenților o pre-
nă cerințelor producției
elași timp și un factor
autoexigență și autode-
ndividuală".
poziție geografică, com-
„Tudor Vladimirescu"
e de la un an la altul
unui orășel studențesc.
ex a crescut în actualul
proape opt sute de stu-
cultăților de chimie in-
de la Institutul politeh-
cele două noi blocuri
sință în zilele apariției
cest an universitar com-
„Tudor Vladimirescu"
antină la care vor putea
studenți.

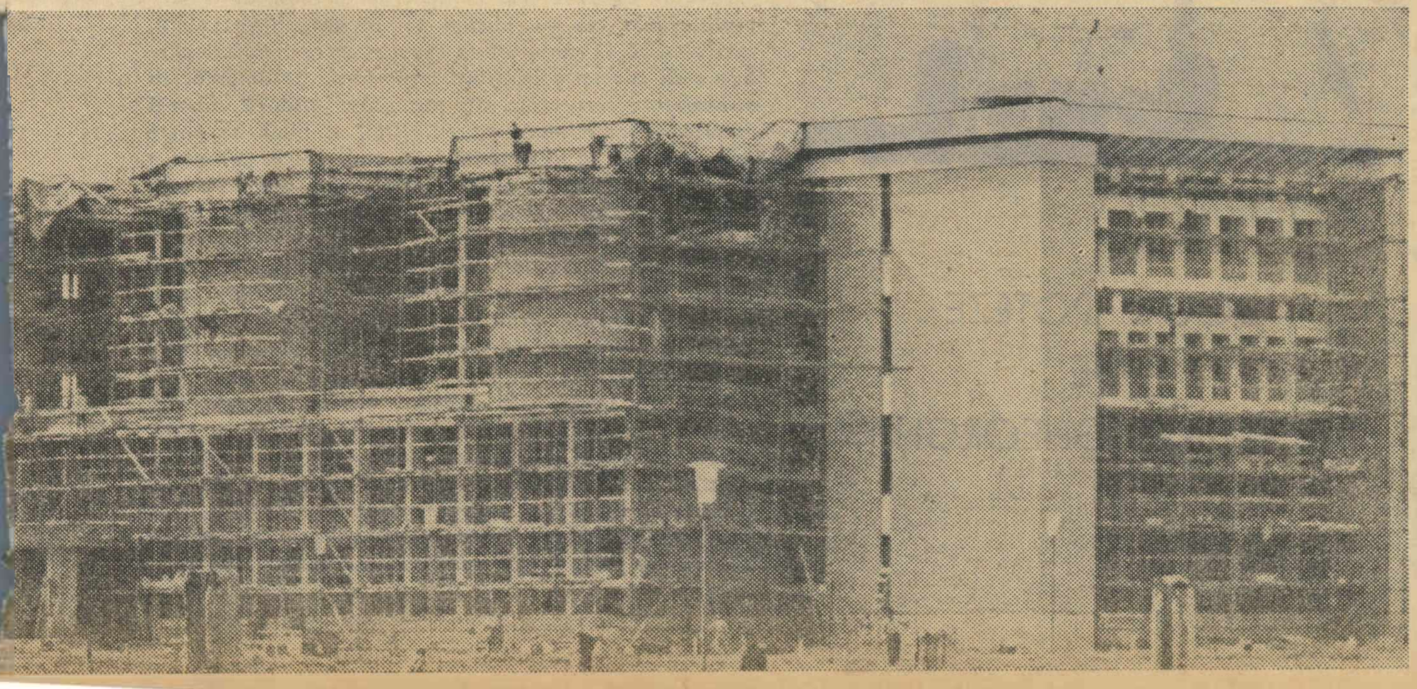
La Suceava se află în plină fază de construcție noul local al Institutului pedagogic care va cuprinde, între altele, o aulă, două amfiteatre, o bibliotecă și cămine studențești. Conceput și executat într-o ținută arhitecturală modernă în care se îmbină armonios elementul de veche arhitectură moldovenească cu liniile și spațiile arhitecturii moderne, noul institut, beneficiind și de o frumoasă amplasare geografică (în parcul din marginea orașului), va fi dat în folosință cu întreaga sa capacitate încă în cursul acestui an. Prima zi a anului universitar care a început ieri le-a găsit instalate pe cele 300 de studente, de la toate facultățile institutului sucevean, în clădirea unuia din căminele nou construite aici.

Clujul debutează în actualul an universitar cu o nouă construcție destinată studenților Facultății de științe economice, cu încă un complex studențesc care va cuprinde cămine, o cantină pentru deservirea a 3 000 de studenți, complexe comerciale, dispensar, laboratoare și amfiteatre ; de asemenea, la Facultatea de fizică a Universității a mai fost amenajat un laborator destinat aplicațiilor practice și cercetării studențești.

La Craiova anul universitar 1968—1969 le-a adus „locuitorilor" complexului social-studențesc încă un cămin cu o capacitate de 408 locuri (al doilea cămin de aceeași capacitate urmînd să fie dat în folosință în primul trimestru al anului 1969), iar la Galați „premiera" s-a anunțat pentru studenți cu una din cele mai mari „surprize" : construcția unui bazin de încercare a modelelor de nave. Alte noi laboratoare sînt date în folosință în acest an la Universitatea din Craiova. Laboratoare noi, dotate cu aparataj și mobilier modern, au mai fost construite la institutele politehnice din Iași, Cluj și Timișoara.

Așadar începe un nou an universitar, un an în care aproape toate centrele universitare ale țării și-au primit studenții în amfiteatre, laboratoare, cămine noi. Un an în care mai mult ca oricînd materializarea grijii partidului, statului și societății noastre pentru studențime a căpătat putere de referință. Începe un an universitar nou, un an în care pe lîngă toate acestea, concretizarea *Legii învățămîntului* a ridicat învățămîntul nostru superior pe o nouă treaptă. Un an aflat sub zodia celei mai însorite și mai frumoase dimineți, dar și un an care, poate mai mult ca oricînd, ne obligă.

Raid-anchetă realizat de Florentin POPESCU

UN TELEFON OSPITALIER

Era, pasămite, în noaptea zilei de 27 spre 28 august a.c., pe stil nou. Autobuzul cu cei 45 de studenți excursioniști din Timișoara tocmai ajunsese în Iași, după o zi grea. Se vizitase în ziua aceea Brașovul, Piatra Neamț, Bacăul și, firește, mînăstirile Agapia și Văratec, de parcă aceia care întocmiseră la U.A.S.R. itinerarul pentru turul României ar fi știut ce ni se va întîmpla. Și nu-i exclus să fi știut ; numai timișorenii cu pricina n-au avut cum să prevadă, așa că, deși au trecut prin ambele mînăstiri, nu s-au gîndit să plătească nici un acatist pentru îndepărtarea pericolelor ce urmau să vină

La un asemenea drum, oboseala te dărîmă. Deci, un somn de 8 ore la căminele studențești ale Institutului politehnic ieșean, așa cum era dinainte stabilit, nu putea fi decît adoptat în unanimitate. Și, cum e lesne de înțeles, autobuzul s-a oprit la Complexul cel nou din cartierul Tudor Vladimirescu. Aici, exact la orele 22,30, cei 45 s-au transformat cu toții în Ulise. Aceasta pentru că aveau de trăit o odisee.

— N-avem locuri pentru dumneavoastră, a spus, din poarta lui, portarul blocului nr. 1. Aici avem cazați străini, ai O.N.T.-ului.

— Dar și noi sîntem ai O.N.T.-ului și am înștiințat telefonic agenția de la Iași și institutul dv. Ni s-a spus că avem asigurate locuri, ca peste tot, a zis și Mircea Lăzărescu, conducătorul grupului de timișoreni frînți.

— Cu mine nu discutați, a zis din nou portarul. Eu sînt mic. Și, în fond, n-am primit nici o adresă că veniți.

Mircea Lăzărescu, așa după cum mi-a declarat mai tîrziu, a simțit că-l ia cu leșin.

— Bine, și unde să-i culc pe băieți și mai ales pe fete ?, a mai murmurat el.

— Habar n-am.

Alt portar, mai milos, a intrat în scenă cu glas șoptit :

— Vă dau eu un număr de telefon. E al unui mare tovarăș de la administrația institutului nostru politehnic ieșean, căruia nu-i spun numele, că eu i-s subaltern și-l respect. Judecați-vă cu el.

Mircea și încă 3—4 frînți au sunat și la telefon.

— Da, aici fiica tovarășului, a răspuns un glas pițigăiat. Tata nu-i acasă. Sînt singură. Așteptați pînă mîine dimineață, că vine el la dumneavoastră.

— Credem că nu-i acasă, domnișoară, totuși vă rugăm să-l chemați la aparat, au insistat frînții, auzind în receptor glasul bărbătesc care dădea indicații : „Spune-le că lipsesc toată noaptea..."

După douăzeci-treizeci de minute de parlamentări cu sus amintita minoră, în receptor s-a auzit alt glas.

— Sînt soția tovarășului. Dar mai lăsați-ne, tovarășe, în pace, că e tîrziu...

— Tocmai de aceea vă deranjăm, doamnă...

— Soțul meu nu vă poate vorbi cu nici un preț.

În autobuz, studenții timișoreni și studentele timișorene începuseră să doarmă. Mircea cu ceilalți frînți de la telefon parlamentau în continuare. Doamna nu se dădea bătută. „Tovarășul" de lîngă ea, cu glas pătrunzător, îi dădea indicații. Se simtea cu musca pe căciulă în problema rezervării locurilor pentru care nu mișcase un deget. Telefonul, foarte fidel ca întotdeauna, îl dădea de gol...

— Faceți ce știți, dar nu mai umblați cu amenințări că ne dați la ziar, că vă duceți la autoritățile superioare, e, ti, ci. Să știți că și soțul meu are legături suspuse — a mai zis doamna, în aprobările sonore ale soțului și ale fiicei.

Și telefonul s-a închis. Tocmai atunci a sosit și portarul de la căminul 5.

— Tovarăși, veniți la mine în bloc, că nu s-o face gaură. Am o sută de locuri libere, că abia mîine sau poimîine le ocupă Ansamblul armatei, care vine aici în turneu. Că nu puteți să dormiți în drum...

— Și cum îl cheamă, totuși, pe tovarășul ăsta șef de la social, pe tovarășul cu răgușeala ?

Portarul a dat din umeri. Poate de frică, poate într-adevăr din ignoranță, șeful fiind prea sus și deci la prea mare distanță. Dar timișorenii și timișorencele s-au convins, cu ajutorul acestui portar blajin, de existența marii ospitalități moldovene, despre care auziseră mai de mult... Un singur lucru n-au aflat : dacă cei de la Agenția O.N.T. din localitate, cei din Biroul de turism al centrului universitar și mai ales șeful acela, a cărui soție și fiică și-au făcut auzite glasurile la telefon, erau tot moldoveni. Portarul, indiscutabil, era. Quod erat demonstrandum.

Am demonstrat aceasta pentru uzul conducerii administrative a Institutului politehnic ieșean și pentru învățătura de minte a tuturor celor interesați în vacanțele viitoare.

„Natural, există într-adevăr farfurii zburătoare — şi acestea sînt interplanetare", declara în 1954 agenţiei Reuter mareşalul aerului, lord Dowding. —

„Sînt convins de mult timp că obiectele zburătoare neidentificate sînt interplanetare" declara un alt mare specialist în 1965, A. M. Chop, director în N.A.S.A. —

Această convingere cuprinde treptat tot mai mulţi oameni de ştiinţă cît şi opinia publică, întrucît faptele materiale şi raţiuni ştiinţifice demonstrează tot mai pregnant existenţa reală a unor stranii O.Z.N. în văzduhul planetei noastre.

Din păcate, pînă în prezent nu s-a sistematizat un material documentar corespunzător, care să dea un răspuns unitar la multiplele întrebări legate de tehnica construcţiei şi cea de zbor a acestor minunate vehicule extraterestre. —

EVRIKA!

În antichitate ca şi în evul mediu, se considera că pămîntul e unicul corp ceresc pe care există viaţă. Această ipoteză subiectivă a fost redusă treptat doar la sistemul nostru solar, astăzi acceptîndu-se unanim posibilitatea diferitelor forme de viaţă în alte sisteme solare ale galaxiei noastre sau din alte galaxii.

Savantul B. Lovell, conducătorul centrului radioastronomic Jodrell Bank din Anglia declara textual anul trecut: „Trebuie să acceptăm faptul că după toate probabilităţile, în unele puncte ale spaţiului cosmic există superfiinţe. Aceasta rezultă din simpla gîndire ştiinţifică... Pe de altă parte, pe alte planete mai tinere decît a noastră, viaţa trebuie să fi ajuns abia acum la treapta de om-maimuţă."

OZN: TEHNICA DE CONSTRUCŢIE ŞI DE ZBOR A VEHICULELOR EXTRATERESTRE

În articolul publicat în Magazin **nr. 567/17 august 1968** Ion Hobana a prezentat cîteva ipoteze ştiinţifice interesante. Astfel după savantul canadian W. Smith, straniile O.Z.N. ar folosi pentru propulsia, concentrarea şi ruptura cîmpului magnetic. Ofiţerul francez J. Plantier emisese ideea transformării imensei energii a radiaţiei cosmice într-un cîmp local de forţe. Personal consider că eventuala verificare tehnică a acestor ipoteze nu poate însă explica în întregime caracteristicile atît de curioase, observate în evoluţia atmosferică a acestor nave.

Bazat pe o analiză îndelungată a observaţiilor, asociată cu principii ştiinţifice moderne, îmi permit să sugerez o schemă de ipoteze care să încerce să răspundă la cît mai multe întrebări. Personal nu am găsit această schemă în nici un material documentar (nu exclud eventuale prezentări anterioare, necunoscute mie); o lansez însă dorind ca ea să constituie un argument în plus la antrenarea unor preocupări ştiinţifice în această direcţie.

Principial, consider că minunatele O.Z.N. utilizează energie antigravitaţională pentru deplasări pe verticală şi motorul cu impulsuri de plasmă pentru zborul în plan (cît şi la pornirile de pe sol). Traiectoria acestora în spaţiu va fi de fapt rezultanta ambelor componente motrice.

După o teorie emisă în deceniul trecut, cu miraculoase rezultate obţinute în laborator, **undele gravitaţionale s-ar datora variaţiei cu o frecvenţă extrem de mare a sensului potenţialului electrostatic al nucleelor atomice. Crearea unor cîmpuri de unde similare, sau de semn contrar gravitaţiei terestre, ar permite unei nave să staţioneze oricît într-un punct fix sau să fie atrasă sau respinsă de masa planetei, după dorinţă.** Această „levitaţie gravitaţională" se produce la potenţiale de sute de mii de volţi, dar cu energii foarte mici.

Utilizarea acestui principiu este susţinută şi de aspectul luminos observat la „farfuriile" extraterestre. Fenomenul, cunoscut sub numele de „efect Corona", este propriu potenţialelor electrice mari şi constă în producerea de radiaţii luminoase în mediul atmosferic apropiat, puternic ionizat de învelişul navei de gravitate. Schimbarea nuanţei de colorit, de asemenea observată în mod repetat, va fi desigur o consecinţă a variaţiei potenţialului electric sau a variaţiei de altitudine.

Zborul la viteze mari va fi uşurat în mod esenţial de aplicarea potenţialelor electrice ridicate. Astfel, fenomenul secundar de atragere — respingere a particolelor de gaze de către învelişul electrizat al navei (cu forţe deosebit de intense) va face să existe în permanenţă în jurul acesteia o plapumă de aer în mişcare proprie. Rezultă practic că în zbor învelişul navei nu se va freca în fond de aerul înconjurător, fapt ce va reduce maxim efectul termic atît de periculos. Dar mai mult, această plapumă va elimina şi acea explozie de sunet, care se produce la trecerea în viteze supersonice. —

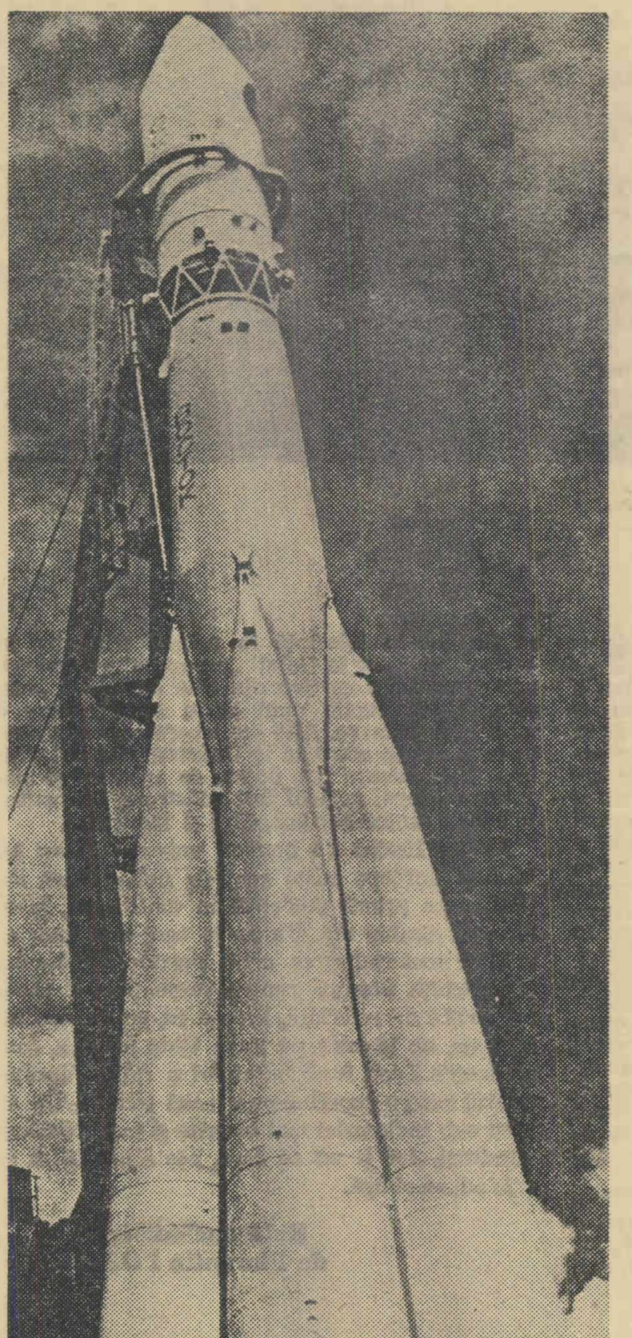
Generarea la bordul unei nave a potenţialelor electrice ridicate, cu efecte antigravitaţionale este totuşi o problemă dificilă. Consider însă că adaptarea unor generatoare magnetohidrodinamice, (care au fost realizate recent în mod experimental şi pe pămînt), deservite de reactoare atomice, a fost soluţionată în mod optim la bordul uimitoarelor O.Z.N. —

În ceea ce priveşte motorul magnetic cu impulsuri de plasmă (care a fost realizat experimental în cursul anului trecut şi pe pămînt) consider că acesta este înseriat după generatorul MHD pentru a prelua plasma gata pregătită, sau respectiv este deservit de acelaşi reactor atomic. În ambele cazuri funcţionale, consumul de combustibil este extrem de redus, căci nava este practic un obiect fără greutate. —

Pe baza acestor ipoteze, să ne reamintim că în textele antice Ramaiana şi Samaranganasutradhora (de peste 3 000 ani) se vorbea de uluitoarele care cereşti mînate de puterea argintului viu; or, cele mai mari viteze de ejecţie la motoarele magnetice au fost obţinute în prezent cu plasmă din vapori de mercur! —

Referitor la efecte magnetice resimţite la prezenţa în văzduh a ciudatelor O.Z.N., consider că o parte din ele sînt consecinţa funcţională a schemei amintite: generator MHD şi motor magnetic cu plasmă; restul, se datoreşte unor alte mijloace active de bord, care sînt manevrate numai în anumite cazuri. —

Desigur că acest şir de ipoteze, care ni se par că pot răspunde majorităţii întrebărilor, pot fi reale sau nu; la nivelul ştiinţei actuale, ele vin să apropie însă mai mult înţelegerea bogăţiei concepţiei tehnice care stă la baza construirii acestor nave, constituind ● chemare către studierea tehnicii viitorului.

DOUĂ IPOTEZE DE ing. FLORIN GHEORGHIŢĂ

ŞI TOTUŞI MAI EXISTĂ VIAŢĂ ÎN SISTEMUL SOLAR?

În ceea ce priveşte sistemul nostru solar, B. Lovell consideră că nu mai există alte planete pe care ar putea evolua viaţă omenească, întrucît condiţiile climaterice nu o permit. Această părere, care de altfel constituie concepţia clasică a astronomiei actuale, este împărtăşită de o mare parte din astronomii străini cît şi din ţara noastră.

Încă de acum 3 ani, astronomul F. J. Low şi apoi directorul Gerard P. Kuyper de la „Lunar and Planetary Laboratory" (unul din cele mai renumite observatoare din lume) au constatat prin măsurători bolometrice de precizie, că planeta Jupiter emite o mare cantitate de energie. Kuyper a lansat chiar ipoteza că Jupiter ar fi un al doilea soare al sistemului nostru solar.

Declanşîndu-se cercetarea mai atentă a planetelor îndepărtate, rezultatele au fost tulburătoare. Revista „Atomes" (din februarie 1967) ne informa că renumitul radiotelescop de la Green Bank (West Virginia) a determinat pentru Jupiter şi Saturn temperaturi de 180° K şi respectiv 200° K, pentru Uranus de 220° K ± 35° K, iar pentru Neptun de 180° K ± 40° K. Desigur că nu ar fi exclus ca aceste valori să fie însă cu mult mai mari. La începutul lunii aprilie 1968, prof. T. Takenuci de la observatorul din Tokio a confirmat rezultatele obţinute la Green Bank şi apoi la Mount Stromolo (Australia) asupra planetei Neptun, precizînd că aceasta are o suprafaţă mult mai caldă decît calculaseră pînă acum astronomii.

Reluînd cazul lui Jupiter, a cărei emisiune sincrotronă de energie ar fi echivalentă cu cea disipată de o bombă cu hidrogen de 1 000 megatone, în fiecare secundă s-a constatat că radiaţia sa nu poate proveni în nici un caz dintr-o eventuală structură radioactivă a masei planetei, fenomenele electromagnetice deosebit de puternice de la suprafaţa sa avînd drept cauză alte reacţii. În aceste condiţii, am putea lansa foarte bine ipoteza că în lumea celor 12 sateliţi ai săi — denumită de Galilei „mundus Jovialis", pe unii din marii săi sateliţi ar putea să se fi dezvoltat forme de viaţă încă din alte epoci.

Cu toate că energia radiată de Jupiter este cu mult mai redusă decît a soarelui, la suprafaţa marilor sateliţi Ganymede sau Callisto (care se află la 1,07 şi respectiv la 1,9 milioane km de Jupiter) ar putea foarte bine să existe acel dozaj optim de radiaţie necesar dezvoltării vieţii, similar cu cel primit de pămînt de la soare (distanţa Terrei faţă de soare fiind de 149 milioane km). Această ipoteză poate fi susţinută şi de faptul că la marii sateliţi ai lui Jupiter au fost descoperite atmosfere încă din anul 1966, concluzie ce a fost trasă la observatorul astrofizic din Crimeea în urma observaţiilor făcute de cercetătorul A.A. Kaliniac („New Scientist" din iulie 1966).

Desigur că problema compoziţiei acestor atmosfere poate ridica sau nu piedici noi în dezvoltarea vieţii, mai ales că la majoritatea corpurilor cereşti îndepărtate s-au constatat cantităţi importante de amoniac în atmosferele respective. Să nu uităm însă că savanţi americani au demonstrat ştiinţific că viaţa se poate dezvolta pînă la nivelul fiinţelor superioare, pe baza a 3 scheme diferite de schimburi chimice, din care una este specifică atmosferelor cu oxigen, iar alta specifică atmosferelor cu amoniac.

Existenţa învelişului gazos la marii sateliţi ai planetelor este un fapt acceptat încă din trecut, prin generalizarea descoperirii în anul 1944 de către G. P. Kuyper a unei atmosfere în jurul lui Titan — marele satelit al planetei Saturn.

Faţă de întrebările ridicate mereu de aşa-zisele obiecte zburătoare neidentificate, cît şi faţă de toate aceste observaţii şi descoperiri remarcabile, care vin să afecteze teoriile clasice, oamenii de ştiinţă vor elabora desigur concluzii noi mai apropiate de realitate şi vor aprofunda problema răspîndirii vieţii în sistemul nostru solar de pe poziţia unor orizonturi mai largi.

ETOLOGIA PLEDEAZĂ PENTRU RÎS

Zbuciumat și chinuit de incertitudini asupra valorii științei, doctorul Faust își mărturisea neputința de a-i învăța ceva pe oameni, de a-i face mai buni și a-i converti la credința în adevărul științific. Dar iată că nu s-au împlinit încă două veacuri de cînd pana lui Goethe a compus monologul lui Faust, că și sîntem contemporanii unei declarații antifaustiene : „Contrar lui Faust, îmi închipui că pot să învăț ceva pe alții, să-i fac pe oameni mai buni și să-i convertesc". Autorul acestei devize, Konrad Lorenz, compatriotul lui Faust, încearcă să-i facă pe oameni mai buni în numele unei științe noi, a etologiei.

Declarația profesorului Lorenz este puțin șocantă pentru mentalitatea filistină. Etologia nu se ocupă de morala omenească ci de moravurile animalelor. Timp de cîteva decenii din veacul nostru, un mănunchi de cercetători — Konrad Lorenz în Austria, Tembrock în Germania, Tinbergen în Olanda, Julian Huxley în Anglia — au edificat această interesantă și puțin cunoscută știință, observînd dansurile păsărilor, bătăile peștilor și furiile șobolanilor. În numele concluziilor asupra moravurilor animalelor, Lorenz își propune să predice precepte morale oamenilor — un sacrilegiu evident pentru cei care cred în originea nematerială a vieții raționale și afective. Animalicul și umanul din sufletul omului au fost de veacuri considerate opuse ca doi dușmani neîmpăcați. Dacă vrei să fii om, ucide animalul din tine !— este o veche învățătură morală care identifică, în manieră religioasă, animalul cu diavolul, iar omul cu copia lui Dumnezeu. Undeva în conștientul sau subconștientul fiecărui om subzistă încă orgoliul imprimat de educația religioasă care ne convinge, din păcate, foarte ușor, fiindcă exploatează slăbiciunea și vanitatea noastră, că tot ce este de origine animalică în comportamentul nostru este detestabil, iar tot ce este nobil și uman este de origine spirituală, neanimalică, o victorie a omului asupra animalului care „doarme" în „adîncurile" ființei umane. Etologia pune sub semnul întrebării tocmai acest adevăr sacrosanct și afirmă că am moștenit de la strămoșii noștri arboricoli, pe lîngă instincte rele și obiceiuri bune, pe lîngă animalic sau bestial, și cele mai umane norme de comportament. Una din ele este și rîsul, care are evoluția lui biologică proprie, desfășurată în timp geologic.

Încă marele Charles Darwin căuta să descifreze temelia biologică a celor mai rafinate emoții omenești. În opera darwinistă ocupă un loc însemnat concepția după care evoluția prin selecție naturală a produs nu numai corpul omenesc, omul ca specie zoologică, dar și facultățile sale intelectuale și elementele afective. Există, după Darwin, o filogeneză, o istorie de milioane de ani a sentimentelor și emoțiilor. Umanizarea maimuței nu a constat numai în reducerea fălcilor și pierderea părului de pe corp. Procesul de umanizare a cuprins și comportamentul. Instinctele și obiceiurile animalice nu au fost integral înlocuite de altele noi, ci au fost intensificate sau atenuate, metamorfozate în condițiile vieții sociale. Conviețuirea în societate nu a creat un instinct sau altul, nu a produs mecanismul muscular care permite rîsul sau plînsul. Societatea a prelucrat materialul comportamental moștenit de la hoarda de maimuțe.

Un domeniu al vieții sufletești a rămas însă multă vreme învăluit de un nimb emoționant : instinctul de agresiune și antipodul său, voia bună, zîmbetul, rîsul. Agresivitatea individuală, despre care s-a scris atît de mult și atît de gratuit, era derivată din „orizontul misterului", manifestarea fiarei din omul civilizat, Răul cu majusculă din teoriile metafizice. Etologia, și mai ales școala lui Konrad Lorenz, a demitologizat instinctul de agresivitate. Este în fond ușor a decreta agresivitatea ca produs al animalicului care trebuie învins. Este însă mult mai greu a elucida originea agresivității, a răspunde la întrebarea de ce atîtea animale manifestă o agresivitate nerațională (din punctul omenesc de vedere). Dacă nu vom răspunde la această întrebare nu vom putea explica nici pornirile violente de care suferim toți într-o mai mare sau mai mică măsură. Ca să inhibăm violența în comportamentul individual trebuie să cunoaștem nu numai factorii sociali care au scos-o la iveală, ci și baza sa biologică. Este tocmai ceea ce încearcă să facă etologia și în aceasta constă funcția sa educativă.

Oricare manual de fiziologie ne informează că instinctul agresiv, ieșirile brutale, au ca bază materială diencefalul (creierul intermediar) și se manifestă atunci cînd scoarța cerebrală pierde controlul asupra acestei părți filogenetic mai vechi a creierului. Etologia însă ne spune mai mult cu privire la agresiune. În lumea animală agresivitatea — și numim agresivitate numai intoleranța față de indivizii din aceeași specie — este deseori sîngeroasă. Nu trebuie să judecăm însă natura prin optică antropomorfă, să spunem că animalele agresoare sînt rele, iar victimele lor ființe nevinovate. Natura nu este nici

dialectica ideilor

bună nici rea, iar realitatea este prozaică : în lumea animală, agresivitatea este absolut necesară. Necruțătoarea lege darwinistă a luptei pentru existență arată că, în multe situații, la animale se produc mai mulți urmași decît pot fi hrăniți de natură. Numai prin lupte între indivizi, spațiul ocupat de o populație va fi împărțit între supraviețuitori. Toți cei care supraviețuiesc obțin astfel un loc sub soare, un teritoriu în limbajul etologiei, o vatră după termenul folosit de zoopsihologul Mihai Beniuc. Gușterii, frumoasele „șopîrle de smarald", cum ar spune Alecsandri, sînt animale individualiste care nu suferă viața în promiscuitate : fiecare își are gaura și galeria lui pe deal. „O colină nu poate adăposti doi tigri", spune un vechi proverb chinez. Altă funcție biologică a agresivității constă în apărarea puilor. Animalele care au pui nu sînt rele. Ele atacă străinul pentru a-și apăra progenitura. Agresivitatea îndeplinește o funcție vitală în asigurarea perpetuării speciei la animale.

Școala lui Lorenz a scos la iveală fapte stranii privind gradul de agresivitate la diferite specii de animale. Pentru judecata antropomorfă, lupul este simbolul cruzimii, porumbelul al blîndeții. Dar realitatea este alta. Lupul e lup numai pentru alte specii de animale. Lupii sînt sfîșiați de semenii lor numai atunci cînd sînt răniți, cînd mirosul sîngelui pune stăpînire pe acțiunile lor. Dar în luptele dintre lupi, cel învins este cruțat. Lupul înfrînt se apleacă smerit, oferind grumazul său colților învingătorului. Acesta nu-l tratează cu mușcătura mortală ci, exprimîndu-ne în termeni antropomorfici, îl iartă cu mărinimie. Și porumbelul înfrînt de un alt porumbel își cere iertare prin aplecarea smerită a gîtului. Dar adversarul său nu-l iartă cu mărinimie : după aplecarea gîtului urmează lovitura mortală cu ciocul. Adevăratul lup e porumbelul. Concluziile experimental verificate ale etologiei anihilează multe surse de inspirație ale poeziei. Dar adevărul științific este neutru din punct de vedere poetic. Ar trebui, în lumina datelor etologiei, să renunțăm la asemănarea oamenilor răi cu lupii și a femeilor fatale cu viperele. „Hain ca porumbelul" ar fi o expresie mai corectă din punct de vedere științific.

Agresivitatea nu deține în lumea animală numai funcții necesare perpetuării speciei. Ea implică și pericolul năruirii speciei. Ca oricare caracter biologic, agresivitatea poate evolua excesiv, poate adopta forme exagerate. La un moment dat, numărul de indivizi eliminați prin luptele pentru existență din cadrul speciei poate fi atît de mare încît specia nu se mai poate reface. La multe specii de șoareci agresivitatea poate deveni fatală populațiilor. Șoarecii se maltratează fără milă unii pe alții. Mai mulți șoareci pier din cauza luptelor interindividuale decît ca urmare a atacurilor vulpilor și păsărilor răpitoare. La lemming, un rozător din Peninsula Scandinavă, luptele între indivizi produc o reducere bruscă a numărului ; femelele, într-o anumită perioadă, complet nereceptive sexual, schilodesc brutal masculii care se apropie de ele cu intenții de împerechere. Șobolanii sînt împărțiți pe adevărate clanuri, loturi de descendenți din părinți comuni. Un șobolan intrus pe teritoriul clanului este sfîșiat pe loc.

Evoluția viețuitoarelor a produs însă și un mecanism prin care este frînată autodistrugerea speciilor în urma exagerării agresivității. La unele animale indivizii deosebit de agresivi sînt izgoniți din populație. Este deja o reacție de natură socială, de solidaritate interindividuală. Teoria lui Lorenz afirmă că selecția naturală a regizat constituirea unor forme de atenuare, inhibiție și abatere a agresiunii. Există, spune Lorenz, un fel de parlament al instinctelor, un sistem de instincte la fiecare specie. În momentul cînd agresivitatea riscă să ducă la autodistrugerea speciei, ea este pusă în minoritate în parlamentul instinctelor. Selecția naturală favorizează dezvoltarea și afirmarea instinctelor care îndeplinesc o funcție adaptativă a speciei. Agresivitatea este înlocuită la multe mamifere și păsări prin activități care canalizează energia individuală spre soluții ale conflictelor interindividuale care nu culminează prin uciderea sau rănirea adversarului. Observarea moravurilor gîștelor ne poate edifica în acest sens. Oricine știe că un gîscan furios se repede la adversarul său cu gîtul întins, cu aripile bătînd aerul cu putere și scoțînd sunete amenințătoare. După apropierea de adversar, după înfricoșarea acestuia, gîscanul agresor ridică capul în sus și scoate un strigăt de triumf. Totul nu este decît un ritual care înlocuiește adevărata agresiune. Turnirurile și jocurile, ceremoniile de salutare, tot felul de sunete cu semnificație de voie bună și, în final, zîmbetul și rîsul, sînt mecanisme de înlocuire a agresivității.

Teoria lui Lorenz este întemeiată pe numeroase observații și experiențe. Ea clarifică, pe baza principiului darwinist al evoluției prin selecție naturală, un capitol obscur din trecutul care a precedat apariția omului. Stilul lui Lorenz este fascinant, argumentarea sclipitoare. Dar un recenzent menționa, în revista americană „Science", că în cărțile lui Lorenz este greu de delimitat știința de poezie.

Să ne întoarcem însă la curajoasa declarație antifaustiană a profesorului Lorenz. Să admitem, pentru moment, în lipsa unui contraargument, că rîsul, ca manifestare a vieții psihice, are o evoluție milenară, nefiind o invenție a omului. El își are originea în ritualul animalelor prin care este inhibată agresiunea. Înțelegem astfel că omul a moștenit de la maimuțe instinctul de agresiune, dar și mecanismele sale de frînare. În numele acestei idei științifice vrea Lorenz să amelioreze moravurile umane, predicînd nu distrugerea animalicului din om, ci intensificarea unui component al său în dauna altuia, intensificarea rîsului, umorului, ca mecanism inhibitor al agresivității. În locul certurilor între oameni, în locul cultivării pornirilor violente care pot degenera în agresiune fizică a unui individ față de altul, Lorenz ne îndeamnă să rîdem, să ne batem joc de adversar, de vecinul sau colegul cu care nu ne înțelegem, în loc de a-l lovi cu pumnul. „Cîinii care latră mai mușcă uneori, dar oamenii care rîd nu trag niciodată un foc !" exclamă Lorenz și afirmă că umorul trebuie luat mai în serios ca aliat al moralei. Omul care rîde nu este un înger. El folosește numai din plin, în conformitate cu cerințele vieții sociale, un obicei dobîndit în cursul evoluției animalelor prin selecție naturală. Animalicul din om nu este identic cu diabolicul. Zestrea ereditară de comportamente primită de specia umană de la strămoșii săi care trăiau pe arbori cuprinde și bune și rele. Depinde de noi dacă știm s-o folosim, dacă știm să luptăm în parlamentul instinctelor din ființa noastră pentru afirmarea instinctului și comportamentului corespunzător principiilor etice ale societății umane. Numai astfel vom dovedi că sîntem cu adevărat ființe umane. În acest efort, rîsul, umorul, ironia dețin roluri importante, potrivit vechii expresii latine: Ridendo castigat mores.

Conf. dr. Bogdan STUGREN

DOUĂ FORMAȚII DE TEATRU STUDENȚESC PESTE HOTARE

ERLANGEN — ZAGREB: STUDENȚII ȘI TEATRUL POLITIC

În vara aceasta două formații studențești de teatru din Capitală au participat la tradiționalele festivaluri de la Erlangen (R. F. a Germaniei) și Zagreb. Adresîndu-ne regizorilor celor două echipe — Victor MOLDOVAN, lector la I.A.T.C., și arh. Petre PUFAN — am încercat să conturăm atît tendințele teatrului studențesc prezent la festivaluri cît și ecourile participării românești.

ERLANGEN, ORĂȘEL UNIVERSITAR DIN BAVARIA...

— În micul orășel universitar din Bavaria, **ne spune VICTOR MOLDOVAN**, festivalul de teatru, cu caracter necompetitiv, a fost inițiat în 1950. Astăzi, la a 17-a ediție, el a devenit cea mai vîrstnică manifestare de acest gen, căpătînd aspectul unei replici în miniatură a Teatrului Națiunilor. Anul acesta au participat formații de teatru studențesc și profesioniste din Erlangen, Darmstadt, Köln, Berlinul occidental, Praga, Bratislava, Cracovia, Parma, Bari, Belgrad, Zagreb și București. Observatori și oameni de teatru din Franța, Olanda, Danemarca, Anglia și Canada au fost de asemenea prezenți, pentru că un astfel de festival este întotdeauna și o confruntare de opinii, o discuție perpetuă asupra teatrului.

— Prin asta ați abordat deja subiectul esențial : ce orientări artistice s-au manifestat la Erlangen ?

— Mișcările revendicative ale tineretului, frămîntările studențești, lupta împotriva războiului din Vietnam au orientat mișcarea teatrală studențească spre forme artistice angajate, militante. De pildă, toate spectacolele formațiilor vest-germane au avut ca temă războiul din Vietnam. Desigur, angajarea nu e un apanaj exclusiv al teatrului studențesc, dar aș putea spune că el este terenul unde ideile se exprimă cel mai direct, fără ocolișuri, pentru că de multe ori meditația se împlinește aici spontan, direct, nepremeditat. Pe de altă parte nu e numai vorba de o reevaluare a tradițiilor teatrului politic sau al lui Brecht. Fie că se numește avangardă sau nu, mișcarea teatrului angajat cunoaște o efervescență a căutărilor. Dar în contextul acestor căutări s-a putut observa și primejdia generată de absența unor forme artistice adecvate fondului protestatar. Neo-naturalismul, un quasi-naturalism de fapt, cu nuanțe pornografice, a impresionat neplăcut publicul, care a întrerupt unul din spectacolele formației din Köln. Lipsa unei forme viabile de exprimare, abundența mijloacelor extra-artistice au arătat că duc la eșuarea celor mai generoase intenții. De asemenea, înțelegerea greșită a esenței „teatrului angajat" a demonstrat că poate ajunge la manifestări hibride ca acel „Teatru de stradă", în care sub sloganul improvizației cu orice preț nu se ascunde decît diletantismul naiv și ineficient. Excelente concepții regizorale s-au remarcat în spectacolele „Păsăroi și păsărele" de Pier Paolo Pasolini (echipa din Parma), „Șpilul" de Ann Jellicoe (Cehoslovacia), „Cărămida" de Kenneth Brown (Belgrad) sau „Șoarecele și pisica" de Günter Grass (Cracovia). Lucrări moderne care au subliniat tendința de a se apela la varietatea genurilor (de la comedia de moravuri la alegoria antimilitaristă), impresionînd prin seriozitatea cu care s-a afirmat rolul angajat, educativ al teatrului.

— În acest context cum au fost primite spectacolele noastre ?

— Noi am prezentat „Nenorocirile din dragoste ale lui Arlechino și celorlalți", scenariu după canavalele commediei dell'arte de Ada d'Albon, tratare modernă a unei teme clasice. Despre primirea publicului... iată cuvîntul presei : **Abendzeitung** (1 august) : „Voie bună din sud-est. Bucureștenii s-au desfătat în deliciile comediei dell'arte, servite și pregătite cu exaltare romantică, fără a uita cîteva picături de sentiment. O piesă subțirică a fost prezentată abil. Publicul a apreciat : la sfîrșitul spectacolului s-a aruncat din primele rînduri cu mărunțiș" (conform unei vechi tradiții a genului). **Erlangen Tagblatt** (1 august) : „Arlechino a sosit din București. Pentru prima oară publicul se amuză la Festival. Realizarea actoricească, regia și scenografia au constituit un „tot" turnat, commedia dell'arte în stare de cultură pură".

ZAGREB : ATMOSFERA TEATRULUI

— Ediția a VIII-a a Festivalului de la Zagreb, **ne spune PETRE PUFAN**, a avut loc între 8—14 septembrie. Aici, specificul întîlnirii teatrale studențești e aparte.

S-a demonstrat încă odată cît de importantă este, dincolo de cunoașterea nemijlocită a valorilor realizate de fiecare, atmosfera teatrală, colocviul serios, disecarea fiecărei reprezentații în toate compartimentele, discuțiile pro și contra exprimînd puncte de vedere felurite. Festivalul de la Zagreb a atras atenția asupra faptului că creația studențească nu se poate judeca fără o critică „în adîncime", fiind un exemplu concret de întîlnire unde spectacolele nu se „trec în revistă", la grămadă.

— Dincolo de schimbul de păreri „orale", cum vi s-a părut schimbul de păreri „scenice" ?

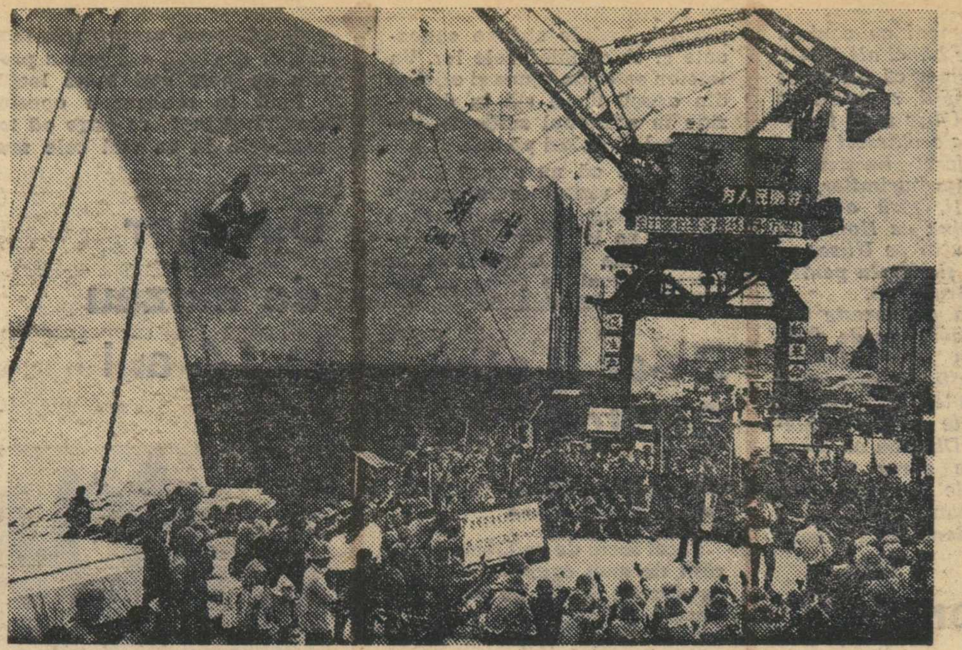
— Am început cu discuțiile despre orientarea teatrului studențesc, care au avut loc aici, pentru că datorită lor am înțeles cu toții cum „trăiește" teatrul în fiecare țară. Spectacolele ? Ele au dovedit cu prisosință cît de prezent este tineretul în problemele majore ale vieții, mai mult, interesul cu care dorește să discute, să mediteze asupra fenomenelor. De aceea tendința desprinsă din spectacole a fost cea a unui teatru-tribună, realmente angajat. Poziția hotărîtă împotriva războiului, condiția umană, condiția tineretului în lumea capitalistă, revolta lui, problemele găsirii locului tineretului în viață — iată cîteva din temele circulate. De altfel, din cele 21 de spectacole cîteva s-au desprins cu pregnanță, valoarea lor fiind confirmată și de decizia juriului. E vorba de spectacolele „Viet Rock" (Zagreb), „Oamenii de pe insula de plastic" (Leeds — Anglia), „Memento mori" (Utrecht), „Jean — suflet bun" (Madrid).

— Ați omis de pe lista alegerii juriului „Cadențe"?

— Spectacolul Institutului nostru de arhitectură, „Cadențe" — format din fragmente din „Meșterul Manole" de Blaga, „O scrisoare pierdută" și comedia-burlescă „Lupoaica mea" de Marin Sorescu — a fost remarcat de juriu „pentru stilul teatral foarte variat și adecvat textului, pentru excepționale efecte de lumină". Am urmărit prin acest spectacol să prezentăm mai multe modalități de expresie dramatică, un moment liric, de poem, un moment dinamic, de critică socială și unul de pantomimă pe tema pericolului și inutilității războiului. Pentru noi participarea a fost deosebit de instructivă, forma de continuă discuție teatrală a festivalului apărînd propice manifestărilor de teatru studențesc.

Călin STĂNCULESCU

N.R. Nu putem încheia acest dublu interviu fără cîteva reflecții stîrnite de opiniile interlocutorilor noștri. Ne amintim cu emoție de succesele — materializate în premii — ale unor echipe de teatru studențesc din țara noastră prezente la festivaluri peste hotare. Cu timpul echipele s-au schimbat. S-au produs modificări și în sfera de preocupare a teatrului studențesc în general. Optica selecției a rămas însă aceeași. Indiferent de calitățile artistice, spectacolele selectate pentru deplasări nu reflectă de cele mai multe ori preocupările naturale ale studenților pentru un teatru de probleme, de dezbatere intelectuală a fenomenelor contemporane. Sînt alese piese de divertisment ușor, variații pe teme clasice, în timp ce acele texte direct angajate în confruntarea de poziții, de opinii, lipsesc din atenția realizatorilor și a comisiilor de selecție. Oare nu se impune chiar o reevaluare a criteriilor de selecție și la festivalurile naționale ?

China — ritualuri milenare și prezente

Însemnări de călătorie

Există, cred, o afinitate lirică între rasa galbenă și lună. Luna bîntuie frumos poemele lui Li Tai-pe, poetul adoarme cu fața pe lumina lunii, luna îi cade în paharul cu vin, se îmbată cu el și dănțuie. Pe lacul din Ham-Cion (orașul poreclit Raiul pămîntesc) o bornă de marmură are patru deschizături cardinale prin care luna se răsfrînge dublă, încît în ape se tolănesc opt astre selenite, într-o așezare armonioasă. Cu ce geometrie fantastică a fost plasată acea bornă în toiul de ape și ce fantezie unică pe lume și ce idee a încolțit în mintea inventatorului ei, despre care, de altfel, ni s-a spus că era mare dregător și mare poet?

Denumiri de pagode, de munți și de văi sînt metafore dulci legate de lună. Fetele frumoase din Șanhai au obrazul ca de lună și surîd ca dintr-un cer înserat, oprit și superior. E o sete de lună în China!

Toate acestea mă obsedau cînd, la Pekin, în „Fabrica de obiecte de artă populară" am văzut oameni tăind figuri răsăritene în chihlimbar. Căci chihlimbarul e o materie selenară și am impresia că în laboratoarele intime ale mărilor luna a lucrat copios la decantarea substanței lui. La fel jadul verzui care parcă descinde și el din genealogia lunii. Fete svelte sculptau în chihlimbar și jad mari fluturi de noapte, broșe în formă de pește, cum și arătări complicate dintr-o faună și o floră de legendă.

Întreaga fabrică mi se părea, de altfel, o făurărie a legendelor. Osul, lemnul injectat cu mirodenii, majolica și cloasoneria, dintele de elefant, coralul și cristalul și alte materii de preț erau adîncite și plivite cu scule ca de ceasornicărie și orferie, în timp îndelungat, cu o răbdare și o migală asiatică. Ce vreți? Sîntem în lumea în care s-a scris o scrisoare protocolară pe un infim bob de orez!

Nici un STAS nu multiplică originalul. Tot ce se fabrică aici este unic și inedit, totul poartă stirpea rară a ediției princeps. Fiecare muncitor-artist creează după cum îl duce fantezia și migălește la opera sa atîta vreme cît i se pare lui că e cu folos. De aici și cîteva recorduri: un complicat plisaj montan dăltuit în jad a durat un an (opt ore pe zi) și costă cît o limuzină de ultimul tip. La o alta s-a lucrat șapte luni, prețul ei de vînzare fiind o altă limuzină, de o altă marcă. Și așa mai departe. Turiști putred de bogați, cumpără.

O altă meserie este aceea a pictării înlăuntrul sticlei printr-un orificiu aproape capilar. Sticle mici de parfumuri și mai mari de mirodenii grase sînt pictate cu sculele care îmi închipui că se trag din gene îngerești. Peisaje exotice cu palmieri și păsări paradisiace se nasc neobservat, cum neobservate înaintează limbile ceasornicului. O linie de un milimetru necesită o oră de trudă, punctele sînt puse ca într-o frică metafizică de-a nu jigni neantul. După cîteva săptămîni sublimul e încheiat. Madone orientale, vegetații somptuoase, animale fantastice privesc din coloratul lor panoptic spre lumea din afară.

Legenda primează parcă investind cuvintele lui Patrice de la Tour des Pins: „Țările care nu mai au legende sînt condamnate să moară de frig". Or, China roșie are legende la tot pasul și de temeinicia lor își leagă adeseori necontenita ei combustie revoluționară.

★

Vom pune acum samovarul pentru ceai în „comuna populară" (așa se cheamă în China o cooperativă agricolă de producție) pe nume Xi-Hu, ceea ce se tălmăcește Lacul de apus. Despre lac, nici pomeneală! El nu există, dar denumirea comunei sună frumos și ea se poate datora unui fantezist. Fenomene firești în orient.

Iată ceaiul, la locul lui de naștere, întins verde ca o mare de arbuști și aromind a ceainărie deschisă pentru contemplația interioară. El are aici patru calități distincte: culoare ușoară, parfum discret, gust de măslină proaspăt culeasă și formă de geană (observați lirica descrierii calităților!). Totul, bineînțeles, organizat în brigăzi — fără nume recolta are sunet exotic: atîtea hectare pentru banane, atîtea pentru mandarine, atîtea pentru ceai și atîtea pentru piersicile Li — un soi de piersici cu miezul străveziu ca de sticlă portocalie. Comuna e foarte întinsă — are 1 700 de familii, cu un efectiv de 7 000 de oameni care produc. Terenul arabil are patruzeci de kilometri pătrați. Cifrele au întinderi asiatice care surprind miraculos ochiul unui european. Ni se dau cifre exacte și cinstite din care reiese formidabilul progres de după eliberare. Decalajul este spectacular întrucît în multe comune s-a intrat în socialism din condițiile rudimentare ale feudalismului. Electrificarea comunei e completă, mecanizarea așișderea, minus transportul la bază, care se face cu umărul întrucît mașinile ar distruge arbuștii. În China fiece palmă de pămînt e folosită la maximum. Institutul de căi ferate al Politehnicii din Pekin este împrejmuit pînă la grilaj în straturi de varză.

E o poezie să vezi mîinile unei culegătoare de ceai. Frunzele mici ca la afinele noastre sînt luate de pe ramuri și realmente periate în coș, ca într-un dans ritual al mîinilor, cu mici pauze ondulatorii și cu cifruri parcă de sorginte magică. E o stilistică a gesturilor, o incantație a lor, la care balerinele noastre ar putea să fie invidioase.

Frunzele mici ca pleoapa unei păpuși sînt purtate apoi pe umeri la cuptoarele de încălzire. Acestea sînt deschise și pe grătarul lor frunzele sînt vînturate duios cu mîna într-un gest mai mult de alintare. O mașină destul de simplă dar ingenioasă răsucește apoi frunzele rezistente, atît de rezistente încît nu cad de pe ramuri nici iarna (aidoma coniferelor). Pot fi cultivate și pe piscuri de munte, dacă nu cade zăpada.

Ceaiul înflorește în... decembrie, floarea lui e albă și emană un parfum amețitor, ușor narcotic. El dă anual trei recolte de frunze, primăvara, vara și toamna. Un arbust dă frunze timp de 20 de ani. Drept care cultura ceaiului e foarte bănoasă iar cultivatorii lui trăiesc în condiții excelente. Ceaiul se culege cîntînd.

★

Tocmai puseserăm de ceai și deja samovarul murmura ca o mănăstire rămasă în claustrare. E foarte bine, pentru că tocmai voiam să istorisesc despre ritualul cu care se toarnă ceaiul în cești și se bea.

Turnatul în cești e cu plecăciune ca un salut ceremonios. Ți se face un compliment circumstanțial, iar la melodia curgerii ceaiului în ceașcă amfitrionul îți va surîde cu cei mai albi dinți imaginabili. (Igiena chinezului nu are egal pe mapamond. Sîntem în țara în care nu vei vedea cămăși nespălate, nici străzi necurățate-lună.) Apoi ți se întinde ceașca încet, ca o ofrandă, ca un prinos. Vei lua-o, instinctiv, cu același gest și vei fi atent la convivi cum își sorb ei licoarea. Ei își vor apleca fruntea spre ceașcă privindu-se atenți în limpezimea fierbinte și vor degusta aroma cu nări suav umflate, ca într-o încîntare epicureică. Și vor sorbi încet, răbdători, contemplativ. Apoi vor umple iar ceștile și iarăși vor repeta ciclic acest ritual plăcut și reconfortant, ca într-un yogism al totalei destinderi. În timpul orelor de ceai se vorbește puțin, laconic și cu pondere. Gesturi orientale alungă ca pe o nimica toată orice freamăt din jur.

★

Lucrurile uneori se răstoarnă ca răchitele în lac, nu în neprevăzut și în imposibil. Vei vedea în parcurile orășenești cum oameni bătrîni de-a binelea fac gimnastică matinală cu niște spade uriașe, grele, poate la fel cu aceea aruncată de Brennus în cîntarul romanilor. Gimnastica în care bătrînul chinez duelează cu un inamic imaginar poate să pară oarecum comică, dar abia mai tîrziu îți vei da seama ce înseamnă gimnastica pentru acest popor și atunci, numaidecît, uimirea ta se va schimba în stimă.

Se face gimnastică la scara tuturor generațiilor, a tuturor întreprinderilor și instituțiilor, cu un program riguros spartan. E o gimnastică națională, seculară, poate milenară, dar cu implantări moderne. La o oră „haș" lucrul se întrerupe în toate fabricile, lucrătorii ies în curte și timp de zece minute fac exerciții fizice. Bătrînii pensionari fac asta acasă sau în parcuri. La sanatorii, o parte a tratamentului o ocupă educația fizică. Am văzut lîngă Șanhai, la sanatoriul de pe Muntele Paravan, un astfel de exercițiu complicat — în el intră boxul tradițional, duelul tradițional, contorsiunile și alte exerciții la care un tînăr în plină vigoare ar transpira destul. Un paralelism perfect duce alături medicina modernă cu cea empirică. Ierburi cu cele mai nuanțate arome stau în raftul farmaciilor în vecinătatea antibioticelor celor mai recente, inul și aolesul stau în sertarul vecin cu hapul cel mai comprimat. Acopunctura secondează chirurgia, elixiruri multicolore se înrudesc cu picăturile fine de aleasă sinteză chimică. De fapt un paralelism normal, ținînd seama de originea vegetală a mai tuturor leacurilor lumii și de faptul că punctul de plecare al primului antibiotic stă în arghezienele flori de mucigai.

Al. ANDRIȚOIU

Dincolo de observațiile generale pe care le-am făcut în legătură cu motivația mișcărilor studențești din America latină se impun, desigur, precizări de nuanță. Obiectivele fundamentale ale drepturilor studențești sînt dublate de o multitudine de deziderate concrete. Astfel, în Uruguay studenții luptă împotriva scăderii bugetului învățămîntului, alăturîndu-se poporului la cererile pentru reforma agrară, în Argentina sistemul de restricții și taxe este în principal vizat, în Chile preocupări accentuate sînt pentru participarea studenților la administrarea universităților, în Peru contra reducerilor alocațiilor în învățămînt, în Ecuador, Columbia, Venezuela pentru apărarea autonomiei universitare, în Panama pentru redeschiderea universității, contra taxelor de școlarizare și a restricțiilor de admitere etc.

Majoritatea studenților latino-americani provin din clasele mijlocii. Problemele esențiale ale școlarității se pun pentru ei în felul următor:

1) Problemele financiare — teama perpetuă de a fi siliți să abandoneze studiile pentru a-și cîștiga existența, lipsa sau insuficiența burselor, taxele școlare și de înmatriculare.

2) Obstacolele care împiedică studiul — lipsa de materiale, localuri, personal calificat, rezultînd din reducerea bugetelor.

3) Deformarea, alienarea universității prin intervenția unor grupuri profesionale care încear-

MAPAMOND STUDENȚESC

AMERICA LATINĂ LA ORDINEA ZILEI [II]

că să rezolve dificultățile cu ajutorul unor limite de admiteri, finanțarea de către unele monopoluri.

4) Pericolul de a fi obligați la emigrare datorită lipsei de slujbe.

Mișcarea studențească latino-americană a cunoscut, în ultimele luni, nu numai evenimentele din Mexic sau Brazilia, despre care am vorbit. În Uruguay, „Elveția Americii", au început noi demonstrații în urma asasinării studentului Liber Arce, de 20 de ani, axa principală a ciocnirilor constituind-o Universitatea. Manifestele studenților cereau: „demiterea ministrului de interne Jimenez de Arechaga și a șefului poliției Aquire Gestido, principalii vinovați de violențe". Rectorul Universității, Oscar Maggiolo, l-a declarat pe Arce: „martirul studențimii uruguayene". Solidarizarea corpului profesoral cu studenții în cererile pentru autonomie universitară a provocat o puternică reacție de persecuții din partea guvernului de la Montevideo. De la universitățile din Caracas, Lima și La Paz rectorul Maggiolo a primit mesaje de adeziune împotriva agresiunilor polițienești.

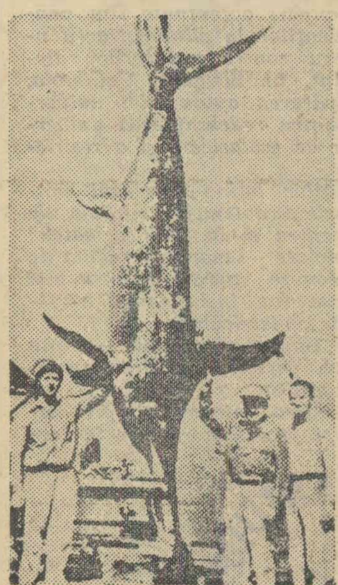
În ultimele zile noi telegrame de presă anunță alte ciocniri între studenți și poliție. La Rio de Janeiro bilanțul ultimei demonstrații a fost de 7 răniți și 200 arestați, un student de 18 ani, Manoel Rodriguez Ferreira fiind ucis. Autoritățile eclesiastice din Belo Horizonte au dat un semnal de „alarmă" asupra așa-ziselor „infiltrații comuniste" în seminarii, rezultatul fiind ocuparea militară a orașului. Totuși studenții au demonstrat în favoarea unui proiect de amnistie, tergiversat de dezbaterea congresului statal (Belo Horizonte e capitala statului Minas Gerais din Brazilia), și pentru apărarea Uniunii Naționale a Studenților, aflată în ilegalitate. S-au înregistrat 20 de răniți și 80 de arestați iar sucursala cotidianului „Correio da Manha" a fost ocupată de poliție.

Cît privește Mexicul, la aproape două luni după începerea conflictului, cînd multe delegații sportive sosesc în satul olimpic, 200 de mii de studenți se mențin în stare de alarmă.

etc

Gladiator... acvatic

Doctorul John Staige Davis, un medic internist din Manhattan în vîrstă de 66 de ani, are o ciudată pasiune: de 37 de ani cutreieră în timpul liber mările şi oceanele în căutarea celui mai periculos locuitor al apelor — peştele-spadă.

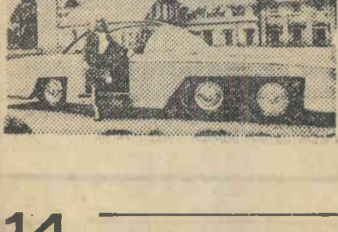

În 37 de ani a văzut 100 şi a prins 8. Cel din fotografie e ultimul, pescuit nu de mult şi numerotat cu 1182 — numărul de peşti-spadă pescuiţi în S.U.A. de cîţiva ani încoace.

Dacă leul este regele junglei, peştele-spadă e regele oceanelor. Supranumit şi „gladiatorul", datorită spadei sale lungi, dure şi foarte ascuţite, din prelungirea botului, el este cel mai mare peşte al oceanului. Avînd o viteză fantastică, de 60 mile pe oră şi fiind extrem de violent şi periculos, „gladiatorul" se lasă foarte greu doborît. Un specialist, Walter Marguelis din statul New York, a declarat că s-a luptat cu unul (împreună cu toată echipa sa, fireşte) 5 ore şi 45 minute. Aceasta îl îndreptăţeşte pe doctorul Davis (în centru) să fie cum nu se poate mai mîndru de recenta lui ispravă, care-l costă, se înţelege, mai multe mii de dolari. Ce să-i faci, pasiunile sînt... pasiuni.

Intrecerea antipozilor pe roate

E îndeobşte cunoscut faptul că în lumea constructorilor de automobile se duce o luptă continuă pentru întiietate. Un aspect pe care-l îmbracă a-

ceastă luptă este strădania de a construi automobile cît mai mici, sau, dimpotrivă, automobile cît mai mari. De curind, un constructor canadian a prezentat în Franţa cel mai mic automobil amfibiu, denumit „Castor" şi destinat excursioniştilor şi pescarilor de apă dulce. De circa 1,6 m lungime, „Castor" are caroseria din poliesteri, întărită cu filtre de sticlă, vinil şi plexiglas. Motorul, avînd un singur cilindru de 175 cc., dispune de trei viteze, atingînd 60 km/h pe uscat şi 6—7 noduri pe apă. Experienţele în faţa mulţimii încîntate, au fost făcute de doi diplomaţi canadieni.

La antipod se află limuzina gigantică „Fab One", un „Rolls Royce" în lungime de circa 9 m, înzestrat cu 3 (trei) perechi de roţi solide şi cu tot confortul necesar. Preţul? E inutil să mai vorbim.

Unul din trei vorbeşte engleza

Conform unui recent sondaj efectuat în R. F. a Germaniei fiecare al cincilea german vorbeşte engleza, fiecare al zecelea franceza şi fiecare al cincizecilea cunoaşte rusa sau latina. În ceea ce priveşte cunoştinţele lingvistice ale tinerei generaţii în vîrstă de 16—24 de ani s-au constatat următoarele: 37 la sută din tineri stăpînesc engleza, 13 la sută franceza şi 9 la sută alte limbi.

Muzica beat în şcoli

Adepţii unui nou sistem de educaţie sînt de părere că formaţiile corale şi cîntecele n-ar mai trebui să constituie baza învăţămîntului muzical. Tineretul îşi îndreaptă din ce în ce mai mult atenţia spre muzica modernă, în special entuziasmul pentru muzica beat galvanizează toţi tinerii. Această concepţie este împărtăşită şi de psihologi, care caracterizează cîntecele beat pline de temperament drept expresia naturală a emoţionalităţii tineretului şi un ventil pentru agresivitatea refulată. Pedagogii şi psihologii sînt unanimi de acord în părerea că vechile cîntece populare, aşa cum sînt cîntate în şcoli, nu mai corespund realităţii prezente.

Din nou în peşteri!

In Insula Creta se ridică un perete înalt de calcar, în care vremea a săpat, pe zece etaje, nenumărate peşteri mai mari şi mai mici, toate cu deschiderea în aceeaşi direcţie: spre mare. De cîţiva ani, 40—50 dintre aceste peşteri sînt, în lunile însorite ale verii, locuite. Nu de oameni lipsiţi de adăpost, ci de tineri dornici de senzaţional, veniţi de pe toate continentele. Vara aceasta, „satul peşterilor" a numărat 75 de locuitori care, se înţelege, şi-au amintit că se trag din omul cavernelor de Neanderthal sau de Cromagnon. Curios este că marea majoritate a celor sosiţi în acest sat de piatră, cu „locuinţele" amplasate pe verticală, într-un peisaj lipsit de orice urmă de vegetaţie, sînt fii de oameni cu conturi grele la marile bănci ale lumii. Cîţiva au afirmat că i-a atras aici faima locului, supranumit Matala, unde Ulise şi-ar fi petrecut o noapte a odiseei sale; alţii au preferat liniştea şi pustietatea împrejurimilor, iar cei mai mulţi, fără a-l cunoaşte prea bine pe Homer şi cu atît mai puţin pe Ulise, au venit aici pur şi simplu pentru pescuit şi pentru plajă.

Comunitatea din aceste caverne, spre deosebire de strămoşii de acum 20 000—100 000 de ani, şi-a înfiinţat în peşteri şi un club, unde magnetofonul răspîndeşte cele mai noi melodii de dans. Din nou un lucru curios: unele surse declară că... dansurile lor moderne coincid întru totul cu dansurile de tip Neanderthal. Aproape fără stilizări!

Ole, torero!

Corrida, cel mai sîngeros spectacol al zilelor noastre, continuă să-şi desfete mulţimea de suporteri, în ciuda unor luări de poziţie din partea cîtorva personalităţi care îi cer interzicerea. Sport rege în Mexic, Columbia, Peru, Venezuela, Portugalia, sudul Franţei şi mai ales în Spania, „arta" de a ucide tauri făcînd... coregrafie, are la origine o tradiţie păgîno-religioasă, datînd dinaintea Evului Mediu. Taurii comandaţi să moară sînt, cu toţii, dintr-o rasă ultraselecţionată. Ei pot alerga tot atît de repede ca automobilul şi trenul, au forţa elefantului şi pot ucide, aşa după cum s-a şi constatat, un leu sau un tigru. Interesant este că şcoala de corridă „Rondena", reprezentată de Pedro Romero, consideră lupta terminată cînd taurul e viu dar nu mai poate lupta cu nici un preţ, iar şcoala „Sevillana" — cînd taurul e mort. Aşa se face că, anual, în Spania sînt ucişi în arenă peste 200 de tauri. Portughezii sînt, în majoritatea lor, mai miloşi: la ei sînt corride în care, deşi taurul nu e mort, ci doar epuizat, toreadorii încheie lupta înfigîndu-i cu artă în grumaz o „banderilla" prevăzută cu o floare. „Il toro", în schimb, cînd prinde ocazia, nu iartă. Aşa au murit Rafael Molina, supranumit „Sagartijo", care a apărut în 1632 de corride ucigînd 4867 de tauri, marele Joselito, faimosul Manolete, Fernando Gomez poreclit „Galul" şi mulţi alţii. Cu toţii au avut, în ciuda morţii brutale, o mare „satisfacţie": erau îmbrăcaţi în clipa supremă mai strălucitor decît cei mai strălucitori împăraţi.

Gh. RADU

Bărbaţi de închiriat după plac

„Lord-Service" după model londonez a fost introdus de cîtva timp şi în Berlinul de vest. O persoană de sex feminin poate uşor să-şi facă o idee greşită despre un oraş mare, mai ales dacă-l parcurge neinsoţită. Pentru început zece studenţi se ocupă de această problemă. Ei au fost aleşi dintr-un mare număr de candidaţi, fiind consideraţi impecabili ca fond şi formă. În cartotecile oficiului sînt însemnate vîrsta, înălţimea, culoarea ochilor, a părului, limbile străine cunoscute şi chiar interesele lor. Un telefon este de-ajuns şi oricare din aceşti tineri stă la dispoziţie în schimbul modestei sume de 1,25 dolari pe oră.

Se pare că nu numai străinele sau vizitatoarele germane, ci însăşi berlinezele fără familie se lasă cu plăcere acompaniate la teatru sau la alt spectacol de către un cavaler cu şcoală înaltă.

De-ar fi ştiut Cristofor Columb...

Focul sacru de pe Olimp a părăsit de mult coastele Greciei, cu direcţia Mexic. Cu mare fast, flacăra olimpică a fost urcată (vezi fotografia) pe un vas al marinei militare a cărui rută avea s-o urmeze pe cea a lui Cristofor Columb, omul care, la 12 octombrie 1492, a văzut pămîntul unde azi se ridică oraşul San Salvador. De aici, flacăra sacră va fi transportată la Mexico City, unde va ajunge în curînd, adică la 12 octombrie a.c., ziua deschiderii celei de a XIX-a Olimpiade moderne. Coincidenţa voită a datelor, cît şi repetarea rutei alese de el în 1492, n-ar putea decît să-l bucure pe legendarul Columb. De-ar fi ştiut dinainte ce se va întîm-

pla, poate ar fi devenit, pe lîngă un temerar căpitan, un tot atît de bun maratonist, gimnast sau aruncător de disc.

Maşini de „învăţat"

Nu este vorba de nişte maşini „fermecate" cu ajutorul cărora orice şcolar leneş (eventual student!) să poată învăţa fără nici un efort, ci pur şi simplu de nişte maşini electronice bazate pe două principii:

1) Pe baza unor teste se precizează gradul de cultură al fiecăruia (deci, atenţie la cultură!) şi în funcţie de răspunsurile date, cel supus experimentului este îndreptat spre un program mai uşor (sau mai greu) cu ajutorul căruia trebuie să ajungă la nivelul scontat.

2) După ce se hotărăşte care sînt cunoştinţele ce trebuie „inoculate" elevului, acestea se fragmentează în probleme (item-uri) corespunzătoare unor unităţi logice de memorizare şi sînt expuse sub formă de întrebări. Dacă elevul dă un răspuns greşit, apare imediat răspunsul just, pentru ca memoria acestuia să nu rămînă influenţată de o idee falsă. La sfîrşitul programului se face o recapitulare a întrebărilor pentru a se constata progresele făcute de elev. În cazul în care răspunsurile greşite depăşesc 10 la sută, se schimbă programul, socotindu-l neadecvat. Astfel, fiecărui elev i se poate pune la dispoziţie un „profesor", metodă ideală de altfel, pentru că profesorii cei mai buni vor putea întocmi programele maşinilor şi elevii vor putea profita de cele mai bune lecţii.

Pînă la realizarea acestui deziderat însă, se pare că tot metodele în uz sînt cele mai eficace.

Director de muzeu la 14 ani

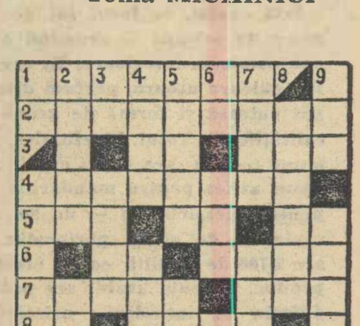
Elevul de liceu Hendrik Klein din R.F.G. este cel mai tînăr director de muzeu din această ţară. De la vîrsta de 8 ani el a început să colecţioneze piese din domeniul ştiinţelor naturale, astfel încît la ora actuală are o preţioasă colecţie particulară de talia unui mic muzeu. De asemenea, el este apreciat şi de către cercetătorii consacraţi care l-au ales încă din anul trecut membru în Societatea de paleontologie şi va figura la loc de frunte printre viitorii invitaţi la Congresul ştiinţific din acest an. Piesa de rezistenţă a muzeului o constituie maxilarul superior al unui elefant din epoca glacială de un milion de ani pe care l-a descoperit el însuşi într-o carieră de piatră din partea superioară a Rinului.

Pentru boboci

ORIZONTAL: 1) Copăcel, copăcel... 2) Îşi ia viaţa de la capăt (2 cuv.) 3) Două din semne! — A fost odată.... 4) Puşti. 5) Un mire care şi-a pierdut capul! — Ciclopul Fortunei — Campionatul mondial. 6) Vorba unei gîsculiţe — Nume de băiat. 7) Copii — Aluniţă naturală. 8) Ecou de scincet! — Cîmpul cu oile. 9) Mic.

VERTICAL: 1) Bobocii din primul... — Adormirea maicii. 2) Bagă beţe în roate — A scoate capul. 3) Primele din buchii! — Vegetal, de exemplu. 4) Începe să meargă — Îl ai la... plămîn. 5) Jocuri... de import. — O, mamă, dulce mamă, din negura de vremi... 6) Tuns! — Colecţioneaza fiare (abr.). — Mic şi înfipt. 7) Din neamul icenilor — Indivizi. 8) Organ de pedeapsă. 9) Cîntec de leagăn — Boboc.

Toma MICHINICI

ADDENDA

UN EȘEC DE PRESTIGIU!

De la început se impune distincția între „monografismul" călinescian din *Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent*, care pare să fi servit ca model și într-un fel ca justificare, și genul de monografism al *Tratatului*. În realitate, galeria de portrete critice călinesciene implică, în fiecare din elementele ce o compun, viziunea generală prealabilă, perspectiva întregii deveniri, prezentă în mintea autorului, de unde repartiția sigură a rolurilor și proporțiilor în funcție de această devenire. La Călinescu, fiecare „micromonografie" este de fapt o secvență organică din filmul feeric al epopeii forței de creație a poporului român exprimată în literatură. De unde și minusul de „magie" înregistrat atunci cînd regăsim aceleași micromonografii în volume separate sau studii detașate. Ele au fost concepute ca tot atîtea cărămizi ale unui grandios edificiu cu viață proprie.

Pe de altă parte, excepționalele „preludii" care introduc aceste monografii în opera călinesciană dezmint categoric părerea grăbită că, de fapt, am avea doar o colecție de studii critice : nimeni, în afară de N. Iorga, nu a mai scrutat și definit, cum face Călinescu în aceste pagini introductive, „procesul cultural și literar, privit în ansamblul lui curgător" de către un om care se simțea el însuși parte integrantă și culme dintr-însul.

„Monografismul" *Tratatului* este realmente o juxtapunere de „portrete-medalioane" independente, de fișe de dicționar firesc inegale prin proveniența lor din structuri spirituale, perspective, informații și posibilități diferite. Acest gen de lucrări colective, cum se vrea *Tratatul*, nu este nou și e foarte legitim, am zice este absolut necesar în epoca noastră de creștere rapidă a informației. Asemenea lucrări se întocmesc pretutindeni și în toate disciplinele unde un singur om nu poate stăpîni întreaga informație și problematică, ceea ce nu exclude dreptul la existență al creațiilor unitare, exprimînd optica generală, informația și vocația unui singur autor. Dar acest gen de lucrări își are regulile sale precise. Condiția reușitei este alegerea fericită și coordonarea inspirată și competentă a celor două categorii de colaboratori : spiritele sintetice, cu o foarte bună cunoaștere a ansamblului unei perioade, și cunoscătorii specializați, stăpîni pe ultimele infinitezimale ale biografiei și operei cutărui scriitor sau grup de scriitori. Așadar, un „regizor", un „dirijor" capabil să stăpînească partitura de la un capăt la altul, să-și selecționeze instrumentiștii și să-i repartizeze pe fiecare la locul pentru care este pregătit. El trebuie apoi să știe a da fiecăruia sentimentul creației solidare, făcîndu-i să întrezărească, din punctul din care privesc, armonia întregului. Lucru care nu poate fi posibil atunci cînd, pentru un interval de 86 de ani de istorie literară, au fost mobilizați 41 de colaboratori. (Pentru întreaga istorie a literaturii franceze în volumul 3 din **Histoire des littératures — Encyclopédie de la Pléiade**, au fost de ajuns 13, printre care Philippe van Tieghem, Antoine Adam, Etiemble, Gaëtan Picon, în vreme ce **Manuel d'histoire littéraire de la France**, publicat de Editions Sociales și întocmit de un colectiv mult mai larg, pe principii apropiate de ale Tratatului, a solicitat 9 colaboratori pentru volumul I pînă la 1600 și 22 de colaboratori pentru intervalul 1600—1715, adică pentru „Marele secol").

Singura modalitate de a împiedica o asemenea lucrare să devină un volum de „medalioane" de diferite mărimi, așezate cronologic în loc să fie dispuse alfabetic, ar fi fost existența unor substanțiale introduceri, generale și speciale, marcînd linia „procesului cultural privit în ansamblul lui curgător". Fie și numai considerarea statistică a realității ne poate lămuri însă pe deplin de limitele unei atari întreprinderi în Tratatul de față. Din capul locului trebuie exclusă de la socoteală „Introducerea generală" de 12 pagini a redactorului responsabil, fiindcă, în afară de două sau trei idei proprii, toate contestabile la o confruntare cu faptele, această introducere nu este, în realitate, decît un „Résumé" al introducerilor speciale. (Afirm aceasta după a doua lectură integrală a textelor.) Ea nu acuză pe nicăieri un efort serios către o viziune personală, coerentă și maniera redactării este divagantă, eseistică, dînd impresia unei obligații de ultimă oră îndeplinită „post festum".

Rămîn în discuție, deci, numai „introducerile speciale".

Pentru **„Școala Ardeleană"** și perioada de pînă la 1830 în Principate, sarcina schițării tabloului de ansamblu a fost însă încredințată nu unuia din eminenții specialiști ai perioadei (pe care-i avem), ci unui distins polonist, remarcat în special prin lucrările și tezele sale despre **„Cărțile populare"**. Cum autorul este și un cunoscut specialist în literatura română veche, din cele 15 pagini (21—35) rezervate acestei introduceri, care de fapt sînt 14 (dacă excludem spațiul deținut de ilustrații), nu mai puțin de cinci sînt consacrate exclusiv unei ample incursiuni retrospective în epoca veche. (Mărturisim că nu prea am înțeles rostul unor atari dezvoltări, și aici și în introducerea generală, din moment ce întreg volumul I a fost consacrat acestei perioade. Afară doar dacă s-a nutrit convingerea secretă că scopul acelui volum n-a fost atins și că introducerea la al II-lea poate fi folosită pentru erată).

Rămîn așa dar 9 (nouă) pagini efective pentru obiectul propriu-zis al introducerii speciale, care este **„Școala Ardeleană"** și epoca pînă la 1830 din Țara Românească și Moldova. Dintre acestea, 5 pagini și jumătate se ocupă într-adevăr de **Școala Ardeleană**, iar restul de epoca indicată. Dar din cele 5 pagini și jumătate, una și jumătate nu reprezintă altceva decît un „medalion Budai-Deleanu", mai „micro" decît cel ce urmează la locul lui sub semnătura lui I. Oana, și în contrazicere cu el (cum a arătat prof. Șerban Cioculescu în **„Gazeta literară"**). Rămîn deci — într-un volum de 800 de pagini care cuprinde intervalul 1780-1867 — patru pagini pentru a defini și înfățișa în toată amploarea și importanța unul din cele mai complexe și mai decisive fenomene politice, sociale și spirituale din întreaga istorie a poporului român. Adică tot atîtea pagini cîte are medalionul lui N. T. Orășanu ! (Pantazi Ghica are 5).

Fără îndoială, un Călinescu sau Iorga puteau spune totul în esență în 4 pagini, dar în economia unui Tratat spațiile rezervate acestor introduceri trebuie să reflecte importanța acordată fenomenului însuși. Deși medalioanele pașoptiștilor și ale unor înaintași ca Heliade sînt mult mai dezvoltate și semnate de G. Călinescu, Șerban Cioculescu, Al. Dima, Ovidiu Papadima, Silvian Iosifescu, G. C. Nicolescu, D. Păcurariu, totuși „introducerea specială", în întregime la obiect, are 29 de pagini, de 7 ori și ceva mai mult decît s-a crezut necesar spre a „descrie" și „explica" fenomenul numit **„Școala Ardeleană"**.

Ce cuprind aceste 4 pagini ? Ceea ce știe să ne spună autorul lor, în afara unor utile și noi informații despre fenomene similare din literaturile polonă și cehă, valoroase puncte de plecare pentru o cercetare comparatistă viitoare, nu sînt decît locurile comune ale unui manual de liceu bine întocmit. Paginile repartizate îi sînt chiar de prisos: revenindu-i încă una (36) pentru a deschide ciclul de micromonografii, el nu face decît să repete ce spusese în celelalte patru, adăugînd anunțul a ceea ce va veni ! Și iată cum, printr-o eroare de repartizare sau de concepție generală, s-a ratat posibilitatea ca acest capitol introductiv să redea **„Școlii Ardelene"** în conștiința publică locul și prețuirea la care are dreptul. Cititorul rămîne să se adreseze în continuare lui Ovid Densușianu, N. Iorga, D. Popovici, sau chiar lui G. Călinescu, fiindcă, deși trecuse „în zbor", cu ochiul lui de vultur știuse a vedea esențialul.

Pe pragul de a dispera de aceste „introduceri speciale", ajungem în sfîrșit la contribuția conf. univ. Paul Cornea. Abia de aci înainte cititorul dobîndește o idee de ceea ce înseamnă o privire sintetică asupra unei epoci și unor fenomene culturale, planul de ansamblu după care poate apoi frecventa fiecare monument în parte. Materia este stăpînită în întregul ei și în amănunte, definită cu acel dar al caracterizării care trădează pe istoricul literar, ilustrată cu citatul revelator plasat acolo unde se cere plasticizată ideea generală. Expunerea sa este strînsă și sobră (îmi permit să o subliniez ca unul ce am criticat cîndva o anumită tendință la dilatația verbală), totodată extrem de vie. O oază de la care pleci mai departe înviorat. Fără îndoială, imaginea de ansamblu propusă de conf. Paul Cornea poate suscita unele dorințe de retușare, fiindcă este propriu unei gîndiri creatoare să provoace idei în alții. Astfel, personal, credem că momentul Heliade-Asachi a fost inclus cam forțat în „literatura pașoptistă", el constituind o secvență originală și neconfundabilă în succesiunea etapelor dezvoltării continue a culturii române. Argumentele cele mai puternice reies din însăși fina caracterizare a celor două etape pe care o întreprinde autorul. A vorbi de o „epocă pașoptistă" înainte ca generația de la 1848 să-și fi făcut intrarea pe scenă și să-și definească programul înseamnă a muta centrul de greutate al „epocii lui Heliade" (cum o vedea și Iorga și Călinescu) în sfera activității generației următoare. Deficiențele de expunere rezultate, deși nesupărătoare, sînt totuși vizibile și impresia este că se sare peste o etapă. Intervalul 1840—1860 cred că răspunde mult mai exact definiției complexe și multilaterale pe care ne-o oferă autorul și incluzînd perioada anterioară, noțiunea se încarcă de un conținut ce nu mai răspunde în total acestor note definitorii.

A doua problemă privește definiția „romantismului românesc". Există în privința aceasta o discuție veche și se pare că autorul înclină spre definirea lui fără Eminescu. Dar nu putem trage concluzii despre „romantismul românesc", nu putem închide cercul în jurul realității de circumscris, înainte de Eminescu — expresia supremă și cea mai reprezentativă a romantismului nostru, cea mai originală în orice caz (cum au arătat Matei Călinescu și I. Negoițescu). Dacă vorbim de „romantismul românesc de pînă la 1860", atunci definiția este în linii mari valabilă (deși s-ar putea să cădem cîndva de acord că „pașoptismul" nu este romantismul românesc, ci un curent foarte personal, determinat de realități autohtone, ca și „decembrismul" rus, curent în care romantismul european a intrat ca element al unei sinteze mai complexe). Dar atunci nu putem scrie, cîteva rînduri mai jos : „Romantismul românesc nu cunoaște nici anarhia sensibilității, nici dereglarea simțurilor, nu explorează zonele tenebroase ale conștiinței și pare prea puțin tentat de metafizică" (p. 254), transformînd implicit pe Eminescu în excepție de la definiție. De altfel, cred că s-a trecut prea ușor peste acele manifestări periferice dar nu mai puțin reale, amintite de conf. E. Todoran (p. 64[illegible] și 643), care dovedesc prezența celorlalte note romantice, acelea care-și vor găsi, în momentul în care evoluția societății românești o va determina, expresia genială în personalitatea și opera lui Eminescu.

A treia observație pe care o facem, nu numai pe marginea introducerii ci a **Tratatului** în genere, este modul „separatist" în care a fost vizionată și împărțită materia, astfel încît cititorul ia cunoștință de Asachi după Grigore Alexandrescu și Bolliac, fiindcă s-a început cu Țara Românească. Condiții istorice specifice ? Și Italia și Germania au trăit pînă la 1870 în condiții istorice specifice, de diviziune politică, dar istoria culturilor germană și italiană nu se taie în atîtea felii cîte state. Optica aceasta separatistă este a celor ce contestau înainte de 1859 existența unei națiuni române unitare și a o perpetua noi, oricît am sublinia trăsăturile de unire, nu mi se pare corespunzător realității. Călinescu, care, știm cu toții, era un „estet" atunci cînd scria monumentala sa istorie, a crezut totuși că poate trata **unitar** marile fenomene de cultură modernă și a analizat alături pe Asachi și Iancu Văcărescu, pe Heliade, Al. Hrisoverghi și Daniil Scavinski, pe Kogălniceanu și Bălcescu. Cultura română a fost din timpuri foarte vechi **una** peste granițele politice, ea nu s-a unificat la 1859 și întregit la 1918, ci aceste două etape au dat corp **politic** unei profunde realități etnice și spirituale. Un tratat academic ce apare la o jumătate de secol de la desăvîrșirea unității naționale nu trebuie să o ignore.

In sfîrșit, ultima observație mai importantă pe care ne-o prilejuiește expunerea — repet — valoroasă în ansamblu, a conf. univ. Paul Cornea, se referă la relațiile culturale externe ale culturii noastre moderne. Astfel, la p. 253 autorul se distanțează foarte oportun de concepțiile lui Pompiliu Eliade și N. I. Apostolescu, în general de perspectiva în care cultura română modernă apare aproape ca o colonie spirituală franceză. Dar nu numai spațiul acordat temei „Tradiții naționale și interferențe străine" (p. 252—253), din care numai o pagină se ocupă de interferențe, ne apare insuficient, ci și faptul că autorul se mărginește să sublinieze receptarea creatoare, selectivă a aceleiași influențe franceze, și să facă unele comparații cu ce se întîmpla în jurul nostru. Nu se spune un cuvînt despre rolul jucat în constituirea orizonturilor culturii române moderne și a dezvoltării ideologiei și conștiinței estetice, de alte trei mari culturi, și anume **italiană, rusă și germană.** În realitate, procesul de integrare și valorificare a mesajului și formelor literare venind din cuprinsul acestor culturi, concomitent cu asimilarea culturii franceze, este definitoriu pentru întregul proces de dezvoltare și explică tocmai ritmul deosebit de viu al creșterii culturii române între 1830—1860, atît de bine pus în lumină de autor. Asachi este om de cultură italiană în primul rînd, Negruzzi, în toată atmosfera operei sale și pînă la portretele din tinerețe, nu poate fi înțeles fără Pușkin și avîntul exemplar al culturii ruse ; Kogălniceanu citează pe Karamzin și stabilește — primul — afinitățile cu „organicismul" german, fiind urmat mai tîrziu de Iorga și Blaga. Sinteza complexă care este cultura română modernă se împlinește sub zodia acestor multiple contacte fructuoase, la apus, răsărit, miază-zi și miază noapte. Nu este un lucru nou pe care-l spun, și tocmai de aceea am rămas surprins că nu-l văd înregistrat și reliefat nici aici și nici în „Introducerea generală", aparținînd totuși unui comparatist. Acolo — în afară de referiri globale la contactele culturale cu «tot Occidentul» și cu Rusia ni se declară mai ales că „Față de izvoarele lor, toate acestea nu ni se înfățișează sincronizate, ci — în genere — întîrziate în diferite feluri". Mă tem (pentru autorul tezei) că o reexaminare și o altă perspectivă poate duce la concluzii mai puțin pesimiste.

În sfîrșit, conf. univ. Eugen Todoran de la Timișoara ne oferă în 10 pagini (635—644) preambulul epocii 1860—1867. Dintre acestea, pînă la pagina 638, rîndul 28, avem — pe lîngă enunțarea celor îndeobște cunoscute în legătură cu Unirea — o succintă rememorare a unor date parcurse deja în introducerea semnată de Paul Cornea, prilej de a distinge între două maniere de a aborda același material. Restul de 6 pagini efective pentru cei 6 ani de viață literară conțin introducerea propriu-zisă la etapa respectivă. Ea se distinge prin ținută, sistematizează cu fermitatea cunoscătorului specializat datele, astfel încît nici unul din elementele esențiale pentru intuirea ansamblului etapei respective nu este lăsat la o parte. Dacă cititorului nu i se propune explicit o viziune personală a autorului, în schimb, cu o desăvîrșită lipsă de pretenții și o indiscutabilă competență, i se pune la dispoziție tot ce este necesar pentru a și-o face singur.

La capătul examenului critic al capitolelor de „sinteză" din acest volum al tratatului **Istoria literaturii române**, ceea ce se impune ca o concluzie finală este constatarea valorii informative a contribuției ultimilor doi colaboratori, dar totodată sentimentul că am asistat la o recapitulare sintetică a unor teze și puncte de vedere care nu prezintă — ca și informația însăși — nici o noutate pentru cel avizat.

Studentul Andrei M. Octavian scria în numărul trecut : „Probabil că voi consulta acest tratat numai în ceea ce privește capitolele de bibliografie". Atenție cel puțin pentru **Școala Ardeleană** bibliografia este veche de 5 ani și n-a mai fost pusă la punct. La Samuil Micu lipsește volumul **Scrieri filozofice**, ediție de P. Teodor și D. Ghișe, București, 1966. La G. Șincai, **Învățătură firească spre surparea superstiției norodului**, București, 1964, de aceiași editori, monografia **Gheorghe Șincai** de Mircea Tomuș (250 p.), București, 1965, și **Opere I, Hronica Romînilor, Tom. I.**, Ediția Florea Fugariu, București, 1967. Atenție de asemenea la greșelile de tipar, pe care nici o erată nu le indică : Samuil Micu nu s-a născut în 1754 ci în 1745.

Dan ZAMFIRESCU

CRONICA MICROBISTULUI

Aş vrea să fiu duminică la Craiova

Nu pentru că am certitudinea unei victorii la un scor confortabil aş vrea să fiu duminică la Craiova. Deşi doresc, şi bănuiesc, o asemenea sărbătoare, nu pot uita însă că nici un meci, niciodată şi nicăieri, nu poate fi jucat dinainte. Coidum şi ai lui cunosc probabil mai bine ca mine acest truism şi n-am nici o îndoială că vor păşi pe propriul teren la fel ca la Petroşani, la Arad sau pe Dealul Copoului: serioşi, hotărîţi, gata să se lupte pe viaţă şi pe moarte pentru fiecare minge, pentru că fiece partidă este mai grea decît toate celelalte care au precedat-o.

Poate va părea curios, dar aş vrea să fiu duminica viitoare la Craiova pentru că am fost duminica trecută la Iaşi. Şi mi-a plăcut foarte mult meciul. Era o încîntare să vezi cum două teamuri studenţeşti, care lăsaseră la vestiare orice precauţie exagerată şi intenţie de betonizare, ştiau şi reuşeau să joace deschis, spectaculos, ofensiv şi în viteză. Bucuria-mi era cu atît mai mare cu cît ea se înscria într-un cortegiu de satisfacţii cu care ne gratulează în această toamnă cele trei favorite din „A". Este drept, ieşenii au fost înfrînţi acasă şi au convingerea că, închizînd jocul, ar fi evitat fadingul. Recunosc însă, şi acest fapt îi onorează, că în acest an colegii lor din Bănie beneficiază de un lot mai valoros. Ei ce valori „aruncă" în joc? Constantinescu (îngrijorător de inegal), Deleanu (departe de forma lui normală), Ştefă escu, Lupulescu (preocupat mai mult de faulturi decît de minge), Cuperman (singurul atacant căruia nu i se poate reproşa nimic) şi cam atît. Pe cîtă vreme Craiova are poate cea mai în formă linie de mijlocaşi din ţară (Strîmbeanu - Ivan), trei portari de nădejde, un excelent Martinovici, doi buni coordonatori de joc (Neagu - Niţă) şi un tunar care nu iartă pe nimeni (Oblemenco). Mai sînt şi aici probleme, în apărare, care primeşte cam multe goluri, şi mai ales din faze fixe (8 în trei partide), dar se pare că şi linia fundaşilor şi-a găsit formula. Mai trebuie să-şi găsească, acum, cadenţa.

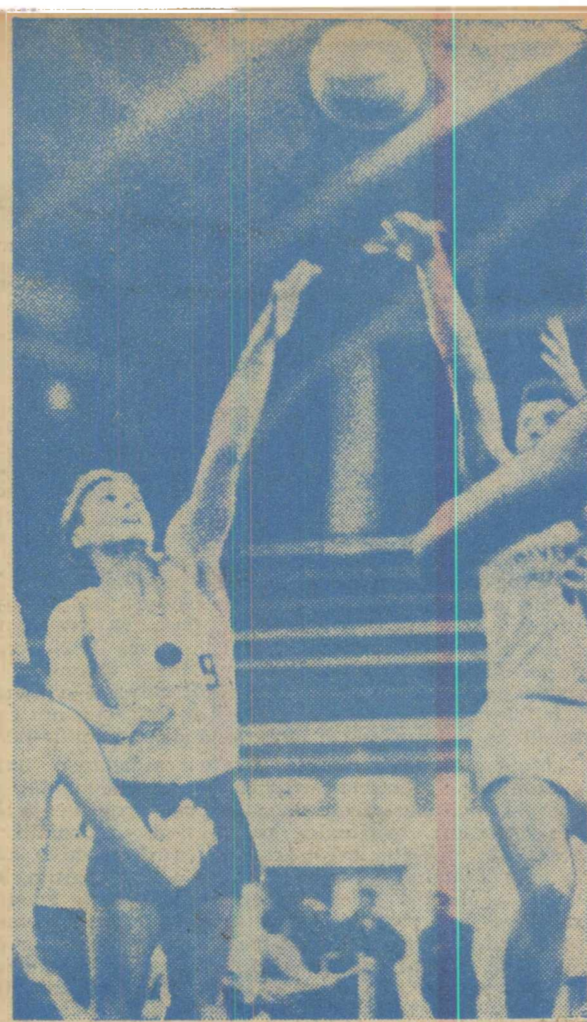
Aş vrea să fiu duminică la Craiova deoarece am încredinţarea că gazdele îl vor primi, într-adevăr, în mod sportiv pe Robert Cosmoc, dar — ospitaliere cum sînt — îi vor oferi şi multe goluri. Iar seara, pe Unirii, printre microbiştii vestitului Ostrovschi, va fi atmosferă de carnaval.

Dar aş vrea să fiu duminică şi la Cluj. Copiii teribili ai campionatului au suferit din nou un duş rece şi nu ştiu ce mă face să cred că se vor răzbuna pe Progresul. Dacă vor ca ideile şi concepţiile lor despre fotbal să triumfe şi la Cluj, nu numai la Craiova, dacă vor să nu mai dea prilej cronicarilor insidioşi să-i blasfemieze peste tot, iar Teaşcă să nu devină de drept şi pentru mult timp un pacient al Sanatoriului de la Predeal, în care s-a internat doar ca să se refacă — Anca, Oprea, Creţu şi ceilalţi trebuie să cîştige. Să joace cum au fost învăţaţi, să nu uite nimic din lecţiile trecute şi să lupte cu dăruire. Va fi de-ajuns pentru ca succesele să-i găsească în continuare.

Să nu se supere nici oltenii mei de-acasă şi nici cine mă aşteaptă cu braţele deschise la Cluj, dar duminică aş vrea să fiu şi la Arad. Antrenorul ieşenilor, Justin, este hotărît să joace decis şi să încerce marea cu sarea. Are 9 puncte, dar numai trei meciuri acasă, deci trebuie să smulgă ceva şi în deplasare. Va încerca acum. De va reuşi, spuneţi şi dumneavoastră, nu mi-ar părea rău să nu fiu de faţă?

Aşadar, aş vrea să fiu duminică la Craiova, la Cluj şi la Arad. Dar, evident, aşa ceva va fi peste puterile mele. Atunci? Am să stau duminică în Bucureşti. Decît să mă uit la Gheorghe Popovici cum anulează goluri valabile şi penalizează efectul ignorînd cauza, decît să văd pe Strîmbeanu jucînd magistral şi să m-apuce durerile de cap la gîndul că selecţionerii îl ocolesc, mai bine rămîn în Bucureşti. Dar stau în casă! Nu mă duc nici la stadion, pentru că iar dau cu ochii de acei confraţi cărora fotbalul studenţesc le cade greu la stomac şi încep să mă întrebe de linie şi joc constructiv-ofensiv, ori să-mi transmită „amabile" salutări de la Oradea. Nu deschid nici radioul, întrucît mă tem că iar transmite Ion Ghiţulescu meciul Stelei. Stau liniştit acasă şi privesc la televizor. Poate am noroc să comenteze Cristian Ţopescu!

G. MITROI

...Acum a început şi baschetul! Sîmbătă seara — la sală, duminică dimineaţa — la sală, duminică seara — la sală!
Nici n-ai timp să te mai duci la fotbal!

ofsaid

● S.O.S.! Pe terenurile de fotbal a reapărut Marin Niţă! Unde vede echipă studenţească fluieră şi taie în carne vie. Duminică a şi anulat un gol Politehnicii Galaţi. Feriţi-vă şi... feriţi-l!

● Apropo de arbitri? Ştiaţi că unii dintre ei sînt angajaţi într-o originală întrecere? Cîştigător va fi cel care va conduce cele mai multe meciuri în care ies învingători oaspeţii. La handbal, concursul este inspirat şi stimulat chiar de federaţie. La fotbal, e invers. Şi aşa-i rău, şi-aşa nu-i bine! Sau, ca la noi la nimenea...

● Element de bază al

echipei „Universitatea Bucureşti", Andrei Bîrsan a contribuit, deseori decisiv, la succesele acesteia. De la un timp însă, Andrei a început să-şi dea aere faţă de colegii de echipă şi antrenori, să-şi neglijeze pregătirea sportivă, ceea ce i-a atras o suspendare pe un an din partea clubului. Enervat probabil de această măsură, Bîrsan a apărut la unul din meciurile internaţionale ale formaţiei „Universitatea", dar nu pentru a-şi încuraja coechipierii ci pentru a-l insulta în public pe antrenor, pentru a-şi sfida colegii de echipă. Şi ca să fie sigur că nimeni nu-i va arăta obrazul, Bîrsan şi-a lăsat ditamai barba. Într-adevăr, acum nu i se mai vede obrazul.

● În etapa trecută doi studenţi, Strîmbeanu şi Anghelescu, au fost notaţi cu 10. Cînd te gîndeşti că abia au trecut de 20 de ani şi că sînt mijlocaşi, ţi-aduci aminte de Angelo Niculescu şi Ghergheli şi... te-apucă o tristeţe iremediabilă.

● Aşa cum prevăzusem în numărul nostru anterior, Ministerul Învăţămîntului a amînat pentru sesiunea... reexaminărilor concursul universitar de canotaj academic şi caiac-canoe. Nu vă putem oferi o relatare mai amplă asupra întrecerilor întrucît concursul s-a desfăşurat într-un teribil anonimat (nici măcar nu a fost anunţat presei). Şi pentru că tovarăşii din direcţia de resort a ministerului, obişnuiţi cu anonimatul, nu au binevoit să răspundă la alte critici apărute sub semnătură, sperăm că vom avea în sfîrşit această plăcere la o critică... anonimă.

CIVILIZAŢIA SPORTULUI

Cînd la începutul veacului nostru profesorul Einstein l-a întîlnit pe Charlie Chaplin, lumea a vorbit despre acest eveniment ca despre un simbol de unicitate al spiritualităţii umane, la fel ca şi atunci cînd dr. Barnard a zîmbit „flashurilor" alături de Sofia Loren, sau cînd Iuri Gagarin a vorbit în faţa profesorilor din cele mai vechi şi celebre universităţi din Apus. Aflată în Brazilia, Iolanda Balaş a vizitat stadionul pe care se antrena în ziua aceea Pele, cu echipa sa Santos. Marele fotbalist a părăsit, ca niciodată pînă atunci, terenul şi a venit să strîngă mîna uneia dintre cele mai mari performere ale atletismului mondial, dar şi unei înalte personalităţi a vieţii contemporane. Şi întîlnirea acestor doi titani ai sportului s-a reverberat în toată lumea civilizată şi a vibrat în inimile oamenilor la un registru mult mai amplu, mai grav şi mai nobil decît cel al unui simplu gest sportiv.

Civilizaţie şi **sport** reprezintă o împreunare de cuvinte aproape tautologică dacă n-ar fi tot atît, ba chiar mai mult, înfrăţirea firească şi reflexă a două sensuri întovărăşite de-a lungul istoriei. Pe pereţii celor mai vechi grote locuite de oameni, alături de craniile şi scheletele „cromagnonului" şi „neanderthalului", lumina arheologiei a descoperit, scrijelate primitiv, şi scene de lupte şi de vînătoare. Animate de imaginaţia creatoare a omului, ele au devenit scene vii din viaţa noastră de demult şi ne-am imaginat cum, la capătul zbuciumatei sale zile, obosit dar sătul, omul de atunci a reprodus din memorie impresiile vii în „desene" şi „dansuri", sau le-a mimat apoi lîngă focul din pragul peşterii, repetîndu-le gratuit şi pentru plăcerea lui. Şi aşa, lupta adevărată, şi crudă, şi vînătoarea plină de riscuri au devenit deodată întrecerea sportivă în aruncarea lăncii cu vîrful de silex, alergarea peste grohotişuri şi rîpe sau, în sfîrşit, trînta şi lupta cu arme... Cînd războaiele încetau, mai tîrziu, oamenii sărbătoreau pacea prin întreceri, lupte şi bătălii în care însă învinşii nu mureau, învingătorul nu ucidea, ura lăsa loc ambiţiei şi rapacitatea — gloriei şi din care omenirea învaţă treptat şi încet fericirea conştientă şi sublimă de a păşi spre civilizaţie. Căci oamenii, pe lîngă altele, au atins civilizaţia şi din clipa în care au dat actului gratuit, neutilitar al sportului, valoarea sa socială şi spirituală. Şi nu degeaba istoria recunoaşte în epocile de progres şi civilizaţie antică sau modernă perioade de vîrf ale jocurilor sportive.

Din lungul şir de nume, cu rezonanţă de eternitate, al sportului, oamenii reţin, cel mai adesea, nu pe cele ale marilor performeri, giganţi ai valorii fizice, ci mai ales pe cele care şi-au ataşat la performanţa sportivă şi la propria lor personalitate atributul major al actului de civilizaţie, devenind astfel simboluri şi idealuri umane. **Alain Gerbault** traversa singur şi primul Atlanticul într-o bărcuţă cu pînze cît o coajă de nucă, iar celălalt **Alain Bombard** se lupta neîncetat şi neînfricat cu marea, căutînd de-a lungul anilor din ce în ce mai tăios, întrecerea cu moartea, învingînd-o de fiecare dată şi dovedind omenirii cîtă forţă poate descătuşa stăpînirea de sine şi cîte sacrificii merită salvarea unei singure vieţi omeneşti, sacrificînd-o pe a sa, **Edmound Hilary** urca pe cea mai înaltă culme a Himalaiei — **Everestul** — acolo unde nu călcase încă picior omenesc pentru a da ochii, în numele omenirii întregi, cu îngerii zăpezilor eterne, **Haroun Tazieff** cobora în cele mai adînci măruntaie fierbinţi ale pămîntului „întîlnindu-se cu diavolul" lavei şi pucioasei vulcanilor, a cărui fotografie o aducea la lumina zilei, iar sexagenarul **Chichester** pornea din Portsmouth în jurul lumii cea mai fantastică expediţie împotriva naturii, bolii şi vîrstei însăşi. Şi peste toţi, imaginea legendară a învingătorului imposibilului omenesc, generosul nebun, aviatorul **Mermoz** şi a delicatului filozof al „zborului de noapte": **de Saint Exupery...**

Lărgită continuu, sfera noţiunii de sport, ca fenomen de civilizaţie, tinde să o acopere pînă la tangenţă interioară pe cea a civilizaţiei însăşi dar nedepăşindu-i niciodată limitele, dincolo de care actul uman devine în acelaşi timp şi fulgerător, nesportiv şi necivilizat. Cînd, la sfîrşitul olimpiadei desfăşurate în 1936, Hitler a refuzat să-i strîngă mîna celui mai mare performer al timpului, negrul Owens, gestul lui a aruncat în acelaşi timp şi dintr-o dată şi sportul, dar şi civilizaţia, într-o lungă, ruşinoasă şi grea perioadă de întuneric...

Şi istoria sportului şi a civilizaţiei, de pînă la el şi de după el, nu l-au iertat, aşa cum nu va ierta niciodată pe oricine va tulbura armonia strămilenară a acestor două valori umane de nepreţuit.

D. MANOILEANU

Redacţia: Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII"